

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΜΕ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ΤΩΝ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΕΠΙΛΟΓΩΝ.

ΚΟΙΝΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ

ΠΕ 19 ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ Α.Ε.Ι.

ΠΕ 20 ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ Τ.Ε.Ι.

Οι ερωτήσεις από το 1 μέχρι το 20 είναι κοινές με το ερωτηματολόγιο των ξένων γλωσσών.

ΕΡΩΤΗΣΗ 21

Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει κατά τη διδασκαλία του να κάνει το μάθημα με:

- α) τους καλούς μαθητές, ώστε να “βγάλει την ύλη” μέσα στο χρονικό διάστημα που προβλέπεται από το Αναλυτικό Πρόγραμμα
- β) τους μέτριους μαθητές, ώστε να μπορεί να ανταποκρίνεται έτσι και στις απαιτήσεις τόσο των καλών όσο και των αδύνατων μαθητών
- γ) όλους τους μαθητές ανεξάρτητα από τις ικανότητες και τις επιδόσεις τους
- δ) Τους αδύνατους μαθητές, γιατί αυτοί έχουν περισσότερο την ανάγκη του

• **Επισημάνσεις:**

Λέξεις ή φράση κλειδί: καλοί, μέτριοι, αδύνατοι μαθητές

Σύντομος προσανατολισμός

Ο εκπαιδευτικός όταν οργανώνει το μάθημα του πρέπει να έχει υπόψη του το μέσο επίπεδο της τάξης και να σχεδιάζει με βάση το επίπεδο αυτό. Βέβαια πρέπει να κάνει και εξατομικευμένες προσεγγίσεις, όπου κρίνει απαραίτητο.

• **Αιτιολογημένες απαντήσεις:**

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί ο στόχος δεν είναι η εξάντληση της ύλης αλλά η εμπέδωση της ύλης στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό από όλους τους μαθητές.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η ενασχόληση με τους μέτριους δεν δίνει ίσες ευκαιρίες αξιοποίησης των ικανοτήτων των καλύτερων μαθητών.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί δεν έχουν ανάγκη μόνο οι αδύνατοι αλλά όλοι οι μαθητές.

Η απάντηση γ, είναι επιλέξιμη, γιατί η διδασκαλία πρέπει να αγγίζει όλους τους μαθητές και να τους ωθεί να αξιοποιήσουν στο βαθμό των ατομικών ικανοτήτων τους όλες τις δυνατότητες που έχουν.

ΕΡΩΤΗΣΗ 22

Στο πλαίσιο της εφαρμογής της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας πρέπει να δημιουργούνται:

- α) μόνον ομοιογενείς ομάδες καλών και αδύνατων μαθητών, ώστε να υπάρχει ανταγωνιστικό κλίμα τόσο μεταξύ των καλών μαθητών όσο και μεταξύ των αδύνατων μαθητών
- β) μόνον ανομοιογενείς ομάδες, στις οποίες να ανήκουν μαθητές διαφορετικών ικανοτήτων και επιδόσεων, ώστε να δίνεται η δυνατότητα στους καλούς να απαντούν στις ερωτήσεις
- γ) τις περισσότερες φορές ανομοιογενείς ομάδες, στις οποίες να ανήκουν μαθητές διαφορετικών ικανοτήτων και επιδόσεων, γιατί με αυτόν τον τρόπο οι καλοί μαθητές θα στηρίζουν τις προσπάθειες των μετρίων και αδύνατων μαθητών και ακόμα θα ανεβάζουν το επίπεδο της ομάδας
- δ) μόνον ομοιογενείς ομάδες, γιατί μόνον έτσι οι αδύνατοι μαθητές σημειώνουν καλύτερες επιδόσεις

• **Επισημάνσεις:**

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, ομοιογένεια, ανομοιογένεια

Σύντομος προσανατολισμός

Η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία είναι μια στρατηγική που βοηθάει να οργανώνεται με επιτυχία η διδασκαλία μικρών ομάδων. Οι μαθητές πρέπει να μάθουν να συνεργάζονται στην αρχή κατά ζεύγη ή τριάδες μέχρι να αποκτήσουν εμπειρία και έπειτα. Οι ομάδες πρέπει να συστήνονται από μαθητές με διαφορετικές ικανότητες και να λαμβάνονται υπόψη οι ατομικές διαφορές.

• **Αιτιολογημένες απαντήσεις:**

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί κύριος στόχος της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας είναι η συνεργασία και όχι ο ανταγωνισμός της ομάδας.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί στόχος δεν είναι να δημιουργήσουμε ένα τύπο αλληλοδιδασκτικής, ούτε να ενισχύσουμε μόνο το αυτοσυναισθημα των καλών μαθητών.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί μια ομοιογενής ομάδα με αδύνατους μαθητές δεν έχει ποικιλία αλληλεπιδράσεων. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί όμως περιστασιακά.

Η απάντηση δ, είναι επιλέξιμη, γιατί η ανομοιογενής ομάδα αξιοποιεί περισσότερο τις αλληλεπιδράσεις και μπορεί να παράγει ένα ικανοποιητικό επίπεδο επίδοσης.

ΕΡΩΤΗΣΗ 25

Η μετάβαση του μαθητή από τη μια βαθμίδα στην άλλη δημιουργεί συχνά προβλήματα, και όχι σπάνια, "ένα ρήγμα στη ζωή του", που δεν αποκλείεται να έχει και ολέθριες συνέπειες. Τα προβλήματα αυτά είναι εντονότερα μέχρι και τη βαθμίδα του Λυκείου:

- α) Κατά την εισαγωγή του μαθητή στο Γυμνάσιο
- β) Κατά την εισαγωγή του μαθητή στο Λύκειο
- γ) Είναι ανάλογα με τη βαθμίδα υποδοχής του μαθητή
- δ) Είναι αντιστρόφως ανάλογα με τη βαθμίδα υποδοχής του μαθητή

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράση κλειδί: **μετάβαση, βαθμίδες**

Σύντομος προσανατολισμός

Κατά τη μετάβαση από τη μία βαθμίδα στην άλλη, δηλαδή από το Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό, στο Γυμνάσιο, στο Λύκειο, τα παιδιά αντιμετωπίζουν προβλήματα προσαρμογής στο νέο μαθησιακό περιβάλλον. Όταν το περιβάλλον αλλάζει ριζικά τότε είναι και τα προβλήματα περισσότερα. Αλλαγές συμβαίνουν στον τρόπο διδασκαλίας, στην μέθοδο αξιολόγησης, στο βαθμό παρόθησης, στον αριθμό των διδασκόντων και στο πλήθος των μαθημάτων.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί κατά τη μετάβαση από το Γυμνάσιο στο Λύκειο δεν συναντούμε μεγάλες αλλαγές, αφού το Λύκειο κατά κάποιο τρόπο έχει την ίδια δομή και λειτουργία με το Γυμνάσιο.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί δεν παίζει ρόλο η βαθμίδα αλλά το πλήθος των αλλαγών που συμβαίνουν π.χ. συμβαίνουν λιγότερες αλλαγές από το Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό και από το Γυμνάσιο στο Λύκειο.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί οι βαθμίδες μετάβασης δεν παίζουν τόσο σημαντικό ρόλο όσο οι διαφορές που παρουσιάζει η προηγούμενη από την επόμενη βαθμίδα.

Η απάντηση α, είναι επιλέξιμη, γιατί οι σημαντικές αλλαγές συμβαίνουν από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο. Στο Δημοτικό υπάρχει ένας δάσκαλος, στο Γυμνάσιο πολλοί καθηγητές. Στο Δημοτικό είναι οι ίδιοι συμμαθητές, στο Γυμνάσιο διαφορετικοί συμμαθητές. Ο τρόπος εξέτασης αλλάζει στο Γυμνάσιο. Στο Δημοτικό τα παιδιά της ΣΤ΄ τάξης ήταν τα μεγαλύτερα παιδιά του σχολείου, ενώ στο Γυμνάσιο θα είναι τα μικρότερα.

ΕΡΩΤΗΣΗ 27

Στο παιδαγωγικό ζεύγος, παιδαγωγός-παιδαγωγούμενος ή εκπαιδευτικός- μαθητής, η εκπαιδευτική σχέση είναι:

- α) Αμφίδρομη
- β) Ανάδρομη
- γ) Μονόδρομη
- δ) Τίποτε από τα παραπάνω

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: **Εκπαιδευτικές σχέσεις**

Σύντομος προσανατολισμός

Οι σχέσεις παιδαγωγού-παιδαγωγούμενου επηρεάζονται αμφίδρομα, ανάδρομα ή μονόδρομα. Όταν μπορούν να επηρεάζονται αμοιβαία και υπάρχει δυνατότητα κατανόησης των συναισθημάτων και αλληλεπίδραση των συμπεριφορών τους, αυτό χαρακτηρίζει την αμφίδρομη σχέση. Σε άλλες περιπτώσεις έχουμε μονομερή επηρεασμό του μαθητή από το δάσκαλο, στην μονόδρομη σχέση, και καμία επιρροή εκεί όπου οι σχέσεις έχουν δημιουργήσει φραγμούς που δεν επιτρέπουν επηρεασμούς, γιατί κάθε μήνυμα από και προς το δάσκαλο ή το μαθητή δεν γίνεται δεκτό αλλά επιστρέφει στον αποστολέα.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί στην ανάδρομη σχέση τα μηνύματα επιστρέφουν στον πομπό χωρίς να επηρεάσουν καθόλου τον δέκτη.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί στην μονόδρομη σχέση οι ρόλοι πομπού και δέκτη δεν εναλλάσσονται.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί δεν ισχύει γιατί ισχύει η απάντηση α.

Η απάντηση α, είναι επιλέξιμη, γιατί όπως γίνεται φανερό από τα εκτεθέντα παραπάνω μια σχέση για να είναι επικοινωνιακή πρέπει να είναι αμφίδρομη, να αναγνωρίζει ανάγκες, συναισθήματα και να παρωθεί.

ΕΡΩΤΗΣΗ 28

Εξέχουσα παιδαγωγική επικοινωνία και σχέση μεταξύ δασκάλου και μαθητή αναπτύσσεται από τον τύπο των εκπαιδευτικών εκείνων:

- α) Οι οποίοι σχηματίζουν μια γενική εικόνα για κάθε μαθητή και προσπαθούν να λάβουν υπόψη τους την ατομικότητά του στα πλαίσια της διδασκαλίας.
- β) Οι οποίοι τρέφουν προσδοκίες για τους μαθητές τους και οι προσδοκίες αυτές είναι αντίστοιχες με τις ικανότητες των μαθητών.
- γ) Οι οποίοι έχουν δικά τους στερεότυπα μαθητών, για τα οποία η γνώμη τους είναι αποκρυσταλλωμένη και τρέφουν σταθερές και μόνιμες προσδοκίες, τις οποίες δύσκολα αναθεωρούν.
- δ) Οι προσδοκίες των παραπάνω τριών τύπων εκπαιδευτικών είναι δυνατόν να ασκήσουν σχετική παιδαγωγική επίδραση στους μαθητές, με αποτέλεσμα να είναι σχετική και όχι εξέχουσα η παιδαγωγική επικοινωνία και σχέση μεταξύ δασκάλων και μαθητών.

Σύντομος προσανατολισμός

Οι προσδοκίες είναι ένα είδος προβλέψεων-συμπερασμάτων, που κάνουν οι εκπαιδευτικοί για τις παρούσες και μελλοντικές επιτυχίες των μαθητών τους και την συμπεριφορά τους μέσα στην τάξη. Τα ερευνητικά δεδομένα απέδειξαν ότι οι μαθητές ανταποκρίνονται σε κάποιο βαθμό στις προσδοκίες αυτές.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί ενώ οι ανακριβείς προσδοκίες είναι βέβαιο ότι θα έχουν συνέπειες στους μαθητές, ζητούμενο αποτελεί και η ευκαμψία των προσδοκιών (Βλ. απάντηση γ).

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί οι εκπαιδευτικοί που μένουν προσκολλημένοι σε δικά τους στερεότυπα ή στις προσδοκίες τους, παρά τις διαφοροποιήσεις των επιδόσεων των μαθητών δεν βοηθούν στη σωστή επικοινωνία.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η περίπτωση α έχει εξέχουσα σημασία για τη σωστή επικοινωνία.

Η απάντηση α, είναι επιλέξιμη, γιατί η ακρίβεια και η ευκαμψία των προσδοκιών των εκπαιδευτικών βοηθούν να δομηθούν σωστές θέσεις που θα καθορίσουν και την ποιότητα των σχέσεων.

ΕΡΩΤΗΣΗ 29

Η χρήση των υπολογιστών στη διδασκαλία διευρύνεται σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης σήμερα, γιατί:

- α) είναι δυνατόν να αντικαταστήσουν τον εκπαιδευτικό στη διδασκαλία
- β) επιτρέπουν την ανάπτυξη υψηλών νοητικών δεξιοτήτων
- γ) παρέχουν ποικιλία δυνατοτήτων για βελτίωση της ποιότητας της διδασκαλίας
- δ) μπορούν να μετατραπούν σε κύριο μέσο διδασκαλίας

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Χρήση υπολογιστών

Σύντομος προσανατολισμός

Η χρήση των υπολογιστών στην εκπαιδευτική διαδικασία αξιοποιείται μέσα από τις διαφορετικές εκπαιδευτικές λειτουργίες του. Ο υπολογιστής προσφέρεται ως γνωστικό αντικείμενο, ως πηγή πληροφόρησης, ως εποπτικό και επικοινωνιακό μέσο αλλά και ως γνωστικό εργαλείο.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η αντικατάσταση του εκπαιδευτικού από τον υπολογιστή είναι δυνατή σε περιορισμένο μόνο χρονικό διάστημα.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί ο υπολογιστής ως γνωστικό εργαλείο συμβάλλει στην ανάπτυξη υψηλών νοητικών δεξιοτήτων, αλλά η χρήση του δεν περιορίζεται εκεί.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η μετατροπή του υπολογιστή σε κύριο μέσο διδασκαλίας δεν είναι επιθυμητή, γιατί όπως και κάθε άλλο διδακτικό μέσο, παρουσιάζει και μειονεκτήματα. Θεμιτή είναι η δυναμική αξιοποίηση όλων των διδακτικών μέσων. Ο υπολογιστής π.χ. πρέπει να προάγει τη φιλιανγνωσία, να προκαλεί την επαφή με το βιβλίο, να συμβάλλει στην ύπαρξη και στη διαθεσιμότητά του.

Η απάντηση γ, είναι επιλέξιμη, γιατί οι διαφορετικές εκπαιδευτικές λειτουργίες του υπολογιστή συμβάλλουν ποικιλοτρόπως στην βελτίωση της ποιότητας της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

ΕΡΩΤΗΣΗ 30

Η διδασκαλία και η μάθηση είναι δυο έννοιες, οι οποίες:

- α) Ταυτίζονται
- β) Αλληλεπιδρούν
- γ) Αντιπαρατίθενται
- δ) Συναρτώνται

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Μάθηση και διδασκαλία

Σύντομος προσανατολισμός

Η διδασκαλία αποβλέπει κατά κανόνα στην μάθηση. Η μάθηση όμως δεν προϋποθέτει πάντα τη διδασκαλία.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί το «διδάσκω» περιγράφει τις δραστηριότητες του δασκάλου. Το «μαθαίνω» περιγράφει τις δραστηριότητες του μαθητή. Η διαδικασία της μάθησης δεν είναι αυτόματη αντίδραση της διδασκαλίας.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η σχέση μεταξύ διδασκαλίας και μάθησης δεν είναι σχέση αλληλεπίδρασης, αλλά σχέση αλληλεξάρτησης.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί διδασκαλία και μάθηση είναι δυο θεμελιώδεις ενέργειες, που κατευθύνονται προς ένα ορισμένο σκοπό και συνδέονται με ένα κοινό μορφωτικό περιεχόμενο.

Η απάντηση δ, είναι επιλέξιμη, γιατί διδασκαλία και μάθηση συναρτώνται, βρίσκονται σε εναλλασσόμενο σύνδεσμο. Η ενότητα διδασκαλίας και μάθησης υλοποιείται μέσα στη διδακτική σχέση του καθοδηγητικού ρόλου του δασκάλου και της αυτενέργειας και ανεξαρτησίας του μαθητή. Η ενότητα αυτή είναι ζητούμενο σε όλη την διάρκεια της διδασκαλίας μιας διδακτικής ενότητας.

ΕΡΩΤΗΣΗ 31

Μέθοδος διδασκαλίας είναι:

- α) η διαδοχική σειρά των διδακτικών ενεργειών
- β) ο τρόπος επαφής των μαθητών με τη διδακτέα ύλη
- γ) η διδακτική έμπνευση της στιγμής
- δ) η απαρέγκλιτη πορεία προς τους στόχους του μαθήματος

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Μέθοδος διδασκαλίας

Σύντομος προσανατολισμός

Η μέθοδος διδασκαλίας είναι διαφορετική έννοια από την πορεία, τη στρατηγική, τη μορφή, την τεχνική διδασκαλία.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η διαδοχική σειρά των διδακτικών και μαθησιακών ενεργειών αναφέρεται στην πορεία διδασκαλίας, η οποία στοχεύει στην εξασφάλιση της ενότητας και εξέλιξης της διδασκαλίας. Όλοι αναγνωρίζουν την ανάγκη διάκρισης της διδασκαλίας σε επιμέρους στάδια ή φάσεις. Διαφορές υπάρχουν στον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνονται τη διάκριση των σταδίων, στον αριθμό τους και στο περιεχόμενο.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί μια διδασκαλία δεν μπορεί να στηριχθεί σε διδακτική έμπνευση της στιγμής. Ο προγραμματισμός της διδασκαλίας παρουσιάζει σπουδαιότητα και δυσκολίες και είναι απαραίτητος σε μακροπρόθεσμο, μεσοπρόθεσμο, εβδομαδιαίο και ωριαίο επίπεδο.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η απαρέγκλιτη πορεία προς τους στόχους του μαθήματος δεν είναι ποτέ αντικείμενο της μεθόδου.

Η απάντηση β, είναι επιλέξιμη, γιατί η μέθοδος διδασκαλίας αναφέρεται στον τρόπο επαφής των μαθητών με τη διδακτέα ύλη.

ΕΡΩΤΗΣΗ 32

Η διαδικασία της σχεδίασης της διδασκαλίας εξαρτάται από:

- α) το ωρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων
- β) τις προτεραιότητες του Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών
- γ) τη διοίκηση και τον έλεγχο που ασκεί ο εκπαιδευτικός στην τάξη
- δ) τις αποφάσεις του εκπαιδευτικού για τη μορφή και το περιεχόμενο της διδασκαλίας

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράσεις: Σχεδιασμός διδασκαλίας

Σύντομος προσανατολισμός

Ο διδακτικός προγραμματισμός ή σχεδίαση της διδασκαλίας περιλαμβάνει τις εξής λειτουργίες. Ο εκπαιδευτικός καλείται να επιλέξει από τις επιδιώξεις που προβλέπει το αναλυτικό πρόγραμμα τι απαιτούν οι ανάγκες των μαθητών. Επιχειρεί να σχηματίσει σαφή αντίληψη της εξελικτικής διαδικασίας της διδασκαλίας. Τέλος, ο εκπαιδευτικός καλείται να οργανώσει δραστηριότητες.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί το ωρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων συντάσσεται από το Σύλλογο Διδασκόντων με βάση τον καθορισμό των μαθημάτων, την κατανομή της ύλης κατά τάξη και τον χρόνο διδασκαλίας τους σε εβδομαδιαίες διδακτικές ώρες, όπως ορίζονται από το ισχύον Αναλυτικό Πρόγραμμα.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η διοίκηση και ο έλεγχος που ασκεί ο εκπαιδευτικός στην τάξη σχετίζεται δευτερευόντως με τη διαδικασία της σχεδίασης και αφορά την κοινωνική μορφή της διδασκαλίας.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί οι αποφάσεις του εκπαιδευτικού για τη μορφή και το περιεχόμενο της διδασκαλίας εξαρτώνται καταρχήν από τις προτεραιότητες του αναλυτικού προγράμματος.

Η απάντηση β, είναι επιλέξιμη, γιατί σύμφωνα με τα όσα αναφέρθηκαν παραπάνω, η σχεδίαση της διδασκαλίας εξαρτάται από τις προτεραιότητες του Αναλυτικού Προγράμματος.

ΕΡΩΤΗΣΗ 33

Η επικοινωνία μεταξύ δασκάλου-μαθητών, μαθητών-μαθητών απαιτεί βασικές προϋποθέσεις:

- α) αρμονικές σχέσεις
- β) ικανότητα για κατανόηση και έκφραση
- γ) ψυχοσωματική επάρκεια
- δ) κοινή γλώσσα

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Επικοινωνία

Σύντομος προσανατολισμός

Η επικοινωνία στοχεύει κυρίως στην πληροφόρηση. Ως έννοια, περιέχει δυο διαστάσεις: Η πρώτη διάσταση δηλώνει το περιεχόμενο της πληροφορίας, δηλαδή το «τι;» λέει αυτός που μεταβιβάζει ένα μήνυμα, η δεύτερη διάσταση δηλώνει την συμπεριφορά, δηλαδή το «πώς;» το λέει. Για να κατανοηθεί το «τι» λέει πρέπει να υπάρχει κοινός κώδικας επικοινωνίας, δηλαδή, κοινή γλώσσα.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί οι θερμές και οι αρμονικές σχέσεις αποτελούν προϋπόθεση της επικοινωνίας, δεν είναι όμως η βασική.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η σαφής και πλήρης μετάδοση των πληροφοριών εκ μέρους του πομπού καθώς και η ακριβής αποκωδικοποίησή τους εκ μέρους του δέκτη επηρεάζουν την ποιότητα της επικοινωνίας, όταν έχουν κοινό κώδικα.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η ψυχοσωματική επάρκεια εξαρτάται από ενδογενείς και εξωγενείς παράγοντες, που μπορεί να διευκολύνουν ή να δυσχεραίνουν την επικοινωνία.

Η απάντηση δ, είναι επιλέξιμη, γιατί βασική προϋπόθεση της επικοινωνίας είναι το κοινό σύστημα γλωσσικών αλλά και μη γλωσσικών συμβόλων επικοινωνίας, πράγμα το οποίο εξαρτάται κυρίως από τις ατομικές και κοινωνικοπολιτισμικές ομοιότητες πομπού και δέκτη.

ΕΡΩΤΗΣΗ 34

Για τη μάθηση του παιδιού στη σχολική τάξη λειτουργούν διάφορες τάσεις:

- α) Η ανταγωνιστική
- β) Η συναγωνιστική
- γ) Η συνεργατική
- δ) Η ελεύθερη

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Τάσεις συνεργασίας

Σύντομος προσανατολισμός

Η κοινωνική μορφή της διδασκαλίας καθορίζει μεταξύ άλλων τον τρόπο με τον οποίο συσχετίζονται οι ατομικές επιδιώξεις των μαθητών. Ζητούμενο για την σχολική τάξη αποτελεί η οργάνωση του κατάλληλου κοινωνικού πλαισίου, που θα προάγει την γνωστική ανάπτυξη.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η ανταγωνιστική τάση αποτελεί μέρος της αυταρχικής διοίκησης της τάξης. Σοβαρές επιπτώσεις της είναι η δημιουργία άγχους, η μείωση της αυτοπεποίθησης για τους αδύνατους, η δημιουργία αδιαφορίας για το σχολείο, οι πτωχές διαπροσωπικές σχέσεις.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η συναγωνιστική τάση, η άμιλλα στη σωστή της διάσταση, μπορεί να είναι εποικοδομητική, καλλιερώντας στους μαθητές το θάρρος, την επιμονή, την πρωτοβουλία, την αυτοεξάρτηση. Όμως εύκολα μπορεί να μεταπέσει σε ανταγωνισμό.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η ελεύθερη τάση αναφέρεται στα ενδιαφέροντα και τις αναπτυξιακές δυνατότητες του κάθε παιδιού. Δεν μπορεί να καλύψει σε μεγάλο βαθμό τις ανάγκες του Αναλυτικού Προγράμματος και αφορά κυρίως την αυτοαγωγή, δηλαδή αυτά που μαθαίνουν τα παιδιά έξω από τα πλαίσια της τυπικής αγωγής.

Η απάντηση γ, είναι επιλέξιμη, γιατί η συνεργατική τάση εξυπηρετεί την ικανοποίηση των αναγκών και των ενδιαφερόντων όλων των εμπλεκόμενων. Επί πλέον οι συνεργαζόμενοι μαθητές αισθάνονται ιδιαίτερα παρωθημένοι, όταν εργάζονται από κοινού για την επίτευξη των στόχων της ομάδας τους.

ΕΡΩΤΗΣΗ 35

Η επιρροή του δασκάλου στο μαθητή είναι ισχυρότερη, όταν η επικοινωνιακή παρουσία του δασκάλου είναι:

- α) Φυσική
- β) ηλεκτρο-τεχνική
- γ) Φανταστική
- δ) Συμβολική

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: **Επικοινωνία**

Σύντομος προσανατολισμός

Η κοινωνική επίδραση που ασκείται στη σκέψη, στο συναίσθημα και στη συμπεριφορά του ατόμου επηρεάζεται από την πραγματική, φανταστική ή συμβολική παρουσία των άλλων.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η φυσική παρουσία του δασκάλου στη σχολική τάξη επιτρέπει την κατά πρόσωπο επικοινωνία, με μεγαλύτερο πλεονέκτημα την άμεση ανατροφοδότηση. Άλλες δυνατότητες που παρέχονται είναι η σωματο-κινητική και η οπτικο-εκφραστική αλληλεπίδραση. Η επιρροή αυτή όμως στερείται εσωτερικευσης.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η ηλεκτρο-τεχνική παρουσία του εκπαιδευτικού, δυνατή χάρη στα επιτεύγματα της τεχνολογίας, προσφέρει κάποια από τα πλεονεκτήματα της φυσικής παρουσίας, δεν επιτρέπει όμως την σωματικο-κινητική αλληλεπίδραση.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί οι μαθητές επηρεάζονται από την φανταστική παρουσία του δασκάλου σε τάξεις με αυστηρούς δασκάλους, εξαιτίας των κυρώσεων. Δεν ατακτούν, γιατί περιμένουν ανά πάσα στιγμή την φυσική παρουσία του.

Η απάντηση δ, είναι επιλέξιμη, γιατί στην περίπτωση αυτή, η παρουσία του δασκάλου είναι υπονοούμενη-συμβολικά-παρούσα. Η τήρηση και η επικύρωση των τρόπων συμπεριφοράς, που απαιτούν οι περιστάσεις, γίνεται αβασάνιστα, λόγω της εσωτερικευσης των κανόνων της μικρο-κοινωνίας της σχολικής τάξης.

ΕΡΩΤΗΣΗ 36

Όλοι οι δάσκαλοι αποδέχονται ως το καλύτερο στυλ διδασκαλίας το δημοκρατικό, στην πράξη όμως πράττουν ακριβώς το αντίθετο, διότι το αυταρχικό στυλ διδασκαλίας είναι:

- α) πιο λειτουργικό
- β) πιο «γοητευτικό»
- γ) πιο αποτελεσματικό
- δ) πιο φυσικό

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: **Προφίλ εκπαιδευτικού**

Σύντομος προσανατολισμός

Οι αυταρχικοί εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι οι ίδιοι δικαιούνται να αποφασίζουν για όλα τα ζητήματα της τάξης που αφορούν τους μαθητές χωρίς να επιτρέπουν τη συμμετοχή τους. Κατευθύνουν όλες τις φάσεις της σχολικής ζωής χρησιμοποιώντας ποινές απαιτώντας άκριτη υπακοή. Θεωρούν τους μαθητές ανώριμους για δημοκρατικές διαδικασίες.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η λειτουργικότητα απορρέει από τη διευκόλυνση της μαθησιακής διαδικασίας αλλά αυτή εξασφαλίζεται καλύτερα με τον δημοκρατικό τρόπο διδασκαλίας.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί αν και η αποτελεσματικότητα των αυταρχικών είναι αρκετά σημαντική, ωστόσο δεν ξεπερνά τον δημοκρατικό εκπαιδευτικό που έχει μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα αλλά συγχρόνως προωθεί και τις διαπροσωπικές σχέσεις.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί ο εκπαιδευτικός ενστερνίζεται έναν τύπο διδασκαλίας και κανένας δεν διαθέτει εκ φύσεως κανένα στυλ. Όλες οι συμπεριφορές είναι μαθημένες.

Η απάντηση β, είναι επιλέξιμη, γιατί το αυταρχικό στυλ γοητεύει περισσότερο γιατί παρέχει με «εύκολο» τρόπο υπεροχή και εξουσία, στοιχεία που ελαχιστοποιούν τη μεγάλη φροντίδα και προσπάθεια, που απαιτεί η εφαρμογή του δημοκρατικού στυλ διδασκαλίας.

ΕΡΩΤΗΣΗ 37

Μόλις ο καθηγητής παρατηρήσει ότι αρχίζει μια μαθητική αταξία

- α) πρέπει άμεσα και δυναμικά να παρέμβει, για να μην πάρει έκταση το πράγμα
- β) να την αγνοήσει, για να μην διακόψει το μάθημα
- γ) να αντιδράσει με λόγια και με άμεσα μέτρα
- δ) να παρέμβει όσο γίνεται λιγότερο και με έμμεσο τρόπο

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράση κλειδί: **προβλήματα συμπεριφοράς**

Λέξη ή φράση της θεματικής πρότασης με ιδιαίτερη βαρύτητα: **μόλις αρχίζει η αταξία**

Σύντομος προσανατολισμός

Η μαθητική αταξία είναι ένα φαινόμενο που μπορεί να αρχίσει από πολλές αιτίες. Σε μια τέτοια ανεπιθύμητη συμπεριφορά ο δάσκαλος έχει δύο τρόπους να επέμβει: με την αγνόηση ή με την τιμωρία. Η αγνόηση έχει θετικότερα αποτελέσματα γιατί δεν έχει συνέπειες για τον μαθητή. Μια μικρής εμβέλειας αταξία μπορεί να αγνοηθεί ή να επέμβει διακριτικά δείχνοντας ευγενικά τη δυσφορία του. Η τιμωρία για ασήμαντα γεγονότα δημιουργεί ένα ψυχοπαιδαγωγικό κλίμα αυταρχικότητας και φόβου που δεν βοηθάει την μαθησιακή διαδικασία που είναι ο βασικός στόχος.

• **Αιτιολογημένες απαντήσεις:**

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η άμεση και δυναμική παρέμβαση δηλώνει αυταρχισμό, στοιχείο που η παιδαγωγική πιστεύει ότι δεν οδηγεί σε σωστές συμπεριφορές.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί αν και η αγνόηση θα ήταν μια σωστή ενέργεια εν τούτοις είναι λιγότερο ισχυρή θέση από την τελευταία.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η λεκτική αντίδραση ή το πάрсίμο μέτρων δείχνει μια υπερβολή σε μια μικρού μεγέθους αταξία.

Η απάντηση δ, είναι επιλέξιμη, γιατί μια παρέμβαση με ευγένεια, με μη λεκτικό τρόπο και διακριτική δεν διαταράσσει το περιβάλλον, δεν εκθέτει τον μαθητή και δίνει γρήγορα επανακατεύθυνση στη μαθησιακή διαδικασία.

ΕΡΩΤΗΣΗ 38

Η διδακτική έρευνα απέδειξε ότι η ανακεφαλαίωση ως στοιχείο της διδασκαλίας,

- α) πρέπει να υπάρχει σχεδόν πάντοτε
- β) είναι καλό στοιχείο εμπλουτισμού, που όμως μπορεί και να απουσιάζει
- γ) αποτελεί περιττή επανάληψη
- δ) επιβάλλεται μόνο σε ειδικές περιπτώσεις

• **Επισημάνσεις:**

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: **Ανακεφαλαίωση**

Σύντομος προσανατολισμός

Η ανακεφαλαίωση συνιστάται από τη σχετική βιβλιογραφία και συχνά περιλαμβάνεται ως καταληκτική φάση στα σχέδια διδασκαλίας που προετοιμάζουν οι εκπαιδευτικοί. Στην πράξη όμως αρκετές φορές παραλείπεται, λόγω έλλειψης χρόνου.

Μπορεί να πάρει μία από τις παρακάτω μορφές:

- ✓ Λεκτική ανακεφαλαίωση, ένα είδος περίληψης του μαθήματος, που δομείται γύρω από τους εννοιολογικούς άξονες.
  - ✓ Σχηματική ανακεφαλαίωση, με τη χρήση σχημάτων για την παρουσίαση των βασικών στοιχείων.
  - ✓ Απολογιστική ανακεφαλαίωση, ένα είδος μεταγνωστικής θεώρησης.
- Η διδακτική της σπουδαιότητα είναι μεγάλη και για αυτό αποτελεί επιβεβλημένη φάση της διδασκαλίας.

Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η ανακεφαλαίωση όπως είπαμε είναι αναγκαία.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί δεν είναι περιττή αλλά κύριο συστατικό του σχεδίου μαθήματος.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η ανακεφαλαίωση πρέπει να συμπεριλαμβάνεται μέσα σε όλα τα σχέδια μαθήματος.

Η απάντηση α, είναι επιλέξιμη, γιατί πρέπει να υπάρχει σχεδόν πάντα γιατί εξυπηρετεί ποικίλες διδακτικές λειτουργίες.

ΕΡΩΤΗΣΗ 39

Η διδακτική έρευνα θεωρεί ότι η κοινοποίηση των διδακτικών στόχων του μαθήματος:

- α) δεν είναι καλή διδακτική επιλογή, διότι αμβλύνει το ενδιαφέρον των μαθητών
- β) αποτελεί περιττή σπατάλη χρόνου
- γ) βοηθάει τους μαθητές να οργανώσουν τις πληροφορίες του μαθήματος και έτσι να κατανοήσουν το μάθημα
- δ) δεσμεύει την εξέλιξη της διδασκαλίας

• **Επισημάνσεις:**

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: **Κοινοποίηση στόχων**

Σύντομος προσανατολισμός

Βασική θέση της σύγχρονης Διδακτικής είναι ότι η σπουδαιότητα μιας διδακτικο-μαθησιακής δραστηριότητας δεν εξαρτάται από τη φύση της, αλλά από το νόημα που προσδίδουν σε αυτήν οι μαθητές.

Η κοινοποίηση των διδακτικών στόχων, μεταξύ άλλων τεχνικών, στοχεύει στη διεγερση του ενδιαφέροντος των μαθητών για το Διδακτικό αντικείμενο, αλλά και στην γνωσιολογική προετοιμασία, η οποία έχει σκοπό να βοηθήσει τους μαθητές να ανακαλέσουν

στην μνήμη τους γνώσεις, που είναι αναγκαίες για την οικοδόμηση της νέας μάθησης. Επίσης οι κοινοποιημένοι στόχοι λειτουργούν και ως προκαταβολικοί οργανωτές για τη νέα μάθηση.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί όπως αναφέρθηκε παραπάνω, ο ρόλος της κοινοποίησης των διδακτικών στόχων είναι παρωθητικός.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η κοινοποίηση των διδακτικών στόχων δίνει νόημα στις δραστηριότητες που θα ακολουθήσουν.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η κοινοποίηση των διδακτικών στόχων διευκολύνει την εξέλιξη της διδασκαλίας, λειτουργώντας ως ένα πλαίσιο οργάνωσης του μαθήματος για τον εκπαιδευτικό, χωρίς το οποίο αποπροσανατολίζεται.

Η απάντηση γ, είναι επιλέξιμη, γιατί ο μαθητής θα μπορέσει να συσχετίσει τις διδακτικές δραστηριότητες μεταξύ τους αλλά και με τις γενικές γνώσεις που κατέχει. Η κοινοποίηση των στόχων λειτουργεί ως προκαταβολικός οργανωτής.

ΕΡΩΤΗΣΗ 40

Η χρήση σχημάτων και κάθε λογής γραφικών αναπαραστάσεων ενδείκνυται κατά τη διδασκαλία, κυρίως διότι:

- α) τραβούν την προσοχή
- β) εμπλουτίζουν τη μονοτονία του μονολόγου με οπτικά στοιχεία
- γ) ευχαριστούν το μάτι
- δ) ανάδεικνυουν τις σχέσεις που διέπουν τις πληροφορίες του μαθήματος

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: **Εποπτικά μέσα**

Σύντομος προσανατολισμός πάνω στη θεματική της πρότασης

Η χρήση σχημάτων κατά τη διδασκαλία διευκολύνει την κατανόηση του μαθήματος και προκαλεί το ενδιαφέρον των μαθητών. Επιπλέον διευκολύνει τους «οπτικούς» τύπους να κατανοούν καλύτερα.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί τα σχήματα δεν χρησιμοποιούνται, κυρίως, για να τραβήξουν την προσοχή των μαθητών.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί τα σχήματα είναι βασικά στοιχεία του σχεδίου μαθήματος και όχι συμπληρώματα μονολόγων.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί ο ρόλος των σχημάτων δεν είναι για να δώσει αισθητική έκφραση στο σχέδιο μαθήματος.

Η απάντηση γ, είναι επιλέξιμη, γιατί βοηθάνε να συσχετιστούν οι έννοιες και να γίνουν περισσότερο κατανοητές.

.....

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΤΟΥΣ 2002

«Διδακτική Μεθοδολογία - Παιδαγωγικά Θέματα»

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΜΕ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ΤΩΝ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΕΠΙΛΟΓΩΝ

ΚΟΙΝΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ
ΠΕ 11 ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ:ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ 1

Ο εκπαιδευτικός πρέπει να διατυπώνει ερωτήσεις,

- α) κυρίως προς τους καλούς μαθητές, ώστε να μη χάνει πολύτιμο χρόνο
- β) κατά κανόνα προς όλους τους μαθητές, ώστε να δραστηριοποιήσει τη σκέψη κατά το δυνατόν όλων των μαθητών
- γ) κυρίως προς τους αδύνατους μαθητές, ώστε να τους “αναγκάσει” να συμμετάσχουν στο μάθημα
- δ) πάντοτε ονομαστικά προς συγκεκριμένο μαθητή και όχι γενικά προς όλη την τάξη

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράση κλειδί: **Διατύπωση των ερωτήσεων**

Λέξη ή φράση της θεματικής πρότασης με ιδιαίτερη βαρύτητα: **κυρίως στους καλούς, τους αδύνατους, πάντοτε ομαδικά**

Σύντομος προσανατολισμός

- Οι ερωτήσεις είναι ένα μέσο με το οποίο ο δάσκαλος μπορεί να εξυπηρετήσει αρκετούς στόχους, όπως:
- ✓ Να αναπτύξει τη δημιουργική ικανότητα των παιδιών
  - ✓ Να προωθήσει την κριτική σκέψη
  - ✓ Να παρωθήσει τους μαθητές να εμπλακούν στην μαθησιακή διαδικασία
  - ✓ Να ενθαρρύνει για περισσότερη προσπάθεια
  - ✓ Να κάνει την αρχική, ή διαμορφωτική ή τελική αξιολόγηση και γενικά
  - ✓ Να βελτιώσει τη μαθησιακή διαδικασία

• **Αιτιολογημένες απαντήσεις:**

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί ο εκπαιδευτικός πρέπει να ενεργοποιεί το σύνολο της τάξης. Ο στόχος του μαθήματος δεν είναι η γρήγορη ολοκλήρωση της ύλης του, αλλά η κατανόηση της ύλης από όλους τους μαθητές.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί ο εκπαιδευτικός με τις ερωτήσεις του δεν αναγκάζει αλλά παρωθεί, ενθαρρύνει αλλά και διευκολύνει την ενεργό συμμετοχή των μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί ο εκπαιδευτικός, πάντοτε με συνειδητό τρόπο, απευθύνει την ερώτηση άλλοτε προς συγκεκριμένο μαθητή και άλλοτε προς το σύνολο της τάξης, ανάλογα με το στόχο της ερώτησής του. Η ερώτηση γενικά πρέπει πρώτα να απευθύνεται στο σύνολο της τάξης και κατόπιν ονομαστικά προς συγκεκριμένο μαθητή.

Η απάντηση β, είναι επιλέξιμη, γιατί ο εκπαιδευτικός αξιοποιεί την ερώτηση για ποικίλους σκοπούς και κυρίως να δραστηριοποιήσει τη σκέψη και την ενεργό συμμετοχή όλων των μαθητών.

ΕΡΩΤΗΣΗ 2

Κατά τον σχεδιασμό της διδασκαλίας του ο εκπαιδευτικός πρέπει να:

- α) μένει απόλυτα πιστός στις προδιαγραφές του Αναλυτικού Προγράμματος
- β) μην παίρνει υπόψη του τις προδιαγραφές του Αναλυτικού Προγράμματος, αν οι μαθητές επιθυμούν να συζητήσουν για θέματα που τους ενδιαφέρουν
- γ) προσπαθήσει να εντάξει τα ενδιαφέροντα των μαθητών στις προδιαγραφές του Αναλυτικού Προγράμματος και να τα συνδυάσει με αυτές
- δ) μην ακολουθεί τις προδιαγραφές του Αναλυτικού Προγράμματος, αλλά να επιλέγει θέματα που κατά τη γνώμη του θα προκαλέσουν σε μεγαλύτερο βαθμό το ενδιαφέρον των μαθητών

• **Επισημάνσεις:**

Λέξεις ή φράση κλειδί: **Σχεδιασμός μαθήματος και αναλυτικό πρόγραμμα**

Σύντομος προσανατολισμός

Το αναλυτικό πρόγραμμα είναι ένα επίσημο έγγραφο το οποίο δίνει βασικές κατευθύνσεις, που πρέπει ο εκπαιδευτικός να ακολουθήσει. Οι δυνατότητες του εκπαιδευτικού να το παραβλέψει είναι περιορισμένες και εξαρτώνται από τον τύπο του Αναλυτικού Προγράμματος. Το Κλειστό δεν παρέχει καμία δυνατότητα, το Ανοιχτό παρέχει περιορισμένη δυνατότητα.

• **Αιτιολογημένες απαντήσεις:**

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί πρέπει ο εκπαιδευτικός να προσαρμόσει ένα μέρος της ύλης που ο ίδιος θεωρεί σημαντική στα ενδιαφέροντα και τις ανάγκες των μαθητών.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί δεν πρέπει να καταστρατηγούνται οι βασικές δομές του Αναλυτικού Προγράμματος.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί δεν επιτρέπεται να παραβλέπουμε τις οδηγίες του Αναλυτικού Προγράμματος συστηματικά.

Η απάντηση γ, είναι επιλέξιμη, γιατί έτσι θα γίνουν τα θέματα προκλητικά για τους μαθητές και θα υπηρετηθεί η σύνδεση της σχολικής γνώσης με την ζωή.

ΕΡΩΤΗΣΗ 3

Κατά την εφαρμογή της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας ο εκπαιδευτικός πρέπει να δημιουργεί:

- α) κατά κανόνα πολυπληθείς ομάδες, γιατί οι αδύνατοι μαθητές αισθάνονται περισσότερο άνετα σε τέτοιες ομάδες
- β) κατά κανόνα ομάδες των τεσσάρων μαθητών, γιατί τέτοιες ομάδες λειτουργούν καλύτερα και οδηγούνται σε θετικότερα αποτελέσματα
- γ) εταιρικές ομάδες των δύο μελών, γιατί μόνον έτσι μπορεί να υπάρξει πραγματική συνεργασία μεταξύ των μαθητών
- δ) ομάδες με βάση αποκλειστικά τις προτιμήσεις των μαθητών, ώστε άλλες ομάδες να έχουν περισσότερους και άλλες λιγότερους μαθητές

• **Επισημάνσεις:**

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: **Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία**

Σύντομος προσανατολισμός

Την κοινωνική ψυχολογία έχει απασχολήσει το ερώτημα για το ποιος πρέπει να είναι ο αριθμός των μελών μιας ομάδας, ώστε να εξασφαλιστεί υψηλός βαθμός λειτουργικότητας.

• **Αιτιολογημένες απαντήσεις:**

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί οι πολυπληθείς ομάδες χρειάζονται περισσότερο χρόνο για την επεξεργασία των αντικειμένων, διότι με την αύξηση των μελών αυξάνεται γεωμετρικά και το πλέγμα των διαπροσωπικών επικοινωνιών. Η ηλικία των παιδιών, οι πνευματικές και κοινωνικές τους ικανότητες δρουν επίσης περιοριστικά για τις πολυπληθείς ομάδες.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί ο άριστος αριθμός μελών υπονομεύει την παιδαγωγική αξιοποίηση της δυναμικής της ομάδας.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί οι εταιρικές ομάδες των δύο μαθητών χρησιμοποιούνται ως μεταβατικό στάδιο για την πρώτη επαφή των μαθητών με την συνεργατική μάθηση.

Η απάντηση β, είναι επιλέξιμη, γιατί ο αριθμός των τεσσάρων μαθητών δημιουργεί απλούστερο πλέγμα επικοινωνίας από τις μεγαλύτερες ομάδες. Αξιοποιεί τον διδακτικό χρόνο και δεν προϋποθέτει ειδικά τραπέζια ή άλλα έπιπλα.

ΕΡΩΤΗΣΗ 4

Όταν ένας μαθητής, με τις αταξίες του, παρεμποδίζει τη διεξαγωγή της διδακτικής πράξης, ο δάσκαλος:

- α) τον επιπλήττει
- β) τον αποβάλλει από την τάξη
- γ) του αλλάζει θέση μέσα στην τάξη
- δ) αναζητά τα αίτια

- Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Προβλήματα πειθαρχίας

Σύντομος προσανατολισμός

Τα παιδιά έχουν ανάγκη, σύμφωνα με την ιεραρχία των αναγκών του Maslow, για κοινωνική καταξίωση, αυτοπεποίθηση, κύρος, δύναμη, αυτονομία, κατόρθωμα, αναγνώριση και προσοχή. Όταν ένας μαθητής δεν μπορεί να ικανοποιήσει αυτές του τις ανάγκες μέσα από τη μαθησιακή διαδικασία, τότε, ίσως, να καταφύγει σε μεθόδους και συμπεριφορές που θα του δίνουν την ευκαιρία να προκαλέσει το ενδιαφέρον, έστω και αν η συμπεριφορά του είναι ενοχλητική. Ο δάσκαλος, πριν προβεί σε όποια άλλη ενέργεια, πρέπει να αναζητήσει τις βαθιές αιτίες και να προσπαθήσει να παρέμβει για να τις απομακρύνει.

- Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η δημόσια επίπληξη είναι μια αυστηρή τιμωρία η οποία μειώνει την προσωπικότητα του μαθητή και τραυματίζει το αυτοσυναίσθημά του.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η αποβολή από την τάξη είναι αντιπαιδαγωγική ενέργεια. Όχι μόνο ενέχει κινδύνους για το παιδί αλλά επισύρει και ποινικές ευθύνες για τον εκπαιδευτικό, αν κατά την απουσία προκύψει ατύχημα.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η αλλαγή θέσης, αν δεν αιτιολογείται ως λογική συνέπεια, είναι αντιπαιδαγωγική ενέργεια. Λειτουργεί ως τιμωρία, που δεν εξασφαλίζει την πεποίθηση στον μαθητή ότι επιθυμούμε την συμμετοχή του στην μαθησιακή διαδικασία.

Η απάντηση δ, είναι επιλέξιμη, γιατί η επίπληξη, η αποβολή, γενικότερα πρωτίστως η επιβολή τιμωρίας είναι μέσα τα οποία ενδεχομένως να χρησιμοποιήσει ο εκπαιδευτικός όταν έχει εξαντλήσει όλα τα άλλα μέσα που ο ρόλος του ιδανικού παιδαγωγού προτάσσει. Ο εκπαιδευτικός πρέπει να αναζητήσει τις αιτίες για να παρέμβει αποτελεσματικά.

ΕΡΩΤΗΣΗ 5

Τι σημαίνει ενεργός συμμετοχή των μαθητών στη διεξαγωγή του μαθήματος:

- α) Ο μαθητής έχει άποψη ως προς τον τρόπο διεξαγωγής του μαθήματος
- β) Ο μαθητής ανταποκρίνεται πλήρως στις προτάσεις μας για δράση
- γ) Ο μαθητής ακολουθεί πιστά το πρόγραμμα
- δ) Ο μαθητής ενδιαφέρεται για τη μάθηση

- Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: ενεργός συμμετοχή του μαθητή

Σύντομος προσανατολισμός

Ενεργός συμμετοχή σημαίνει διάθεση του μαθητή να εμπλακεί στη μαθησιακή διαδικασία, προθυμία στην ανάληψη μαθητικών καθηκόντων και ενδιαφέρον για την ολοκλήρωση του μαθητικού έργου.

- Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η άποψη του μαθητή για τον τρόπο διεξαγωγής του μαθήματος πρέπει να λαμβάνεται υπόψη, δεν εξαντλεί όμως τα περιθώρια ενεργούς συμμετοχής του.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η «πλήρη ανταπόκριση» υπονομεύει την ενεργό συμμετοχή, που προϋποθέτει ενδιαφέρον και πρωτοβουλία.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί το να ακολουθεί ο μαθητής πιστά το πρόγραμμα, δεν φανερώνει ενεργό ανάμιξη.

Η απάντηση δ, είναι επιλέξιμη, γιατί το ενδιαφέρον για μάθηση είναι στοιχείο ενεργούς ανάμιξης και δηλώνει εσωτερική παρόθηση, που δεν πρέπει να μείνει αναξιοποίητη.

ΕΡΩΤΗΣΗ 6

Για μια παιδοκεντρική διάσταση στο μάθημα απαιτείται:

- α) Μια συστηματική και εμπειριστατωμένη μελέτη της παιδικής ηλικίας.
- β) Μια επίπονη προσπάθεια εντοπισμού των ενδιαφερόντων και των ικανοτήτων όλων των παιδιών της τάξης.
- γ) Αγάπη και ενδιαφέρον για το παιδί.
- δ) Όλα τα παραπάνω.

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Παιδοκεντρική μάθηση

Σύντομος προσανατολισμός

Η παιδοκεντρική και ανθρωπιστική διάσταση αναφέρεται στην αντιμετώπιση του παιδιού ως πρόσωπο με συναισθήματα, προτιμήσεις, ατομικές και αναπτυξιακές ανάγκες και όχι ως δέκτης παθητικός, που πρέπει μόνο να μάθει συγκεκριμένη γνώση. Η διδακτική αυτή αρχή αποτελεί βασική ψυχολογική προϋπόθεση για την επιτυχία της διδασκαλίας.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η συστηματική και εμπειριστατωμένη μελέτη της παιδικής ηλικίας, που αναφέρεται στην κατάρτιση του εκπαιδευτικού, αποτελεί μόνο ένα σημείο αναφοράς κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί ο εντοπισμός των ενδιαφερόντων και των ικανοτήτων όλων των παιδιών της τάξης είναι αναγκαία συνθήκη, αλλά αποτελεί μόνο βάση δεδομένων που καλείται να αξιοποιήσει ο εκπαιδευτικός.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η αγάπη και το ενδιαφέρον του εκπαιδευτικού για το παιδί αποτελούν μια μόνο προϋπόθεση άσκησης εκπαιδευτικού έργου. Η παιδαγωγική κατάρτιση και η διερεύνηση του μαθητικού δυναμικού θα διευκολύνουν την αποτελεσματικότητά του και θα τον προφυλάξουν από απογοητεύσεις.

Η απάντηση δ, είναι επιλέξιμη, γιατί συνδυάζει όλες τις προηγούμενες συνιστώσες της εφαρμογής της παιδοκεντρικής αρχής.

ΕΡΩΤΗΣΗ 7

Πώς θα χαρακτηρίζατε το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα;

- α) Δασκαλοκεντρικό
- β) Παιδοκεντρικό
- γ) Συνεργατικό
- δ) Αλληλοδιδασκτικό

Σύντομος προσανατολισμός

Όλα τα εκπαιδευτικά συστήματα εξελίχθηκαν ακολουθώντας σχεδόν την ίδια εξελικτική πορεία. Αυτό είναι εύλογο, γιατί όλα στηρίζονται σε επιστημονικά και ερευνητικά δεδομένα και επηρεάζονται από τις εκάστοτε επικρατούσες φιλοσοφικές αρχές, αλλά και από την εμπειρία. Το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα στα αρχικά του βήματα αξιοποίησε την αλληλοδιδασκτική μέθοδο, για την κάλυψη των ελλείψεων σε διδακτικό προσωπικό. Η δασκαλοκεντρική οργάνωση αντικατέστησε στην πορεία του χρόνου την αλληλοδιδασκτική, ενώ η μαθητοκεντρική προσέγγιση είναι απαίτηση της εποχής μας. Η μαθητοκεντρική προσβλέπει σε μία κατεύθυνση συνεργατικού χαρακτήρα.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί ο σχολικός μας πολιτισμός και η παιδαγωγική μας ενημέρωση δεν κατόρθωσε ακόμα να εφαρμόσει έμπρακτα τις νέες ιδέες του μαθητοκεντρικού σχολείου στο σύνολο του εκπαιδευτικού μας συστήματος.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η προσπάθεια στη χώρα μας για συνεργατικό σχολείο βρίσκεται σε εξέλιξη ή καλύτερα σε πειραματικό στάδιο, αν και συνεχώς πληθαίνουν οι εκπαιδευτικοί που ενστερνίζονται τις αρχές του.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί το αλληλοδιδασκτικό σύστημα ολοκλήρωσε τον κύκλο του και έδωσε δυνατή ώθηση, όταν οι αντίξοες συνθήκες μετά την επανάσταση του 1821 το κατέστησαν απαραίτητο.

Η απάντηση α, είναι επιλέξιμη, γιατί η ισχυρή παράδοση καθιστά το εκπαιδευτικό μας σύστημα δασκαλοκεντρικό, περισσότερο στην πράξη παρά στη φιλοσοφία του θεωρητικού του πλαισίου. Οι ελάχιστες δυνατότητες στον μαθητή για τη συμμετοχή του στη λήψη αποφάσεων και στην ανάληψη πρωτοβουλιών μόνο από τον δάσκαλο, τον προσδιορίζουν ως μεταδότη γνώσης και όχι ως καθοδηγητή του μαθητή στην διαδικασία της μάθησης.

ΕΡΩΤΗΣΗ 8

Πώς διαπιστώνεται η δημοκρατικότητα των διδακτικών στόχων;

- α) Από τη σαφή και λειτουργική τους διατύπωση
- β) Από την επιστημονική τους τεκμηρίωση
- γ) Από το δικαίωμα που παρέχουν στους εκπαιδευτικούς για πρωτοβουλία κινήσεων
- δ) Από την ιδεολογική τους καθαρότητα

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Δημοκρατικοί στόχοι

Σύντομος προσανατολισμός

Η δημοκρατικότητα των διδακτικών στόχων διαφαίνεται από τις δυνατότητες που παρέχουν για την εναρμόνισή τους με τις ανάγκες, ενδιαφέροντα και ικανότητες όλων των μαθητών.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η σαφής και λειτουργική διατύπωση δεν εμπεριέχει την ευελιξία, η οποία μπορεί να υλοποιήσει την αρχή της δημοκρατικότητας.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η επιστημονική τεκμηρίωση των στόχων είναι απαραίτητη για την διασφάλιση της εγκυρότητάς τους, δεν συντελεί όμως απαραίτητα στην δημοκρατικότητά τους.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η ιδεολογική καθαρότητα των στόχων είναι ένδειξη αυταρχισμού και αντιδημοκρατικής αντίληψης.

Η απάντηση γ, είναι επιλέξιμη, γιατί η πρωτοβουλία κινήσεων του εκπαιδευτικού είναι αναγκαία συνθήκη για την εναρμόνιση των διδακτικών στόχων στις ιδιαιτερότητες του μαθητικού δυναμικού. Έτσι υπηρετείται καταρχήν η απαίτηση για παροχή «ίσων ευκαιριών».

ΕΡΩΤΗΣΗ 9

Αν ένας μαθητής προκαλεί προβλήματα πειθαρχίας, θα πρέπει ο εκπαιδευτικός να: ΓΑΒ 9

- α) τον προσβάλει ενώπιον των συμμαθητών του, ώστε να αποφύγει στο μέλλον να εκδηλώσει απείθαρχη συμπεριφορά
β) του απευθύνει μια δύσκολη ερώτηση, ώστε με αυτόν τον τρόπο να τον τιμωρήσει
γ) τον εντάξει στο μάθημα, προσπαθώντας να τον ενθαρρύνει και να αξιοποιήσει γνώμες και απόψεις του
δ) αδιαφορήσει και, αν αυτός επιμένει, τότε να τον αποβάλει από την αίθουσα

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράση κλειδί: Προβλήματα συμπεριφοράς-πειθαρχίας-τρόπος εκπαιδευτικής παρέμβασης

Λέξη ή φράση της θεματικής πρότασης με ιδιαίτερη βαρύτητα: προσβάλει, τιμωρήσει, αδιαφορεί, ενθαρρύνει

Σύντομος προσανατολισμός

Τα προβλήματα πειθαρχίας είναι συχνό φαινόμενο που έχει να αντιμετωπίσει ο εκπαιδευτικός κατά τη μαθησιακή διαδικασία. Υπάρχουν προβλήματα πολλών ειδών που διαφέρουν στο είδος, στην ένταση, στη συχνότητα με την οποία εμφανίζονται. Ο εκπαιδευτικός κατά την αντιμετώπιση είναι προσανατολισμένος περισσότερο στις αιτίες και προσβλέπει πάντοτε στην βελτίωση της συμπεριφοράς του μαθητή.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η προσβολή ενώπιον των συμμαθητών μειώνει το αυτοσυναισθημα του μαθητή και τον οδηγεί σε επιθετική συμπεριφορά.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η υποβολή δύσκολης ερώτησης με σκοπό να τον φέρει σε δύσκολη θέση είναι αντιπαιδαγωγική ενέργεια γιατί στοχεύει στη μείωση της προσωπικότητας του μαθητή και υπονομεύει τις διδακτικές λειτουργίες της ερώτησης.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η αδιαφορία είναι μεν επιλέξιμη ενέργεια από τον εκπαιδευτικό και έχει θετικά αποτελέσματα σε κάποιες περιπτώσεις αλλά η αποβολή από την αίθουσα είναι ακραία μορφή τιμωρίας η οποία πρέπει να παίρνεται συλλογικά. Να συμφωνούν και άλλοι: Διευθυντής, σύλλογος-γονέας-συμμαθητές.

Η απάντηση γ, είναι επιλέξιμη, γιατί ο σωστός παιδαγωγός πάντα προσπαθεί να εντοπίσει τις αιτίες και να βρει τρόπο να εντάξει τον μαθητή στο κλίμα της τάξης. Πρέπει να τονώνει το αυτοσυναισθημά του, να σεβεται τις ιδέες του μαθητή και γενικά να κάνει τη διαδικασία της μάθησης μια ενδιαφέρουσα και συναρπαστική υπόθεση για κάθε μαθητή.

ΕΡΩΤΗΣΗ 10

Η σύγχρονη αντίληψη θεωρεί ότι η ομοιογενής από πλευράς μαθητικού δυναμικού τάξη είναι:

- α) παιδαγωγικά ορθή, αλλά οργανωτικά δύσκολη επιλογή
β) παιδαγωγικά λανθασμένη επιλογή
γ) παιδαγωγικά αδιάφορη επιλογή
δ) παιδαγωγικά χρήσιμη και κοινωνικά επιβεβλημένη

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράση κλειδί: Ομοιογενείς τάξεις

Σύντομος προσανατολισμός

Η ομοιογένεια του μαθητικού δυναμικού δεν έχει την υποστήριξη του συνόλου των παιδαγωγών, που εκφράζουν επιφυλάξεις. Δεν εξυπηρετεί την ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας και την κοινωνικοποίηση, στόχους που καλείται να υπηρετήσει η εκπαιδευτική πράξη.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η παιδαγωγική άποψη δεν υποστηρίζει τις ομοιογενείς τάξεις.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η παιδαγωγική δεν αδιαφορεί για καμία παράμετρο της εκπαίδευσης, όλες τις μελετά και τις ερευνά.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί ούτε παιδαγωγικά χρήσιμη είναι αλλά ούτε και κοινωνικά ωφέλιμη. Ο σεβασμός στην διαφορετικότητα είναι το ζητούμενο της κοινωνικής πραγματικότητας.

Η απάντηση β, είναι επιλέξιμη, γιατί η ομοιογένεια δεν δίνει σε όλα τα παιδιά τη δυνατότητα να αλληλεπιδράσουν με την ποικιλία των προσώπων, ώστε να προετοιμαστούν για την αυριανή ζωή. Επιπλέον η ομοιογένεια θα δημιουργήσει επάρσεις ή αισθήματα κατωτερότητας.

ΕΡΩΤΗΣΗ 11

Το μοντέλο σχολικής πειθαρχίας που είναι γνωστό ως «μοντέλο τροποποίησης της συμπεριφοράς» (behavior modification)

- α) εμπεριέχει στοιχεία μίμησης και αυτοκαθοδήγησης
- β) βασίζεται αποκλειστικά στις δυνατότητες αυτο-ρύθμισης του μαθητή
- γ) προϋποθέτει την οργάνωση της τάξης σε ιεραρχικά δομημένες μικρο-ομάδες
- δ) προσφέρεται μόνο για μαθητές που παρουσιάζουν βαριάς μορφής συναισθηματικές διαταραχές

• **Επισημάνσεις:**

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: **τροποποίηση συμπεριφοράς – πειθαρχία**

Σύντομος προσανατολισμός

Η κοινωνιογνωστική θεωρία δίνει έμφαση στην παρατήρηση, στη μίμηση και στην αυτοκαθοδήγηση του ατόμου. Ένα άτομο μπορεί να τροποποιήσει τη συμπεριφορά του παρατηρώντας πρότυπες συμπεριφορές, που ενισχύονται. Με αυτοκαθοδήγηση μιμείται μέρος ή το σύνολο της συμπεριφοράς, προσδοκώντας να δεχθεί τις ενισχύσεις που δέχεται και το πρότυπο.

• **Αιτιολογημένες απαντήσεις:**

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί σε κάθε συμπεριφοριστικό μοντέλο η αυτορύθμιση δεν παίζει σημαντικό ρόλο.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί το μοντέλο αυτό δεν απαιτεί ιεραρχία και ομάδες.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί το μοντέλο είναι εφαρμοσμένο σε όλο τον μαθητικό πληθυσμό.

Η απάντηση α, είναι επιλέξιμη, γιατί πράγματι το μοντέλο τροποποίησης συμπεριφοράς εμπεριέχει στοιχεία μίμησης και αυτοκαθοδήγησης.

ΕΡΩΤΗΣΗ 12

Η σχετική με τα προβλήματα συμπεριφοράς έρευνα διαπιστώνει ότι:

- α) οι αποτελεσματικοί σε θέματα πειθαρχίας εκπαιδευτικοί από την πρώτη μέρα δίνουν στους μαθητές το μήνυμα ότι «δεν αστειεύονται»
- β) οι αναποτελεσματικοί εκπαιδευτικοί υστερούν κυρίως στον τρόπο αντιμετώπισης των προβλημάτων
- γ) οι αναποτελεσματικοί εκπαιδευτικοί υστερούν κυρίως στα μέτρα πρόληψης των προβλημάτων
- δ) οι αποτελεσματικοί εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν επιδέξια το συνδυασμό ποινών και αμοιβών

• **Επισημάνσεις:**

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: **Πειθαρχία**

Σύντομος προσανατολισμός

Οι αναποτελεσματικοί εκπαιδευτικοί δεν υστερούν στον τρόπο αντιμετώπισης των προβλημάτων, αλλά κυρίως στα μέτρα πρόληψης τους. Επιτυχημένοι εκπαιδευτικοί θεωρούνται αυτοί που έχουν την ικανότητα να τα προλαβαίνουν. Οι ενέργειες πρόληψης προϋποθέτουν την ενεργητική συμμετοχή των μαθητών στο μάθημα. Οι δάσκαλοι οφείλουν να επανεξετάσουν τις διαπροσωπικές σχέσεις.

• **Αιτιολογημένες απαντήσεις:**

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί ο εκπαιδευτικός δεν χρησιμοποιεί όρους «Δεν αστειεύομαι», αλλά επιβάλλεται προβάλλοντας πρότυπο που κερδίζει τον σεβασμό και εφαρμόζει μεθόδους, που δημιουργούν ψυχοπαιδαγωγικό κλίμα συνεργασίας.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί οι αναποτελεσματικοί δεν υστερούν, ΚΥΡΙΩΣ στην αντιμετώπιση, αφού η επιβολή τιμωριών είναι ικανότητα μικρής εμβέλειας που την διαθέτουν όλοι οι εκπαιδευτικοί. Τα προβλήματα συμπεριφοράς με τις τιμωρίες αναστέλλονται, δεν θεραπεύονται.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η διαχείριση της τάξης από τον εκπαιδευτικό δεν πρέπει να στηρίζεται στην επιβολή ποινών και αμοιβών, μόνο, αλλά να διαθέτει εναλλακτικές προσεγγίσεις για την αποφυγή των προβλημάτων.

Η απάντηση γ, είναι επιλέξιμη, γιατί οι αναποτελεσματικοί εκπαιδευτικοί υστερούν στην ικανότητα να προβλέπουν, να προνοούν, να καταστέλλουν τις αιτίες που ενδεχομένως θα δημιουργήσουν προβλήματα. Ένα δημιουργικό περιβάλλον συνεργασίας και καλής αλληλεπίδρασης αναιρεί πολλές από τις αιτίες που διαφορετικά θα γεννούσαν προβληματικές συμπεριφορές.

ΕΡΩΤΗΣΗ 13

Οι γενικοί σκοποί της εκπαίδευσης αποκτούν λειτουργική σημασία, όταν:

- α)** σχετίζονται με τις ανάγκες της κοινωνίας και τις προσωπικές επιδιώξεις
- β)** πηγάζουν από φιλοσοφικές θεωρήσεις του γραφείου
- γ)** στερούνται εμπειρικής βάσης και απέχουν από την πραγματικότητα
- δ)** αποτελούν δημιουργήματα του στοχασμού των ειδικών

• **Επισημάνσεις:**

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Σκοποί εκπαίδευσης και κοινωνίας

Σύντομος προσανατολισμός

Λειτουργική σημασία αποκτά μια μάθηση όταν βοηθάει να προσαρμοστεί το άτομο στην κοινωνία που ζει και δραστηριοποιείται. Κάθε γνώση πρέπει να πηγάζει και να στοχεύει στις ανάγκες της ζωής και της κοινωνίας, για να μπορεί το άτομο να προσαρμόζεται και να ζει ευτυχισμένο.

Αν και η φιλοσοφία πρέπει να συνεισφέρει στους στόχους, ωστόσο τη λειτουργικότητά τους την καθορίζουν οι κοινωνικές ανάγκες. Όταν λέμε εκπαίδευση, εννοούμε όλα τα επίπεδά της, τα οποία προετοιμάζουν τους αυριανούς πολίτες για να ζήσουν και να εργαστούν σε μια συγκεκριμένη μορφή κοινωνία. Πρέπει λοιπόν να λαμβάνουν υπόψη τους οι στόχοι τις ανάγκες αυτής της κοινωνίας και τις προσωπικές κλίσεις, ενδιαφέροντα και επιδιώξεις των μαθητών.

• **Αιτιολογημένες απαντήσεις:**

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί όταν πηγάζουν από τις φιλοσοφικές θεωρήσεις του γραφείου, δεν εξασφαλίζεται η λειτουργική τους σημασία.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η εμπειρία είναι αυτή που επιβεβαιώνει τη λειτουργικότητα των σκοπών της εκπαίδευσης.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η λειτουργικότητα δεν εξαντλείται από τον στοχασμό των ειδικών αλλά από την πράξη.

Η απάντηση α, είναι επιλέξιμη, γιατί η λειτουργικότητα των σκοπών σχετίζεται με τις ανάγκες και τις επιδιώξεις των μελών της κοινωνίας.

ΕΡΩΤΗΣΗ 14

Οι συγκλίνουσες ερωτήσεις κατά τη διδακτική διαδικασία:

- α)** στοχεύουν σε ευρύτερη και βαθύτερη εξέταση του θέματος
- β)** απαιτούν από τους μαθητές να δώσουν συγκεκριμένη απάντηση
- γ)** χρησιμεύουν για τη μεταφορά της συζήτησης σε άλλες περιοχές της γνώσης
- δ)** ωθούν στην ανακάλυψη μιας απάντησης με πολύ λίγη βοήθεια από τον εκπαιδευτικό

• **Επισημάνσεις:**

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Συγκλίνουσες ερωτήσεις

Σύντομος προσανατολισμός

Οι Συγκλίνουσες ερωτήσεις ασκούν κυρίως τη μνήμη και την παρατηρητικότητα και στοχεύουν στην ανάπτυξη της δηλωτικής γνώσης. Είναι οι ερωτήσεις που απευθύνονται με σκοπό να πάρουμε μια συγκεκριμένη απάντηση, που είναι μοναδική και δε μπορεί να παρερμηνευτεί ή ακριβολογία της. Μπορούν να διατυπωθούν ως εξής: Ουμάσια ή παρατήρησες πότε ή πού ή τι ή πώς έγινε..... Τα ακόλουθα είναι ενδεικτικά παραδείγματα:

Πότε συνέβη το περιστατικό που διάβασες; Ποιος είναι ο πρωταγωνιστής/ρια της ιστορίας;

• **Αιτιολογημένες απαντήσεις:**

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί αυτό τον στόχο επιδιώκουν οι αποκλίνουσες ερωτήσεις.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί αυτός ο στόχος επιτυγχάνεται με τις αποκλίνουσες ερωτήσεις και με τον διαθεματικό τρόπο προσέγγισης της γνώσης.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η ανακάλυψη υπηρετείται με ερωτήσεις εκμείευσης, διευκρίνισης, αιτιολόγησης, δικαιολόγησης, οι οποίες όλες είναι αποκλίνουσες ερωτήσεις.

Η απάντηση β, είναι επιλέξιμη, γιατί όπως αναφέραμε οι συγκλίνουσες ερωτήσεις απαιτούν μια συγκεκριμένη ή πολύ μικρού εύρους απόκλιση από τη μια ιδανική συγκεκριμένη απάντηση.

ΕΡΩΤΗΣΗ 15

Η γενική άποψη είναι ότι όλα τα παιδιά μπορούν να σκέπτονται δημιουργικά σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό, αρκεί να:

- α)** μαθαίνουν απέξω το μάθημά τους
- β)** βρίσκονται σε περιβάλλον δεκτικό σε νεωτεριστικές ιδέες
- γ)** αφιερώνουν αρκετό χρόνο σε επαναλήψεις μαθημάτων
- δ)** ακολουθούν μια βήμα - βήμα διαδικασία στην επίλυση των προβλημάτων

Σύντομος προσανατολισμός

Η δημιουργική ή αποκλίνουσα σκέψη αποσκοπεί στην αναζήτηση πολλών πιθανών λύσεων. Υλοποιείται μέσα από την ικανότητα ασυνήθιστων συνθέσεων, μετασχηματισμών, επαναπροσδιορισμών και αναδιαρθρώσεων.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η στείρα απομνημόνευση απευθύνεται σε διαφορετική νοητική διεργασία, στη μνήμη, την ικανότητα ανάκλησης των παραστάσεων. Χωρίς την χρήση μνημονικών τεχνικών και στρατηγικών μάθησης, καταλήγει σε αδρανή γνώση.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η επανάληψη των μαθημάτων έχει την θέση της στην μαθησιακή διαδικασία, δεν εξυπηρετεί όμως την ανάπτυξη της δημιουργικής σκέψης, αφού οδηγεί στη σταθεροποίηση των προϋπαρχουσών νοητικών παραστάσεων του μαθητή.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η λύση παρόμοιων ασκήσεων με απλή εφαρμογή, χωρίς τροποποίηση, είναι γνώση μονότονη και δεν προωθεί τη δημιουργικότητα.

Η απάντηση β, είναι επιλέξιμη, γιατί η νοητική ευχέρεια και ευλυγισία, η πρωτοτυπία ως χαρακτηριστικά προϊόντα της δημιουργικής σκέψης του ατόμου, που επιδιώκεται με τη δημιουργική διδασκαλία, μόνο σε περιβάλλον δεκτικό σε νεωτεριστικές ιδέες μπορεί να αναπτυχθεί.

ΕΡΩΤΗΣΗ 16

Τα εποπτικά μέσα διδασκαλίας χρησιμοποιούνται στις σχολικές τάξεις, διότι:

- α) εκσυγχρονίζουν τη διδασκαλία
- β) υπηρετούν τους στόχους της διδασκαλίας
- γ) διευκολύνουν τον εκπαιδευτικό
- δ) προσελκύουν το ενδιαφέρον των μαθητών

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: **Εποπτικά**

Σύντομος προσανατολισμός

Τα εποπτικά μέσα διδασκαλίας είναι υποστηρικτικά μέσα μάθησης, γιατί προκαλούν την προσοχή των μαθητών με την αμεσότητά τους. Επιλέγονται με βάση τους στόχους της διδασκαλίας. Όποια σύγχρονα εποπτικά μέσα συμβάλλουν στη βελτίωση της διδασκαλίας, την εκσυγχρονίζουν και διευκολύνουν το έργο του εκπαιδευτικού.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η εποπτεία πρέπει να υπηρετεί τη μάθηση και όχι τον τυπικό εκσυγχρονισμό της διδασκαλίας.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η εποπτεία στοχεύει στον μαθητή και τη μάθηση. Η διευκόλυνση του εκπαιδευτικού είναι θεμιτή, μόνο στο βαθμό κατά τον οποίο εξυπηρετείται η επίτευξη των διδακτικών στόχων.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί αν και η πρόκληση του ενδιαφέροντος είναι σημαντική, ωστόσο δεν χρησιμοποιούνται μόνο για την προσέλκυση του ενδιαφέροντος.

Η απάντηση β, είναι επιλέξιμη, γιατί η σημαντικότητα των εποπτικών μέσων έγκειται στο γεγονός ότι υπηρετούν τους στόχους, της διδασκαλίας.

ΕΡΩΤΗΣΗ 17

Η μάθηση του παιδιού στο σχολείο επιτυγχάνεται καλύτερα:

- α) Ατομικά
- β) στη δυάδα
- γ) στη συνεργαζόμενη ομάδα
- δ) είναι ανεξάρτητη από την α, β, γ

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: **μάθηση και ομάδα**

Σύντομος προσανατολισμός

Παιδαγωγικές, διδακτικές, ψυχολογικές και κοινωνιολογικές θέσεις προβάλλουν ως πρωταρχικό σκοπό του σχολείου τον εκδημοκρατισμό, την κοινωνικοποίηση του παιδιού και την εξέλιξή του σε αυτόνομη και ολοκληρωμένη προσωπικότητα. Προτείνουν για την υλοποίησή του την αξιοποίηση της δυναμικής της ομάδας.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η ατομική μάθηση στην σχολική τάξη βασίζεται και διεξάγεται μέσα από την ενεργοποίηση δασκαλο-μαθητικών σχέσεων. Οι σχέσεις αυτές είναι ιεραρχικές και ασύμμετρες.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η δυάδα αποτελεί εταιρικό σχήμα επικοινωνίας ισότιμων ή σχεδόν ισότιμων μελών και βασίζεται στην ενεργοποίηση των διαμαθητικών σχέσεων. Δεν αξιοποιεί όμως πλήρως την δυναμική της ομάδας.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η μάθηση που συντελείται μέσα στην ομάδα της σχολικής τάξης δεν μπορεί να είναι ανεξάρτητη των αλληλεπιδράσεων, που ενεργούν μεταξύ των μελών της.

Η απάντηση γ, είναι επιλέξιμη, γιατί τα ομαδοσυνεργατικά σχήματα αποτελούν εναλλακτικές μορφές διδασκαλίας, που ουσιαστικοποιούν τον μαθητοκεντρικό προσανατολισμό του σύγχρονου σχολείου και προσφέρουν άριστο πλαίσιο για την γνωστική, κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών.

ΕΡΩΤΗΣΗ 18

Ποιο στοιχείο από τα παρακάτω συμβάλλει περισσότερο ώστε να μετατρέψει τους μαθητές μιας σχολικής τάξης από απλό άθροισμα ατόμων σε οργανωμένη κοινωνική ομάδα:

- α) το συναισθηματικό
- β) το συνεργατικό
- γ) το ταξικό
- δ) το στοιχείο της κοινής ηλικίας

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Οργάνωση ομάδας

Σύντομος προσανατολισμός

Μια οργανωμένη κοινωνική ομάδα, για να είναι αποτελεσματική στο στόχο της, πρέπει τα μέλη της να τα χαρακτηρίζουν καλές συναισθηματικές σχέσεις και διάθεση για συνεργασία. Στοιχεία που έχουν σχέση με καταγωγή, πλούτο, ηλικία, δεν πρέπει να την επηρεάζουν.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί το συναίσθημα είναι απαραίτητο, αλλά δεν είναι συγκριτικά αυτό που συμβάλλει περισσότερο στην οργάνωση της ομάδας.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί το στοιχείο της ταξικής οργάνωσης δεν πρέπει να επηρεάζει την οργάνωση της ομάδας.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η ηλικία έχει μικρή συμβολή στην οργάνωση και λειτουργία της ομάδας.

Η απάντηση β, είναι επιλέξιμη, γιατί η διάθεση για συνεργασία και ο βαθμός επίτευξής της είναι το στοιχείο που συμβάλλει περισσότερο στην οργάνωση μιας κοινωνικής ομάδας.

ΕΡΩΤΗΣΗ 19

Οι θεωρίες υποστηρίζουν ότι η μάθηση του παιδιού επιτυγχάνεται καλύτερα, όταν η σχολική τάξη λειτουργεί ως:

- α) τυπική ομάδα-σχολική τάξη
- β) άτυπη ομάδα-σχολική τάξη
- γ) εναλλασσόμενη μορφή (α-β) ομάδας-σχολικής τάξης
- δ) ελεύθερη ομάδα-σχολική τάξη

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Τυπικές-Άτυπες ομάδες

Σύντομος προσανατολισμός

Τυπική χαρακτηρίζεται μια ομάδα όταν την οργάνωσή της την επιβάλλουν εξωτερικοί παράγοντες και διακρίνεται από τους ατομικούς στόχους που βάζουν τα μέλη της, με βάση την όμοια απασχόληση και τον συναγωνισμό. Τέτοια ομάδα είναι καταρχήν η σχολική τάξη.

Άτυπη χαρακτηρίζεται μια ομάδα όταν συγκροτείται αυθόρμητα, αλλά συνεργάζεται για την επίτευξη κοινού στόχου. Στην τυπική ομάδα υπηρετείται το ατομικό αξίωμα ενώ στην άτυπη ομάδα το αξίωμα των κοινωνικοσυναισθηματικών αναγκών.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η τυπική ομάδα ικανοποιεί σημαντικούς τομείς της μάθησης αλλά όχι κοινωνικοσυναισθηματικές ανάγκες των μαθητών.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η άτυπη ομάδα ικανοποιεί ορισμένες βασικές ανάγκες αλλά δεν μπορεί να καλύψει το εύρος των εκπαιδευτικών επιδιώξεων.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η ελεύθερη ομάδα χαρακτηρίζεται από χαμηλή οργάνωση και αποτελεσματικότητα.

Η απάντηση γ, είναι επιλέξιμη, γιατί ο συνδυασμός τυπικής και άτυπης ομάδας σε μια εναλλασσόμενη μορφή, ικανοποιεί τις μαθησιακές ανάγκες των μαθητών πληρέστερα.

ΕΡΩΤΗΣΗ 20

Ποια κατά τη γνώμη σας είναι η καταλληλότερη μέθοδος, προκειμένου ένας «αδύνατος» μαθητής να βελτιώσει την επίδοσή του στα μαθήματα:

- α) τιμωρούμε το μαθητή
- β) του αναθέτουμε λιγότερες ασκήσεις
- γ) τον παραπέμπουμε σε ειδική τάξη
- δ) του αφιερώνουμε περισσότερο χρόνο

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Βελτίωση επίδοσης

Σύντομος προσανατολισμός

Η καλύτερη μέθοδος για να βελτιώσει ένας «αδύνατος μαθητής» την επίδοσή του είναι η εξατομικευμένη καθοδήγηση και περισσότερη υποστήριξη. Αυτό όμως είναι επόμενο ότι απαιτεί περισσότερο χρόνο.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η τιμωρία των αδύνατων μαθητών συνδέει την τιμωρία με την μάθηση και ταυτίζει την μάθηση με αναγκαστικό και αναπόφευκτα δυσάρεστο γεγονός.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η ανάθεση λιγότερων ασκήσεων ενδεχομένως να ελαττώνει την συναισθηματική πίεση, αλλά ο αδύνατος μαθητής δεν μπορεί να βελτιωθεί, αφού ασκείται λιγότερο.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί στόχος του σύγχρονου σχολείου είναι να κρατήσουμε όσο το δυνατόν περισσότερους αδύνατους μαθητές στο κύριο ρεύμα της τάξης τους.

Η απάντηση δ, είναι επιλέξιμη, γιατί έτσι δίνεται στον αδύνατο μαθητή η αναγκαία υποστήριξη και διασφαλίζεται το επίπεδο της επιτυχίας του, από τυχόν συγκρίσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 21

Θετικό θεωρείται το ψυχολογικό κλίμα της τάξης που συνδράζει:

- α) χαμηλό βαθμό δυσκολίας στα μαθήματα και υψηλό επίπεδο υλικο-τεχνικής υποδομής
- β) υψηλό βαθμό συνοχής της ομάδας και μέτριο βαθμό δυσκολίας μαθημάτων
- γ) υψηλό βαθμό ανταγωνιστικότητας και ταχείς ρυθμούς εργασίας
- δ) χαμηλό βαθμό διένεξης, αλλά υψηλό βαθμό δράσης

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράση κλειδί: Θετικό κλίμα

Σύντομος προσανατολισμός

Θετικό θεωρείται το ψυχολογικό κλίμα που περιλαμβάνει αίσθημα ασφάλειας, διάθεση συνεργασίας, αίσθημα ότι ανήκει κάθε μαθητής στην ομάδα της τάξης, αυτοπεποίθηση ότι μπορεί να κατανοήσει την ύλη, αίσθημα μη απειλής.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί ο χαμηλός βαθμός δυσκολίας πρέπει να προσδιορίζεται από την ικανότητα των μαθητών και όχι από την υπεραπλούστευση των απαιτήσεων. Η υλικοτεχνική υποδομή βοηθάει, αλλά δεν επαρκεί.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η ανταγωνιστικότητα υπονομεύει τη δημιουργία θετικού ψυχολογικού κλίματος. Οι ταχείς ρυθμοί εργασίας δεν μπορούν να ακολουθούνται από όλους τους μαθητές.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί αν και ο χαμηλός βαθμός διένεξης και η υψηλή δράση είναι θετικά στοιχεία, δεν επαρκούν για να δομήσουν το θετικό ψυχολογικό κλίμα που είναι το ζητούμενο.

Η απάντηση β, είναι επιλέξιμη, γιατί η συνοχή, η συνεργασία, η αλληλεπίδραση, η αίσθηση της αλληλεγγύης σε συνδυασμό με το μέτριας δυσκολίας μάθημα κτίζουν την ψυχολογία της ομάδας και βοηθούν στη δόμηση θετικού ψυχολογικού κλίματος.

ΕΡΩΤΗΣΗ 22

Κατά την αξιολόγηση ενός μαθητή ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να :

- α) τον συγκρίνει με τους άλλους μαθητές
- β) να τον κρίνει με βάση το στόχο που καλείται να πετύχει
- γ) να τον συγκρίνει πάντοτε με έναν καλύτερο μαθητή
- δ) να τον συγκρίνει πάντοτε με έναν αδύνατο μαθητή

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Αξιολόγηση

Σύντομος προσανατολισμός

Αξιολόγηση σημαίνει διερεύνηση του βαθμού κατάκτησης των στόχων, διαπίστωση του βαθμού της προσπάθειας, επισήμανση των σημείων που θα παρωθήσουν τον μαθητή για βελτίωση και στοχεύει στην βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί κατά την αξιολόγηση ενός μαθητή πρέπει να λαμβάνεται υπόψη μόνο η προηγούμενη επίδοσή του και όχι η επίδοση άλλων μαθητών, αφού τότε καλλιεργείται ο ανταγωνισμός μεταξύ μαθητών.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί σε μια τέτοια περίπτωση καταργείται ο παραωθητικός ρόλος της αξιολόγησης και καλλιεργείται κλίμα ανταγωνισμού. Επίσης η λέξη «πάντοτε» δείχνει μια απολυτότητα και καθολικότητα, που η παιδαγωγική δεν μπορεί να ενστερνίζεται.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η επίδοση ενός αδύνατου μαθητή δεν πρέπει να αποτελεί σημείο αναφοράς για την αξιολόγηση ενός άλλου. Οφείλουμε να υπηρετούμε τον σεβασμό στην διαφορετικότητα. Δεν επιδιώκουμε την ομοιογένεια και δεν στηρίζουμε το αίσθημα της επιτυχίας μας στην αποτυχία του άλλου.

Η απάντηση β, είναι επιλέξιμη, γιατί βασικός στόχος της αξιολόγησης είναι ο έλεγχος της επίτευξης των διδακτικών στόχων. Ο εκπαιδευτικός πρέπει να αξιολογεί έναν μαθητή, με βάση τον βαθμό επίτευξης των στόχων, ατομικώς την προσπάθεια που κατέβαλλε για να πετύχει έναν συγκεκριμένο στόχο και τον βαθμό της βελτίωσής του.

ΕΡΩΤΗΣΗ 23

Κατά την εφαρμογή της διερευνητικής μορφής διδασκαλίας:

- α) ο εκπαιδευτικός διερευνά από πριν ποιο υλικό είναι απαραίτητο για τη διδασκαλία του
- β) ακολουθείται η πορεία: καθορισμός προβλήματος, διατύπωση υποθέσεων, συγκέντρωση πληροφοριών, έλεγχος των υποθέσεων, συμπεράσματα
- γ) ακολουθείται η πορεία: προσφορά γνώσεων και πληροφοριών από τις οποίες προκύπτει ένα πρόβλημα
- δ) καλείται ένας ερευνητής στην τάξη, ο οποίος επιδεικνύει τον τρόπο επίλυσης ενός προβλήματος

- **Επισημάνσεις:**

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Διερευνητική διδασκαλία

Σύντομος προσανατολισμός

Η διερευνητική μορφή διδασκαλίας στηρίζεται στον ορισμό της αυθεντικής μάθησης ως διαδικασία ενεργητικής διερεύνησης προβληματικών καταστάσεων. Στοχεύει στην αυτόνομη επίλυση προβλημάτων και στη λειτουργική κατανόηση των διδασκομένων γνώσεων.

- **Αιτιολογημένες απαντήσεις:**

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η συγκέντρωση και επιλογή του κατάλληλου υλικού από τη μεριά του εκπαιδευτικού είναι απαραίτητη σε όλες τις μορφές διδασκαλίας.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η μορφή διδασκαλίας που περιγράφεται εδώ είναι η επίδειξη. Ο ρόλος των μαθητών περιορίζεται σε εκείνον του δέκτη πληροφοριών.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί ο εντοπισμός μιας προβληματικής κατάστασης αφορά την αρχική μόνο φάση της διερευνητικής διδασκαλίας.

Η απάντηση β, είναι επιλέξιμη, γιατί με τη διαδικασία διδασκαλίας που ακολουθεί τα στάδια που περιγράφονται, αναβαθμίζεται η σχέση του μαθητή με το γνωστικό αντικείμενο και μέσα από ελεύθερη και δημιουργική αλληλεπικοινωνία «ανακαλύπτεται» η λύση στην προβληματική κατάσταση από τους μαθητές.

ΕΡΩΤΗΣΗ 24

Η κύρια αποστολή της ερώτησης του εκπαιδευτικού είναι:

- α) Να ελέγχει αν οι μαθητές απέκτησαν συγκεκριμένες γνώσεις.
- β) Να δραστηριοποιεί τη σκέψη των μαθητών, προκαλώντας προβληματισμό και διάλογο.
- γ) Να επιβάλει την πειθαρχία.
- δ) Να προβάλλει την αυθεντία του.

- **Επισημάνσεις:**

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Ερώτηση

Σύντομος προσανατολισμός

Η κριτική και δημιουργική σκέψη είναι ζητούμενα των σύγχρονων εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Οι ερωτήσεις αναβαθμίζουν και αξιοποιούν τη μαθησιακή διαδικασία, όποια μορφή και αν ακολουθεί.

- **Αιτιολογημένες απαντήσεις:**

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί ενώ η ερώτηση μπορεί να χρησιμοποιηθεί και ως μέσο αξιολόγησης της δηλωτικής γνώσης, οι διδακτικές της λειτουργίες καλύπτουν πολύ ευρύτερο φάσμα.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί υποβαθμίζει το ρόλο της ερώτησης ο έμμεσος έλεγχος της μαθητικής συμπεριφοράς, ως κύρια αποστολή της.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί σε μια δημοκρατική σχολική τάξη, που λειτουργεί συνεργατικά, η αυθεντία δεν έχει θέση. Ο εκπαιδευτικός συντονίζει τη μαθητική δράση και η ενεργητική του καθοδήγηση μειώνεται σταδιακά, όσο μεγαλύτερα είναι τα παιδιά.

Η απάντηση β, είναι επιλέξιμη, γιατί ο προβληματισμός και ο διάλογος αποτελούν εκφράσεις αυτενέργειας των μαθητών και πρέπει να εξυπηρετούνται από την ερώτηση του εκπαιδευτικού και τη δημιουργία του κατάλληλου πλαισίου, μέσα στο οποίο θα διατυπωθεί η ερώτηση.

ΕΡΩΤΗΣΗ 25

Τόσο ο έπαινος όσο και η αποδοκιμασία ως εξωτερικά παρωθητικά μέσα πρέπει να επιλέγονται προσεκτικά με βάση:

- α) την προσωπικότητα του μαθητή
- β) την αιτία για την οποία επαινείται ή αποδοκιμάζεται ο μαθητής
- γ) την ψυχολογική κατάσταση του μαθητή
- δ) το συνδυασμό όλων των παραπάνω

• **Επισημάνσεις:**

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Παρόθηση – Έπαινος – Αποδοκιμασία

Σύντομος προσανατολισμός

Ο έπαινος ή η αποδοκιμασία είναι παρωθητικά μέσα, τα οποία ο εκπαιδευτικός πρέπει να χειρίζεται με ιδιαίτερη προσοχή και ευαισθησία, αφού στοχεύουν στο να δομηθεί καλή αυτοεικόνα και καλό αυτοσυναίσθημα. Επίσης, επηρεάζουν σημαντικά τις προσδοκίες και τα κίνητρα του ατόμου.

• **Αιτιολογημένες απαντήσεις:**

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί ενώ ο ίδιος έπαινος ή η ίδια αποδοκιμασία δεν μπορεί να λειτουργήσει παρωθητικά σε όλους τους μαθητές, πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη η ψυχολογική κατάσταση του μαθητή και η αιτία.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί αποτελεί, κι αυτή μέρος της αλήθειας.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί αποτελεί, κι αυτή μέρος της αλήθειας.

Η απάντηση δ, είναι επιλέξιμη, γιατί δεν υπάρχει έπαινος ή αποδοκιμασία που λειτουργεί παρωθητικά για όλους τους μαθητές και σε όλες τις περιπτώσεις.

Ο παρωθητικός ρόλος τους μεγιστοποιείται όταν κατά την εφαρμογή τους υπάρχει μέτρο, διάθεση επιείκειας και αιτιολογείται ακριβώς ο λόγος για τον οποίον επιβάλλονται ή απονέμονται.

ΕΡΩΤΗΣΗ 26

Το σημαντικότερο στοιχείο για τη διαμόρφωση του ψυχολογικού κλίματος στο σχολικό περιβάλλον είναι:

- α) Το συναισθηματικό
- β) Το κοινωνικό
- γ) Το εργασιακό
- δ) Τίποτε από τα παραπάνω

• **Επισημάνσεις:**

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Ψυχολογικό κλίμα στο σχολείο

Σύντομος προσανατολισμός

Για να διαμορφωθεί κατάλληλο ψυχολογικό κλίμα στο σχολείο, που θεωρείται ότι είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τη διδασκαλία, το στοιχείο που συντελεί σε σημαντικότερο βαθμό είναι το συναισθηματικό. Στην έννοια συναισθηματικό στοιχείο περιλαμβάνονται οι καλές σχέσεις, η αίσθηση ασφάλειας, η επίδειξη επιείκειας, το αίσθημα φιλίας κ.λπ.

• **Αιτιολογημένες απαντήσεις:**

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί το κοινωνικό στοιχείο επιδρά σε λιγότερο βαθμό.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί οι εργασιακές συνθήκες βοηθούν αλλά δεν είναι το σημαντικότερο στοιχείο.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί όλα τα παραπάνω βοηθούν.

Η απάντηση α, είναι επιλέξιμη, γιατί όπως προείπαμε το συναισθηματικό στοιχείο είναι η προϋπόθεση για την οικοδόμηση κατάλληλου ψυχολογικού κλίματος.

ΕΡΩΤΗΣΗ 27

Αποτελεί κριτήριο αξιολόγησης της προόδου ενός μαθητή και συγχρόνως κριτήριο της μαθησιακής επίδοσής του:

- α) Η σύγκριση επίδοσης του μαθητή με πρότυπα έργα
- β) Η σύγκριση επίδοσης του μαθητή με έργα των συμμαθητών του
- γ) Η σύγκριση του μαθητή με δείγματα της δικής του προηγούμενης επίδοσης
- δ) Η σύγκριση της επίδοσης του μαθητή με τις προσδοκίες του δασκάλου

• **Επισημάνσεις:**

Λέξεις ή φράση κλειδί: Αξιολόγηση επίδοσης και προόδου, σύγκριση

Σύντομος προσανατολισμός

Η αξιολόγηση της προόδου του μαθητή και της γενικότερης σχολικής του επίδοσης γίνεται πάντοτε με βάση ένα συγκριτικό στοιχείο το οποίο αποτελεί γνώμονα για τον εκπαιδευτικό και σημείο αναφοράς του.

• **Αιτιολογημένες απαντήσεις:**

- Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η σύγκριση με πρότυπα έργα φέρνει πάντοτε τον μαθητή σε θέση υστέρησης, υπονομεύοντας το αίσθημα αξιοσύνης του.
- Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η σύγκριση με έργα συμμαθητών καλλιεργεί κλίμα ανταγωνιστικό, αυξάνει το άγχος για έκθεση του μαθητή και υπονομεύει το σεβασμό στη διαφορετικότητα.
- Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί οι προσδοκίες του δασκάλου οφείλουν να αναπροσαρμόζονται ανάλογα με τα δεδομένα. Επιπλέον, ενδέχεται να είναι ανακριβείς. Οι υψηλές προσδοκίες θα απογοητεύσουν τον μαθητή, ενώ οι χαμηλές προσδοκίες δεν αποτελούν προκλητικό στόχο.
- Η απάντηση γ, είναι επιλέξιμη, γιατί είναι το δικαιότερο συγκριτικό στοιχείο η προηγούμενη πρόοδος του μαθητή αλλά και επειδή η παρατηρούμενη προσωπική πρόοδος παρωθεί για παραπέρα προσπάθεια.

ΕΡΩΤΗΣΗ 28

Ο εκπαιδευτικός με το στιλ διδασκαλίας-αγωγής που εφαρμόζει στην τάξη, μπορεί να προάγει καλύτερα τις διαπροσωπικές σχέσεις:

- α) Αν διδάσκει κυρίως με μονόλογο, απευθυνόμενος συχνά και απρόσωπα σε όλη την τάξη
β) Αν διδάσκει με χαλαρό τρόπο, αφήνοντας πολλή ελευθερία στην προσπάθεια που καταβάλλουν οι μαθητές για την κατάκτηση της γνώσης
γ) Αν διδάσκει ωθώντας τους μαθητές σε συμμετοχικές και συνεργατικές δραστηριότητες
δ) Αν διδάσκει αγαπώντας και υποβοηθώντας εξίσου όλους ανεξαιρέτως τους μαθητές

- Επισημάνσεις:
Λέξεις ή φράσεις κλειδί: **Στιλ διδασκαλίας**

Σύντομος προσανατολισμός

Το στιλ διδασκαλίας-αγωγής που εφαρμόζει ο εκπαιδευτικός στην τάξη μπορεί να είναι αυταρχικό, ελευθεριάζον ή δημοκρατικό. Οι διαπροσωπικές σχέσεις που διαμορφώνονται επηρεάζονται άμεσα από το στιλ που επιλέχθηκε. Το δημοκρατικό στιλ προάγει καλύτερα τις διαπροσωπικές σχέσεις.

- Αιτιολογημένες απαντήσεις:
 Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η κατά κύριο λόγο χρήση του μονόλογου γίνεται στα πλαίσια μιας αυταρχικής τάξης, όπου οι εκπαιδευτικοί θεωρούν τους μαθητές **ανώριμους**. Για το λόγο αυτό θεωρούν ότι οι ίδιοι **δικαιούνται** να αποφασίζουν για όλα.
 Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η μεγάλη ελευθερία που επιτρέπεται στον μαθητή προκαλεί πολλές φορές σύγχυση. Ο εκπαιδευτικός περιορίζεται στην έκθεση γενικών και αόριστων θέσεων και παραμένει μάλλον **απαθής** για ό,τι συμβαίνει στην τάξη.
 Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί οι διαπροσωπικές σχέσεις σε μια σχολική τάξη είναι δασκαλομαθητικές και διαμαθητικές. Η προαγωγή των διαμαθητικών σχέσεων μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσα από την αγάπη και την διαφοροποιημένη υποβοήθηση.
 Η απάντηση γ, είναι επιλέξιμη, γιατί το **συμμετοχικό στιλ** διδασκαλίας και ο δημοκρατικός ηγέτης, που στηρίζεται έντονα στην νεοβυγκοτσκιανή θεωρία μάθησης και ανάπτυξης, στοχεύει στη δημιουργία **ανεξάρτητων** και **υπεύθυνων** ατόμων, μέσα από συνεργατικές δραστηριότητες.

ΕΡΩΤΗΣΗ 29

Η αυτο-αντίληψη και αυτο-εκτίμηση που αναπτύσσουν οι μαθητές

- α) έχουν κυρίως βιολογική βάση
β) καθορίζονται με βάση τα αντικειμενικά χαρακτηριστικά του παιδιού
γ) καθορίζονται από τον τρόπο που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί τους μαθητές
δ) καθορίζονται από τη σχολική τους επίδοση

- Επισημάνσεις:
Λέξεις ή φράση κλειδί: **Αυτοεκπληρούμενη προφητεία – Αυτοαντίληψη - Αυτοεκτίμηση**

Σύντομος προσανατολισμός

Η αυτοεκτίμηση και αυτοαντίληψη του μαθητή βασίζεται, κυρίως, στον τρόπο που αντιλαμβάνεται ότι οι άλλοι εκτιμούν τις ικανότητές του. Οι άλλοι είναι οι δάσκαλοι και οι γονείς και γενικά το περιβάλλον του. Αυτός ο μηχανισμός δρα άλλες φορές ευεργετικά ή καταστροφικά για το παιδί, για τούτο πρέπει το περιβάλλον να αξιολογεί δίκαια και πραγματικά το παιδί.

- Αιτιολογημένες απαντήσεις:
 Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η αυτοεκτίμηση και η αυτοαντίληψη δεν είναι θέμα κληρονομικότητας.
 Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η αυτοεκτίμηση και η αυτοαντίληψη στηρίζεται στα αντικειμενικά χαρακτηριστικά του παιδιού, όπως τα αντιλαμβάνονται οι άνθρωποι του περιβάλλοντος του.
 Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η σχολική επίδοση από μόνη της επηρεάζει την αυτοεκτίμηση και την αυτοαντίληψη του μαθητή αλλά από τον τρόπο που την αντιμετωπίζουν και εκτιμούν συμμαθητές, δάσκαλοι, γονείς.
 Η απάντηση γ, είναι επιλέξιμη, γιατί ο τρόπος που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός τον μαθητή έχει ισχυρή επίδραση στον μαθητή. Έτσι λοιπόν, όταν έρχεται σε αντίθεση η εκτίμηση του δασκάλου για έναν μαθητή με την εκτίμηση του ίδιου του μαθητή για τον εαυτό του, επικρατεί η κρίση του δασκάλου.

ΕΡΩΤΗΣΗ 30

Η ανθρωπιστική σχολή του C. Rogers θεωρεί ότι βασικός ρόλος του εκπαιδευτικού είναι:

- α)** να ανατροφοδοτεί άμεσα και συστηματικά με αμοιβές και ποινές τη μαθησιακή και κοινωνική συμπεριφορά του μαθητή
- β)** να διαμεσολαβεί και να στηρίζει άμεσα τη διαδικασία μάθησης
- γ)** να προβάλλει με πειστικό τρόπο την όλη συμπεριφορά του ως πρότυπο προς μίμηση
- δ)** να εξασφαλίζει στο μαθητή προϋποθέσεις για ελεύθερη επιλογή και αυτορρύθμιση

• **Επισημάνσεις:**

Λέξεις ή φράση κλειδί: Ανθρωπιστική σχολή Rogers

Λέξη ή φράση της θεματικής πρότασης με ιδιαίτερη βαρύτητα: ο ρόλος του εκπαιδευτικού

Σύντομος προσανατολισμός

Ο Maslow, ο Rogers και ο Combs είναι οι κύριοι εκπρόσωποι της ανθρωπιστικής ψυχολογίας και υποστηρίζουν ότι η εκπαίδευση πρέπει να στοχεύει στις συναισθηματικές ανάγκες των μαθητών, στις αξίες τους, τη συμπεριφορά τους και την ηθική τους. Τα άτομα δεν είναι μόνο προϊόν του περιβάλλοντος αλλά έχουν ελεύθερη επιλογή που κινητοποιείται από την ανάγκη τους να ολοκληρωθούν σαν ανθρώπινα όντα.

• **Αιτιολογημένες απαντήσεις:**

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί οι αμοιβές και οι ποινές είναι στοιχεία που τα υποστηρίζουν οι συμπεριφοριστές.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η διαμεσολάβηση και η στήριξη της μαθησιακής διαδικασίας είναι στοιχεία που τα συναντάμε στη θεωρία του Piaget (γνωστική σχολή) και κυρίως στο Vygotsky, στην Κοινωνικο-ιστορικο-γνωστική σχολή.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η προβολή προτύπων με κατάλληλους τρόπους είναι στοιχείο της κοινωνιογνωστικής σχολής, με κύριο εκπρόσωπο τον Bandura.

Η απάντηση δ, είναι επιλέξιμη, γιατί η Ανθρωπιστική Σχολή με τους κύριους εκπροσώπους Maslow-Combs & Rogers υποστηρίζει ότι ο μαθητής πρέπει να επιλέγει με ελεύθερη βούληση και να αυτορρυθμίζει τον τρόπο που μαθαίνει. Αυτό προϋποθέτει σεβασμό στην προσωπικότητα του μαθητή, κατανόηση των αναγκών του και διασφάλιση ενός κλίματος με αμοιβαία αλληλοκατανόηση.

ΕΡΩΤΗΣΗ 31

Η εσωτερική οργάνωση θρανίων και επίπλων στη σχολική αίθουσα πρέπει να προβληματίζει τον εκπαιδευτικό, διότι:

- α)** καθορίζει το είδος της επικοινωνίας που αναπτύσσεται
- β)** καθορίζει τη χωρητικότητα της τάξης
- γ)** διευκολύνει την ακουστική της τάξης
- δ)** διευκολύνει την είσοδο και την έξοδο των μαθητών

• **Επισημάνσεις:**

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Διάταξη θρανίων

Σύντομος προσανατολισμός

Η κατασκευή του σχολικού κτιρίου γενικότερα και η διαρρύθμιση του χώρου της σχολικής τάξης υπαγορεύουν συγκεκριμένες μορφές διδασκαλίας και επικοινωνίας. Η εσωτερική οργάνωση θρανίων και επίπλων στη σχολική αίθουσα μπορεί να βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς να αντιμετωπίσουν πολύπλοκες διδακτικές απαιτήσεις.

• **Αιτιολογημένες απαντήσεις:**

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η χωρητικότητα της τάξης είναι προκαθορισμένη. Μπορεί βεβαίως να αξιοποιηθεί με διαφορετικούς τρόπους, που θα κρίνει ο εκπαιδευτικός της τάξης. Π.χ. η ύπαρξη κέντρων δραστηριότητας.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί προϋπόθεση που πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά τη διαρρύθμιση της σχολικής αίθουσας είναι η ακουστική της τάξης, η οποία επηρεάζει τη μαθησιακή διαδικασία. Δεν είναι όμως άμεσα η βασικότερη.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η διευκόλυνση της εισόδου και εξόδου των μαθητών είναι μία μόνο από τις παραμέτρους, που πρέπει να ληφθούν υπόψη.

Η απάντηση α, είναι επιλέξιμη, γιατί η διαρρύθμιση του χώρου της σχολικής αίθουσας δηλώνει τον αυταρχικό ή δημοκρατικό εκπαιδευτικό από την δυνατότητα και φορά επικοινωνίας που επιτρέπει ή εξασφαλίζει μεταξύ των μαθητών, μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικού, μεταξύ μαθητών και διδακτικού υλικού.

ΕΡΩΤΗΣΗ 32

Οι προσδοκίες των εκπαιδευτικών για τις δυνατότητες που έχουν οι μαθητές αποδεικνύεται ότι:

- α)** δικαιώνονται, διότι βασίζονται σε αντικειμενικά δεδομένα
- β)** διαφοροποιούν τη διδακτική συμπεριφορά τους και μέσω αυτής της διαφοροποίησης «δικαιώνονται»
- γ)** δεν επηρεάζουν τη συμπεριφορά των εκπαιδευτικών
- δ)** δε συσχετίζονται με την πορεία μάθησης των μαθητών

• **Επισημάνσεις:**

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Επιβεβαίωση προσδοκιών

Σύντομος προσανατολισμός

Οι προσδοκίες του δασκάλου για ένα μαθητή τον οδηγούν σε συμπεριφορές που δείχνουν το βαθμό που πιστεύει ο εκπαιδευτικός ότι μπορεί να ανταποκριθεί ο μαθητής στη μάθηση. Όταν έχει υψηλές προσδοκίες ρωτάει με επιμονή, δίνει νύξεις, παρωθεί για μια απάντηση. Όταν έχει χαμηλές προσδοκίες ρωτάει βιαστικά, δεν έχει υπομονή, δεν δίνει περαιτέρω νύξεις, δεν παρωθεί, γιατί το θεωρεί αυτό απόλυτα χρόνου.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί οι προσδοκίες δικαιώνονται όχι επειδή στηρίζονται σε αντικειμενικά δεδομένα, αλλά επειδή δρουν σε ένα φαύλο κύκλο προσδοκιών και ανταποκρίσεων.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί επηρεάζουν τη συμπεριφορά των εκπαιδευτικών οι προσδοκίες τους. Η συχνή εξέταση της ακρίβειας των προσδοκιών από τον εκπαιδευτικό είναι ζητούμενο.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί οι προσδοκίες των εκπαιδευτικών σχετίζονται με την πορεία μάθησης των μαθητών τους.

Η απάντηση β, είναι επιλέξιμη, γιατί η διαφοροποίηση της συμπεριφοράς η οποία εκδηλώνεται με λεκτικό ή μη λεκτικό τρόπο, στέλνει συγκεκριμένα μηνύματα στο μαθητή ο οποίος σύμφωνα με τη λειτουργία της διακριτικότητας, τα κατηγοριοποιεί και τα αξιολογεί και προσανατολίζεται ανάλογα. Συνήθως επιβεβαιώνει τις προσδοκίες των εκπαιδευτικών, όταν οι προσδοκίες επιμένουν για μεγάλο χρονικό διάστημα, οπότε οι αντιστάσεις του μαθητή δεν μπορούν να διατηρηθούν.

ΕΡΩΤΗΣΗ 33

Παιδαγωγοί υποστηρίζουν ότι «ένα παιδί χρειάζεται την ενθάρρυνση, όπως ένα φυτό χρειάζεται νερό» για να:

- α) τονίσουν την αδύνατη θέση του παιδιού στην τάξη σε σχέση προς τον εκπαιδευτικό
- β) υποδηλώσουν τη σημασία της ενθάρρυνσης για το παιδί στην προσπάθειά του για κατάκτηση της γνώσης
- γ) δείξουν ότι το παιδί πρέπει να καθοδηγείται και να ελέγχεται συστηματικά
- δ) εξισώσουν την ενθάρρυνση με την αμοιβή που παρέχεται στο παιδί

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Παρόθηση – ενθάρρυνση

Σύντομος προσανατολισμός

Ενθάρρυνση είναι η παρότρυνση ενός μαθητή για προσπάθεια. Η ενθάρρυνση, όπως και η γενική αρχή της παρόθησης, έχουν στόχο να υποκινήσουν τη συμπεριφορά, να της δώσουν κατεύθυνση, να την κάνουν μόνιμη και να οδηγήσουν τον μαθητή στην υιοθέτηση ή επιλογή μια συγκεκριμένης συμπεριφοράς.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί ο τονισμός αδυναμιών γενικά ατονεί το ενδιαφέρον για μάθηση, αφού συνδέεται με οικοδόμηση αρνητικής αυτοεικόνας.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί αν και η καθοδήγηση ενθαρρύνει, ο έλεγχος ο συστηματικός υπονομεύει την μάθηση.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η αμοιβή είναι ενίσχυση που έπεται μιας πράξης, ενώ η ενθάρρυνση προηγείται και ως εκ τούτου δεν εξισώνονται ως έννοιες.

Η απάντηση β, είναι επιλέξιμη, γιατί η ενθάρρυνση πρέπει να προηγείται ως προσπάθεια ή να την ακολουθεί για να είναι αποτελεσματικότερη η μάθηση. Όπως ακριβώς το φυτό χρειάζεται την υγρασία, έτσι και η ενθάρρυνση βοηθάει στη μάθηση.

ΕΡΩΤΗΣΗ 34

Σε ποια από τις παρακάτω ενέργειες προβαίνει ο εκπαιδευτικός, για να αντιμετωπίσει τη συμπεριφορά κάποιων μαθητών του, οι οποίοι επιδιώκουν να αποσπάσουν την προσοχή του στην τάξη;

- α) τους επιπλήττει αυστηρά
- β) τους αναθέτει περισσότερες εργασίες
- γ) αναγνωρίζει τη θετική και αγνοεί την αρνητική συμπεριφορά τους
- δ) τους παραπέμπει στο διευθυντή του σχολείου

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Αντιμετώπιση πειθαρχίας

Σύντομος προσανατολισμός

Πολλές φορές στη σχολική τάξη ορισμένοι μαθητές προσπαθούν να αποσπάσουν την προσοχή. Αυτό μπορεί να οφείλεται σε πάρα πολλές αιτίες τις οποίες πρέπει να διερευνά ο εκπαιδευτικός για να βρει τους κατάλληλους τρόπους αντιμετώπισης.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η δημόσια επίπληξη μειώνει το αυτοσυναίσθημα και αποθαρρύνει τον μαθητή. Επιπλέον, προσφέρει την προσοχή του εκπαιδευτικού στον μαθητή, λειτουργώντας ως ενίσχυση σε ανεπιθύμητες συμπεριφορές.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η ανάθεση εργασιών σαν επιβολή τιμωρίας είναι άστοχος παιδαγωγικός χειρισμός γιατί συνδέει την εργασία με την τιμωρία.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η παραπομπή στο διευθυντή μειώνει το κύρος του εκπαιδευτικού ο οποίος εμμέσως δηλώνει αδυναμία αντιμετώπισης της πειθαρχίας.

Η απάντηση γ, είναι επιλέξιμη, γιατί η επιλεκτική ενίσχυση ή αγνόηση μορφών συμπεριφοράς βοηθάει στην απομάθηση της ανεπιθύμητης και στην εμπέδωση της επιθυμητής συμπεριφοράς.

ΕΡΩΤΗΣΗ 35

Τα προβλήματα πειθαρχίας της τάξης συχνά προλαμβάνονται, όταν ο εκπαιδευτικός:

- α) καταστήσει αρκετά ενδιαφέρον το μάθημά του
- β) επιβάλλει κανόνες συμπεριφοράς των μαθητών
- γ) αποδοκιμάζει την ενοχλητική συμπεριφορά στην τάξη
- δ) ειρωνεύεται και σαρκάζει τους άτακτους μαθητές

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Πειθαρχία

Σύντομος προσανατολισμός

Οι κανόνες αναφέρονται στα γενικά πλαίσια συμπεριφοράς ή στις διαδικασίες που θα πρέπει να ακολουθήσουν οι μαθητές στις τάξεις. Η εκπαιδευτική θεωρία και πράξη επισημαίνει πως οι μαθητές δεσμεύονται περισσότερο από τους κανόνες, αν βοηθήσουν στη διαμόρφωσή τους. Όμως, οι κανόνες είναι αποτελεσματικοί είτε εμπλακούν οι μαθητές είτε όχι στη διαμόρφωσή τους.

Η σημαντικότερη συμβολή σε θέματα πειθαρχίας είναι να υπάρχουν δραστηριότητες που θα εγείρουν το ενδιαφέρον των μαθητών, να σχετίζονται με τα ενδιαφέροντά τους και να είναι μέσα στα πλαίσια των δυνατοτήτων τους.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί είναι πρόχειρη η αντιμετώπιση. Η αναγκαιότητα των κανόνων πρέπει να είναι αποδεκτή από τους μαθητές.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η αποδοκιμασία δεν προλαμβάνει, αντίθετα ενισχύει την ανεπιθύμητη συμπεριφορά.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η ειρωνεία είναι αντιπαιδαγωγική ενέργεια, που στρέφεται εναντίον της προσωπικότητας του μαθητή.

Η απάντηση α, είναι επιλέξιμη, γιατί όπως αναφέραμε παραπάνω, όταν υπάρχει ενδιαφέρον και κατάλληλα οργανωμένες δραστηριότητες στην τάξη, παρεμποδίζονται τα προβλήματα πειθαρχίας. Αυτό φαίνεται άλλωστε και από το γεγονός ότι όταν ο εκπαιδευτικός θέλει να αντιμετωπίσει προβλήματα πειθαρχίας του μαθητή, του αναθέτει καθήκοντα που τον ενδιαφέρουν και έτσι δεν έχει χρόνο να εκδηλώσει απειθαρχη συμπεριφορά.

ΕΡΩΤΗΣΗ 36

Τα τελευταία χρόνια δόθηκε ιδιαίτερη σημασία στην ανάπτυξη των διαπροσωπικών σχέσεων οικειότητας στη σχολική τάξη, γιατί:

- α) οι μαθητές μαθαίνουν τους κανόνες του σχολείου γρήγορα
- β) ο εκπαιδευτικός αποδεικνύει την αυθεντία του
- γ) η παρώθηση των μαθητών για μάθηση αυξάνει σημαντικά
- δ) η διδακτέα ύλη ολοκληρώνεται ευκολότερα

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράσεις: οικειότητα

Σύντομος προσανατολισμός

Η ανάπτυξη των διαπροσωπικών σχέσεων επιτυγχάνεται όταν καλλιεργούμε τη δυνατότητα κάποιου ή του υποδεικνύουμε μεθόδους, ώστε να κατανοεί τα συναισθήματα του άλλου και να χρησιμοποιεί κατάλληλους τρόπους συμπεριφοράς για να επικοινωνεί μαζί του με ευχάριστο τρόπο. Η ανάπτυξη διαπροσωπικών σχέσεων βοηθάει τη λειτουργία της ομάδας και την προσωπική ανάπτυξη.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η μάθηση κανόνων δεν αρκεί για τη δόμηση διαπροσωπικών σχέσεων.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί δεν είναι ζητούμενο η επιβεβαίωση της αυθεντίας του εκπαιδευτικού.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η ανάπτυξη των σχέσεων δεν στοχεύει, κυρίως, στη διδακτέα ύλη.

Η απάντηση γ, είναι επιλέξιμη, γιατί οι καλές διαπροσωπικές σχέσεις βοηθούν να διευθετούνται εύκολα συγκρούσεις, να κατανοούνται συμπεριφορές και να περνούν προσωπικά μηνύματα. Δημιουργούν κατάλληλο ψυχοπαιδαγωγικό κλίμα, που παρωθεί την αποτελεσματική μαθησιακή διαδικασία.

ΕΡΩΤΗΣΗ 37

Τα στερεότυπα που αναπτύσσουμε βασίζονται κυρίως:

- α) στη φυλή
- β) στην εθνότητα
- γ) στον πολιτισμό του ατόμου
- δ) στα χαρακτηριστικά του ίδιου του ατόμου

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Στερεότυπα

Σύντομος προσανατολισμός

Στερεότυπα είναι αντιλήψεις που περιγράφονται με εκτενή κείμενα ή σύντομες προτάσεις ή λέξεις και αναφέρονται με υπερβολικό τρόπο σε απόψεις ή χαρακτηριστικά ανθρώπων στην κοινωνία. Έχουν σαν σημείο αναφοράς, τη φυλή, την εθνότητα, τον πολιτισμό ή και τα χαρακτηριστικά του ατόμου. Όμως αυτά που είναι πιο συχνά, έχουν ισχυρότερη επίδραση και δυσκολεύουν τις σχέσεις του ανθρώπου, είναι τα στερεότυπα που αναφέρονται στον πολιτισμό του ατόμου.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί δεν βασίζονται, κυρίως, στη φυλή.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί δεν βασίζονται, κυρίως, στην εθνότητα.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί δεν βασίζονται, κυρίως, στα χαρακτηριστικά του ατόμου.

Η απάντηση γ, είναι επιλέξιμη, γιατί όπως αναφέραμε παραπάνω βασίζονται, κυρίως, στον πολιτισμό.

ΕΡΩΤΗΣΗ 38

Ποια από τις παρακάτω μορφές διαμαθητικών σχέσεων θεωρείτε την καταλληλότερη:

- α) την ανταγωνιστική μορφή
- β) την ατομική μορφή
- γ) τη συνεργατική μορφή
- δ) τη συναγωνιστική μορφή

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράση κλειδί: διαμαθητικές σχέσεις, μορφή

Σύντομος προσανατολισμός

Οι διαμαθητικές σχέσεις αποτελούν ενδιαφέροντα στόχο του σχολείου, τον οποίο προσπαθεί να υπηρετήσει. Η μορφή λειτουργίας της σύγχρονης κοινωνίας μας απαιτεί τη συνεργασία των ανθρώπων για να ανταπεξέλθουν στην πολυπλοκότητα που επιβάλλει η εξειδίκευση.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί ο ανταγωνισμός υποδηλώνει αντιπαλότητα και δεν προάγει τις διαμαθητικές σχέσεις. Ανταγωνίζομαι σημαίνει ότι αντιτίθεμαι στον αγώνα άλλου προσώπου.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η ατομική μορφή ακυρώνει τη διαμαθητική σχέση και ενισχύει την ατομική προσπάθεια του μαθητή.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί αν και ο συναγωνισμός βοηθάει στη διαμόρφωση θετικών διαμαθητικών σχέσεων, ωστόσο δεν συμβάλλει τόσο όσο η συνεργατική μορφή.

Η απάντηση γ, είναι επιλέξιμη, γιατί κατά τη συνεργατική μορφή επιτελείται ένα έργο από κοινού. Αλληλοενισχύονται οι μαθητές να επιτύχουν καλύτερες επιδόσεις, οι οποίες θα βοηθήσουν τους ίδιους αλλά και το σύνολο των μελών της συνεργαζόμενης ομάδας. Οι σχέσεις συσφίγγονται και υπάρχει μεγαλύτερη μαθητική αλληλεπίδραση.

ΕΡΩΤΗΣΗ 39

Η πνευματική ανεπάρκεια του ατόμου οφείλεται κυρίως:

- α) στην κληρονομικότητα
- β) στο περιβάλλον
- γ) στην εκπαίδευση
- δ) σε αστάθμητους παράγοντες

Σύντομος προσανατολισμός

Η κληρονομικότητα καθορίζει τα όρια μέσα στα οποία κυμαίνεται σταθερά ο δείκτης νοημοσύνης, το δε περιβάλλον προσδιορίζει τον ακριβή, εντός των ορίων αυτών, δείκτη νοημοσύνης.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί το περιβάλλον δεν οδηγεί το άτομο σε πνευματική ανεπάρκεια. Μπορεί αντίθετα με την κατάλληλη αγωγή να λειτουργήσει εντός των ορίων της κληρονομικότητας, αντισταθμιστικά.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η εκπαίδευση δεν δημιουργεί πνευματικά ανεπαρκή άτομα. Η πνευματική ανεπάρκεια επηρεάζει την επίδοση ενός μαθητή στο σχολείο που είναι χαμηλή.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί οι παράγοντες που έχουν συνάφεια με την πνευματική ανεπάρκεια έχουν διασαφηνιστεί.

Η απάντηση α, είναι επιλέξιμη, γιατί η κληρονομικότητα έχει την μεγαλύτερη συνάφεια με την πνευματική ανεπάρκεια.

ΕΡΩΤΗΣΗ 40

Ο απομονωμένος μαθητής μπορεί να ενταχθεί καλύτερα στην ομάδα της σχολικής τάξης όταν ο δάσκαλος:

- α) «τοποθετήσει» έναν άλλο μαθητή πλάι σε αυτόν
- β) «τοποθετήσει» αυτόν πλάι σε έναν άλλο μαθητή
- γ) Αναθέσει σ' αυτόν μια εργασία μαζί με έναν άλλο
- δ) Αναθέσει ομαδικές εργασίες στους μαθητές

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράση κλειδί: Απομονωμένος μαθητής

Σύντομος προσανατολισμός

Στη σχολική τάξη, ορισμένες συμπεριφορές που δεν «ενοχλούν» τη διαδικασία μάθησης, οι εκπαιδευτικοί δεν τις αξιολογούν ως σοβαρά προβλήματα τόσο όσο αξιολογούν εκείνες τις συμπεριφορές που ενοχλούν και διαταράσσουν το έργο τους. Ωστόσο αυτά τα προβλήματα των συνεσταλμένων μαθητών με τάσεις απομόνωσης ή υπερβολικής συμμόρφωσης μπορεί να είναι ιδιαίτερος σοβαρότερα από τις ενοχλητικές συμπεριφορές.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί αν και αυτό βοηθάει δεν είναι η ιδανικότερη επιλογή. Είναι «δοτή» απάντηση, από θέση ισχύος, που μπορεί να στιγματίσει τον απομονωμένο μαθητή.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί είναι μια παρόμοια με την προηγούμενη ενέργεια και μικρής αποτελεσματικότητας.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί αν και είναι μια θετική παιδαγωγική ενέργεια που βοηθάει, φαίνεται να γίνεται διάκριση για τον συγκεκριμένο μαθητή.

Η απάντηση δ, είναι επιλέξιμη, γιατί η «εμπλοκή» του μαθητή μέσα σε μια συνεργαζόμενη ομάδα θα προσφέρει διακριτικά ευκαιρίες για την αβίαστη επικοινωνία και αλληλεπιδράσεις του με τους άλλους μαθητές.

.....

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΤΟΥΣ 2002

«Διδακτική Μεθοδολογία - Παιδαγωγικά Θέματα»

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ 1

Η διδασκαλία των εικαστικών τεχνών

- α) Ασκει τις νοητικές ικανότητες και τις δεξιότητες του ατόμου
- β) Ασκει κατά κύριο λόγο τις χειρωνακτικές ικανότητες
- γ) Ασκει κατά κύριο λόγο την ικανότητα της παρατήρησης
- δ) Ασκει στη χρήση διαφόρων τεχνικών

• Λέξεις - φράσεις κλειδί:

εικαστικά, τεχνικές, παρατήρηση, χειρωνακτικός

• Σύντομος προσανατολισμός:

Οι στόχοι κάθε διδασκαλίας αναφέρονται σε τρία επίπεδα:

1. Σε επίπεδο γνώσεων (Τι θα μάθουν οι μαθητές)
2. Σε επίπεδο ικανοτήτων (Τι θα μπορούν να κάνουν μετά την απόκτηση της νέας γνώσης)
3. Σε επίπεδο στάσεων (Πώς θα επηρεαστεί η συμπεριφορά τους)

Η διδασκαλία κάθε διακριτού γνωστικού αντικειμένου στοχεύει στην ολόπλευρη ανάπτυξη του ατόμου, οπότε οι διδακτικοί στόχοι αφορούν και τα τρία προαναφερθέντα επίπεδα.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί οι χειρωνακτικές ικανότητες δεν προϋποθέτουν πνευματικό έργο, υποβαθμίζοντας έτσι το ρόλο της διδασκαλίας των εικαστικών.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί ενώ η ανάπτυξη της ικανότητας της παρατήρησης εξυπηρετείται από την διδασκαλία των εικαστικών, δεν αποτελεί τον κυριότερο στόχο της.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η εξοικείωση με τη χρήση διαφορετικών τεχνικών είναι επιμέρους μόνο στόχος των εικαστικών, που διευκολύνει την έκφραση της δημιουργικότητας.

Η απάντηση α, είναι επιλέξιμη, γιατί τα εικαστικά προσφέρονται όχι μόνο για την κατάκτηση γνώσεων, αλλά επιπλέον για την καλλιέργεια δεξιοτήτων και την υιοθέτηση στάσεων.

ΕΡΩΤΗΣΗ 2

Το μάθημα της τέχνης πρέπει να

- α) Ερεθίζει το γενικό και ειδικό ενδιαφέρον των μαθητών
- β) Μεταφέρει τεχνικές γνώσεις
- γ) Ασκει τις δεξιότητες
- δ) Είναι μια ευχάριστη ανάπαυλα στον κορμό των άλλων μαθημάτων

• Λέξεις – φράσεις κλειδί:

Τέχνη, ενδιαφέρον, γνώσεις, δεξιότητες, ανάπαυλα

• Σύντομος προσανατολισμός:

Το μάθημα της τέχνης απελευθερώνει ψυχικά και πνευματικά τον μαθητή. Στόχος του είναι να αξιοποιήσει τα βιώματα και να εξωτερικεύσει τα συναισθήματα των παιδιών, συντελώντας στην ελεύθερη ψυχοδιανοητική τους εξέλιξη.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η μεταφορά τεχνικών γνώσεων δεν ενεργοποιεί απαραίτητα τις δημιουργικές δυνάμεις του παιδιού και δεν διασφαλίζει την καταξίωση των ατομικών ενδιαφερόντων, κλίσεων και δεξιοτήτων του.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί ενώ η ανάπτυξη δεξιοτήτων διευκολύνει την παραγωγή δημιουργικού έργου σε ποικίλους εκφραστικούς τύπους, δεν συμβάλλει ιδιαίτερα στην ολοκλήρωση της αισθητικής εμπειρίας και στην εδραίωση του αισθητικού κριτηρίου.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η «ευχάριστη ανάπαυλα» υπονοεί πως το μάθημα της τέχνης δεν εξυπηρετεί συστηματικά την ανάπτυξη της προσωπικότητας.

Η απάντηση α, είναι επιλέξιμη, γιατί η ενίσχυση της ευαισθησίας του παιδιού απέναντι στα πράγματα και τις μεταβολές τους θα διευκολύνει την στενότερη και πληρέστερη επικοινωνία με το περιβάλλον του.

ΕΡΩΤΗΣΗ 3

Η ανάπτυξη της φαντασίας, της δημιουργικότητας και της αισθητικής ευαισθητοποίησης είναι από τα ζητούμενα του μαθήματος της διδασκαλίας των εικαστικών και επιτυγχάνεται μέσα από

- α) Την ιστορική προσέγγιση της τέχνης
- β) Τη χρήση υλικών
- γ) Τη συγκίνηση που προκαλεί η θέα της τέχνης
- δ) Την εμπειρία που αποκομίζει κάποιος με την ενασχόληση σε πρακτικό και θεωρητικό επίπεδο με την τέχνη

• Λέξεις - φράσεις κλειδί:

Φαντασία, δημιουργικότητα, ευαισθητοποίηση

• Σύντομος προσανατολισμός:

Η διδασκαλία του μαθήματος των εικαστικών περιλαμβάνει την ιστορική προσέγγιση της τέχνης, την γνωριμία με υλικά, την επαφή με καλλιτεχνικούς θησαυρούς του έθνους μας και των άλλων λαών, την εξοικείωση με τεχνικές.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η ενασχόληση σε θεωρητικό επίπεδο με την τέχνη προσφέρει πλήθος πληροφοριών, που απαιτούνται για την εικαστική ευαισθητοποίηση, αλλά δεν συμβάλλει αποτελεσματικά στην ανάπτυξη της φαντασίας και της δημιουργικότητας.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η εξοικείωση με τα υλικά διασφαλίζει ευκαιρίες για διαφορετικούς τρόπους έκφρασης, αλλά δεν αναπτύσσει την αισθητική ευαισθητοποίηση.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί ενώ η συγκίνηση που προκαλεί η θέα της τέχνης λειτουργεί παρωθητικά, χωρίς τις αναγκαίες γνώσεις για τα σύμβολα, τα μέσα, τις τεχνικές, η παρωθητική αυτή λειτουργία παραμένει αναξιοποίητη.

Η απάντηση δ, είναι επιλέξιμη, γιατί η θεωρητική ενασχόληση, παράλληλα με την πρακτική, θα διασφαλίσει την απρόσκοπτη εξέλιξη των ατομικών ενδιαφερόντων, κλίσεων και δεξιοτήτων όλων των παιδιών και θα βοηθήσει την επίτευξη των στόχων της διδασκαλίας των εικαστικών.

ΕΡΩΤΗΣΗ 4

Πώς αντιμετωπίζεται μια τάξη με άνιση κατανομή δεξιοτήτων όταν έχει να διαπραγματευθεί με εργαστηριακές ασκήσεις

- α) Ο δάσκαλος απευθύνεται στους επιδέξιους
- β) Βοηθάει με προσωπικές παρεμβάσεις στο έργο των λιγότερο επιδέξιων
- γ) Προσπαθεί με στερεότυπα και πρότυπα να ενισχύσει τους λιγότερο επιδέξιους
- δ) Εμφυλώνει γενικά και σε ατομικό επίπεδο τις προσπάθειες του συνόλου των μαθητών

• Λέξεις - φράσεις κλειδί:

Άνισες δεξιότητες, παρεμβάσεις, επιδέξιοι, πρότυπα, προσπάθεια

• Σύντομος προσανατολισμός:

Σε κάθε σχολική τάξη συναντάμε εύρος αποκλίσεων, σχετικά με ορισμένες ικανότητες, είτε αυτές αφορούν τον γνωστικό είτε τον συναισθηματικό είτε τον ψυχοκινητικό τομέα. Ο εκπαιδευτικός σέβεται και αξιοποιεί τις διαφορές, προσφέροντας ευκαιρίες και παρωθώντας όλους τους μαθητές.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί στόχος του δασκάλου είναι να βελτιώσει τις δεξιότητες κάθε μαθητή και όχι μόνο όσων ανταποκρίνονται με ευκολία στις απαιτήσεις του μαθήματος.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η προσωπική παρέμβαση του εκπαιδευτικού στο έργο των λιγότερο επιδέξιων υποβαθμίζει την αυθεντικότητα του τελικά παραγόμενου έργου και υπονομεύει το χτίσιμο θετικής αυτοεικόνας.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί τα στερεότυπα και πρότυπα είναι ξένα προς τις κλίσεις, ανάγκες, ικανότητες, ιδιαιτερότητες των διαφορετικών κάθε φορά μαθητών. Η χρήση τους θα αποβεί αποθαρρυντική για τους μαθητές.

Η απάντηση δ, είναι επιλέξιμη, γιατί η ενθάρρυνση λειτουργεί παρωθητικά προς όλους τους μαθητές. Η εμφύχωση σε ατομικό επίπεδο μπορεί να καλύψει τις διαφοροποιημένες ανάγκες.

ΕΡΩΤΗΣΗ 5

Όταν αξιολογούνται οι μαθητές στο μάθημα των εικαστικών

- α)** Η αξιολόγηση γίνεται αναφορικά με κάποιο πρότυπο
- β)** Η αξιολόγηση γίνεται με βάση την τελική παραγωγή
- γ)** Δεν μπορεί να αξιολογηθεί η εικαστική ενασχόληση
- δ)** Αξιολογούνται με βάση τη συνολική δραστηριότητα, την επίδοση τους καθ' όλη τη διάρκεια της σειράς των μαθημάτων σε συνδυασμό με την ποιοτική απόδοση του αποτελέσματος

- **Λέξεις - φράσεις κλειδί:**

Αξιολόγηση, πρότυπο έργο, ποιοτική απόδοση

- **Σύντομος προσανατολισμός:**

Η αξιολόγηση, όπως έχουμε επισημάνει και σε άλλα σημεία των ερωτήσεων, είναι μια πολύπλοκη διαδικασία και κατά περίπτωση δίνει έμφαση σε σημεία που εξυπηρετούν τους συγκεκριμένους κάθε φορά διδακτικούς στόχους.

- **Αιτιολογημένες απαντήσεις:**

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί ο μαθητής δεν πρέπει να αξιολογείται με βάση τη σύγκρισή του με κάποιο πρότυπο αλλά με βάση την προσπάθειά του και τα βήματα βελτίωσης που πραγματοποιεί.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η αξιολόγηση δεν εστιάζει στο αποτέλεσμα αλλά συνεκτιμά την προσπάθεια κατά τη μαθησιακή διαδικασία.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η αξιολόγηση μιας εργασίας εικαστικού περιεχομένου μπορεί να είναι δύσκολη, αλλά ο εκπαιδευτικός οφείλει να αξιολογήσει τη μαθησιακή διαδικασία με κριτήριο την επίτευξη των διδακτικών στόχων.

Η απάντηση δ, είναι επιλέξιμη, γιατί η αξιολόγηση αφορά τη συνολική διαδικασία, την καταλληλότητα μέσων, την επίδοση στις επιμέρους ενότητες αλλά και στο τελικό προϊόν. Η ποιοτική απόδοση θα αξιολογηθεί με απώτερο στόχο την βελτίωση σε σχέση με τα προσφερόμενα.

ΕΡΩΤΗΣΗ 6

Στη διδασκαλία των πλαστικών στοιχείων, ο τρόπος μετάδοσης των πληροφοριών και η πρακτική εφαρμογή γίνεται:

- α)** Με βάση το χωρισμό στην εκπαίδευση στις δύο γενικές ταξινομήσεις, πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια
- β)** Η διδακτική διαδικασία πρέπει να είναι ομοιόμορφη σε όλες τις βαθμίδες
- γ)** Ανάλογα με την χρονολογική και νοητική ηλικία των μαθητών στους οποίους απευθύνεται διαφοροποιείται η διδακτική διαδικασία
- δ)** Διαφοροποίηση με βάση τις ατομικές επιδόσεις των μαθητών

- **Λέξεις - φράσεις κλειδί:**

Βαθμίδες, χρονολογική-νοητική ηλικία, ατομικές επιδόσεις

- **Σύντομος προσανατολισμός:**

Κάθε γνωστικό αντικείμενο μπορεί να διδαχτεί αποτελεσματικά, όταν συντρέχουν δύο προϋποθέσεις. Η μία είναι να προσδιορίσουμε την ετοιμότητα των μαθητών, που αναλογεί στην χρονολογική ή νοητική τους ηλικία, και η δεύτερη είναι να απλουστεύσουμε την ύλη, σύμφωνα με το επίπεδο ετοιμότητας των παιδιών. Αυτή η γενική αρχή έχει εφαρμογή και στη διδασκαλία των πλαστικών στοιχείων, τόσο για την επιλογή του κατάλληλου τρόπου μετάδοσης των πληροφοριών όσο και για την πρακτική εφαρμογή τους.

- **Αιτιολογημένες απαντήσεις:**

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η ταξινόμηση σε πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση περιλαμβάνει σημαντικές αποκλίσεις, που δεν πρέπει να παραγνωρίζονται.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η ομοιόμορφη διδασκαλία σε όλες τις βαθμίδες στερείται παιδαγωγικής εντιμότητας, αφού δεν λαμβάνει υπόψη την εξελικτική πορεία ανάπτυξης της προσωπικότητας.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η εξατομίκευση της διδασκαλίας δεν μπορεί ποτέ να είναι πλήρης, στα πλαίσια λειτουργίας μιας σχολικής τάξης.

Η απάντηση γ, είναι επιλέξιμη, γιατί η διδασκαλία πρέπει να απευθύνεται στο επίπεδο των μαθητών και να ανταποκρίνεται στις αναπτυξιακές τους ανάγκες και δυνατότητες.

ΕΡΩΤΗΣΗ 7

Το μάθημα της εικαστικής αγωγής μέσα στο κορμό του σύγχρονου σχολικού προγράμματος πρέπει να

- α)** Λειτουργεί ως γνωστική διαδικασία που δεν εμπλέκεται με άλλα γνωστικά αντικείμενα
- β)** Λειτουργεί ως μάθημα με στόχο καθαρά την εικαστική έκφραση των μαθητών
- γ)** Λειτουργεί ως μάθημα που ένα μέρος του διαπραγματεύεται διαθεματικές ενότητες σε συνεργασία με άλλα γνωστικά αντικείμενα προκειμένου να αναπτυχθεί η προσωπικότητα του μαθητή μέσα από σφαιρική προσέγγιση της γνωστικής εμπειρίας
- δ)** Λειτουργεί ως μάθημα που μπαίνει στην υπηρεσία άλλων γνωστικών αντικειμένων

• Λέξεις – φράσεις κλειδί:

Γνωστικά αντικείμενα, έκφραση, σφαιρική προσέγγιση, υπηρεσία

• Σύντομος προσανατολισμός:

Σύμφωνα με την διαθεματική αντίληψη για τη γνώση, κάθε γνωστικό αντικείμενο πρέπει να το προσεγγίζουμε ολιστικά και να το συσχετίζουμε με γνώσεις από άλλα γνωστικά πεδία.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η εικαστική αγωγή προσφέρεται για την σύνδεσή της με τα άλλα γνωστικά αντικείμενα, διευρύνοντας τους επιδιωκόμενους διδακτικούς στόχους.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί οι στόχοι κάθε μαθήματος είναι πολυεπίπεδοι. Η εικαστική έκφραση αποτελεί κυρίως μέσο προς την επίτευξη επιμέρους διδακτικών στόχων.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί υπονοεί πως το μάθημα των εικαστικών δεν έχει ιδιαίτερη διδακτική αξία ως διακριτό μάθημα.

Η απάντηση γ, είναι επιλέξιμη, γιατί ο σύγχρονος ρόλος των διακριτών μαθημάτων του σχολικού προγράμματος (Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Σπουδών) υπηρετεί την ανάπτυξη της προσωπικότητας των μαθητών μέσα από μια σφαιρική (ολιστική) προσέγγιση της γνώσης.

.....
ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΤΟΥΣ 2002

«Διδακτική Μεθοδολογία - Παιδαγωγικά Θέματα»

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΜΕ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ΤΩΝ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΕΠΙΛΟΓΩΝ.

ΚΟΙΝΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ

ΠΕ 11 ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ:ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ 1

Ο εκπαιδευτικός πρέπει να διατυπώνει ερωτήσεις,

- α)** κυρίως προς τους καλούς μαθητές, ώστε να μη χάνει πολύτιμο χρόνο
- β)** κατά κανόνα προς όλους τους μαθητές, ώστε να δραστηριοποιήσει τη σκέψη κατά το δυνατόν όλων των μαθητών
- γ)** κυρίως προς τους αδύνατους μαθητές, ώστε να τους “αναγκάσει” να συμμετάσχουν στο μάθημα
- δ)** πάντοτε ονομαστικά προς συγκεκριμένο μαθητή και όχι γενικά προς όλη την τάξη

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράση κλειδί: Διατύπωση των ερωτήσεων

Λέξη ή φράση της θεματικής πρότασης με ιδιαίτερη βαρύτητα: κυρίως στους καλούς, τους αδύνατους, πάντοτε ομαδικά

Σύντομος προσανατολισμός

Οι ερωτήσεις είναι ένα μέσο με το οποίο ο δάσκαλος μπορεί να εξυπηρετήσει αρκετούς στόχους, όπως:

- ✓ Να αναπτύξει τη δημιουργική ικανότητα των παιδιών
- ✓ Να προωθήσει την κριτική σκέψη
- ✓ Να παρωθήσει τους μαθητές να εμπλακούν στην μαθησιακή διαδικασία
- ✓ Να ενθαρρύνει για περισσότερη προσπάθεια
- ✓ Να κάνει την αρχική, ή διαμορφωτική ή τελική αξιολόγηση και γενικά
- ✓ Να βελτιώσει τη μαθησιακή διαδικασία

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί ο εκπαιδευτικός πρέπει να ενεργοποιεί το σύνολο της τάξης. Ο στόχος του μαθήματος δεν είναι η γρήγορη ολοκλήρωση της ύλης του, αλλά η κατανόηση της ύλης από όλους τους μαθητές.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί ο εκπαιδευτικός με τις ερωτήσεις του δεν αναγκάζει αλλά παρωθεί, ενθαρρύνει αλλά και διευκολύνει την ενεργό συμμετοχή των μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί ο εκπαιδευτικός, πάντοτε με συνειδητό τρόπο, απευθύνει την ερώτηση άλλοτε προς συγκεκριμένο μαθητή και άλλοτε προς το σύνολο της τάξης, ανάλογα με το στόχο της ερώτησής του. Η ερώτηση γενικά πρέπει πρώτα να απευθύνεται στο σύνολο της τάξης και κατόπιν ονομαστικά προς συγκεκριμένο μαθητή.

Η απάντηση β, είναι επιλέξιμη, γιατί ο εκπαιδευτικός αξιοποιεί την ερώτηση για ποικίλους σκοπούς και κυρίως να δραστηριοποιήσει τη σκέψη και την ενεργό συμμετοχή όλων των μαθητών.

ΕΡΩΤΗΣΗ 2

Κατά τον σχεδιασμό της διδασκαλίας του ο εκπαιδευτικός πρέπει να:

- α) μένει απόλυτα πιστός στις προδιαγραφές του Αναλυτικού Προγράμματος
- β) μην παίρνει υπόψη του τις προδιαγραφές του Αναλυτικού Προγράμματος, αν οι μαθητές επιθυμούν να συζητήσουν για θέματα που τους ενδιαφέρουν
- γ) προσπαθήσει να εντάξει τα ενδιαφέροντα των μαθητών στις προδιαγραφές του Αναλυτικού Προγράμματος και να τα συνδυάσει με αυτές
- δ) μην ακολουθεί τις προδιαγραφές του Αναλυτικού Προγράμματος, αλλά να επιλέγει θέματα που κατά τη γνώμη του θα προκαλέσουν σε μεγαλύτερο βαθμό το ενδιαφέρον των μαθητών

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράση κλειδί: Σχεδιασμός μαθήματος και αναλυτικό πρόγραμμα

Σύντομος προσανατολισμός

Το αναλυτικό πρόγραμμα είναι ένα επίσημο έγγραφο το οποίο δίνει βασικές κατευθύνσεις, που πρέπει ο εκπαιδευτικός να ακολουθήσει. Οι δυνατότητες του εκπαιδευτικού να το παραβλέψει είναι περιορισμένες και εξαρτώνται από τον τύπο του Αναλυτικού Προγράμματος. Το Κλειστό δεν παρέχει καμία δυνατότητα, το Ανοικτό παρέχει περιορισμένη δυνατότητα.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί πρέπει ο εκπαιδευτικός να προσαρμόσει ένα μέρος της ύλης που ο ίδιος θεωρεί σημαντική στα ενδιαφέροντα και τις ανάγκες των μαθητών.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί δεν πρέπει να καταστρατηγούνται οι βασικές δομές του Αναλυτικού Προγράμματος.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί δεν επιτρέπεται να παραβλέπουμε τις οδηγίες του Αναλυτικού Προγράμματος συστηματικά.

Η απάντηση γ, είναι επιλέξιμη, γιατί έτσι θα γίνουν τα θέματα προκλητικά για τους μαθητές και θα υπηρετηθεί η σύνδεση της σχολικής γνώσης με την ζωή.

ΕΡΩΤΗΣΗ 3

Κατά την εφαρμογή της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας ο εκπαιδευτικός πρέπει να δημιουργεί:

- α) κατά κανόνα πολυπληθείς ομάδες, γιατί οι αδύνατοι μαθητές αισθάνονται περισσότερο άνετα σε τέτοιες ομάδες
- β) κατά κανόνα ομάδες των τεσσάρων μαθητών, γιατί τέτοιες ομάδες λειτουργούν καλύτερα και οδηγούνται σε θετικότερα αποτελέσματα
- γ) εταιρικές ομάδες των δύο μελών, γιατί μόνον έτσι μπορεί να υπάρξει πραγματική συνεργασία μεταξύ των μαθητών
- δ) ομάδες με βάση αποκλειστικά τις προτιμήσεις των μαθητών, ώστε άλλες ομάδες να έχουν περισσότερους και άλλες λιγότερους μαθητές

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία

Σύντομος προσανατολισμός

Την κοινωνική ψυχολογία έχει απασχολήσει το ερώτημα για το ποιος πρέπει να είναι ο αριθμός των μελών μιας ομάδας, ώστε να εξασφαλιστεί υψηλός βαθμός λειτουργικότητας.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί οι πολυπληθείς ομάδες χρειάζονται περισσότερο χρόνο για την επεξεργασία των αντικειμένων, διότι με την αύξηση των μελών αυξάνεται γεωμετρικά και το πλέγμα των διαπροσωπικών επικοινωνιών. Η ηλικία των παιδιών, οι πνευματικές και κοινωνικές τους ικανότητες δρουν επίσης περιοριστικά για τις πολυπληθείς ομάδες.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί ο άνιστος αριθμός μελών υπονομεύει την παιδαγωγική αξιοποίηση της δυναμικής της ομάδας.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί οι εταιρικές ομάδες των δύο μαθητών χρησιμοποιούνται ως μεταβατικό στάδιο για την πρώτη επαφή των μαθητών με την συνεργατική μάθηση.

Η απάντηση β, είναι επιλέξιμη, γιατί ο αριθμός των τεσσάρων μαθητών δημιουργεί απλούστερο πλέγμα επικοινωνίας από τις μεγαλύτερες ομάδες. Αξιοποιεί τον διδακτικό χρόνο και δεν προϋποθέτει ειδικά τραπέζια ή άλλα έπιπλα.

ΕΡΩΤΗΣΗ 4

Όταν ένας μαθητής, με τις αταξίες του, παρεμποδίζει τη διεξαγωγή της διδακτικής πράξης, ο δάσκαλος:

- α) τον επιπλήττει
- β) τον αποβάλλει από την τάξη
- γ) του αλλάζει θέση μέσα στην τάξη
- δ) αναζητά τα αίτια

- Επισημάνσεις:
Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Προβλήματα πειθαρχίας

Σύντομος προσανατολισμός

Τα παιδιά έχουν ανάγκη, σύμφωνα με την ιεραρχία των αναγκών του Maslow, για κοινωνική καταξίωση, αυτοπεποίθηση, κύρος, δύναμη, αυτονομία, κατόρθωμα, αναγνώριση και προσοχή. Όταν ένας μαθητής δεν μπορεί να ικανοποιήσει αυτές του τις ανάγκες μέσα από τη μαθησιακή διαδικασία, τότε, ίσως, να καταφύγει σε μεθόδους και συμπεριφορές που θα του δίνουν την ευκαιρία να προκαλέσει το ενδιαφέρον, έστω και αν η συμπεριφορά του είναι ενοχλητική. Ο δάσκαλος, πριν προβεί σε όποια άλλη ενέργεια, πρέπει να αναζητήσει τις βαθιές αιτίες και να προσπαθήσει να παρέμβει για να τις απομακρύνει.

- Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η δημόσια επίπληξη είναι μια αυστηρή τιμωρία η οποία μειώνει την προσωπικότητα του μαθητή και τραυματίζει το αυτοσυναισθημά του.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η αποβολή από την τάξη είναι αντιπαιδαγωγική ενέργεια. Όχι μόνο ενέχει κινδύνους για το παιδί αλλά επισύρει και ποινικές ευθύνες για τον εκπαιδευτικό, αν κατά την απουσία προκύψει ατύχημα.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η αλλαγή θέσης, αν δεν αιτιολογείται ως λογική συνέπεια, είναι αντιπαιδαγωγική ενέργεια. Λειτουργεί ως τιμωρία, που δεν εξασφαλίζει την πεποίθηση στον μαθητή ότι επιθυμούμε την συμμετοχή του στην μαθησιακή διαδικασία.

Η απάντηση δ, είναι επιλέξιμη, γιατί η επίπληξη, η αποβολή, γενικότερα πρωτίστως η επιβολή τιμωρίας είναι μέσα τα οποία ενδεχομένως να χρησιμοποιήσει ο εκπαιδευτικός όταν έχει εξαντλήσει όλα τα άλλα μέσα που ο ρόλος του ιδανικού παιδαγωγού προτάσσει. Ο εκπαιδευτικός πρέπει να αναζητήσει τις αιτίες για να παρέμβει αποτελεσματικά.

ΕΡΩΤΗΣΗ 5

Τι σημαίνει ενεργός συμμετοχή των μαθητών στη διεξαγωγή του μαθήματος:

- α) Ο μαθητής έχει άποψη ως προς τον τρόπο διεξαγωγής του μαθήματος
- β) Ο μαθητής ανταποκρίνεται πλήρως στις προτάσεις μας για δράση
- γ) Ο μαθητής ακολουθεί πιστά το πρόγραμμα
- δ) Ο μαθητής ενδιαφέρεται για τη μάθηση

- Επισημάνσεις:
Λέξεις ή φράσεις κλειδί: ενεργός συμμετοχή του μαθητή

Σύντομος προσανατολισμός

Ενεργός συμμετοχή σημαίνει διάθεση του μαθητή να εμπλακεί στη μαθησιακή διαδικασία, προθυμία στην ανάληψη μαθητικών καθηκόντων και ενδιαφέρον για την ολοκλήρωση του μαθητικού έργου.

- Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η άποψη του μαθητή για τον τρόπο διεξαγωγής του μαθήματος πρέπει να λαμβάνεται υπόψη, δεν εξαντλεί όμως τα περιθώρια ενεργούς συμμετοχής του.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η «πλήρη ανταπόκριση» υπονομεύει την ενεργό συμμετοχή, που προϋποθέτει ενδιαφέρον και πρωτοβουλία.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί το να ακολουθεί ο μαθητής πιστά το πρόγραμμα, δεν φανερώνει ενεργό ανάμιξη.

Η απάντηση δ, είναι επιλέξιμη, γιατί το ενδιαφέρον για μάθηση είναι στοιχείο ενεργούς ανάμιξης και δηλώνει εσωτερική παρόθηση, που δεν πρέπει να μείνει αναξιοποίητη.

ΕΡΩΤΗΣΗ 6

Για μια παιδοκεντρική διάσταση στο μάθημα απαιτείται:

- α) Μια συστηματική και εμπειριστατομένη μελέτη της παιδικής ηλικίας.
- β) Μια επίπονη προσπάθεια εντοπισμού των ενδιαφερόντων και των ικανοτήτων όλων των παιδιών της τάξης.
- γ) Αγάπη και ενδιαφέρον για το παιδί.
- δ) Όλα τα παραπάνω.

- Επισημάνσεις:
Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Παιδοκεντρική μάθηση

Σύντομος προσανατολισμός

Η παιδοκεντρική και ανθρωπιστική διάσταση αναφέρεται στην αντιμετώπιση του παιδιού ως πρόσωπο με συναισθήματα, προτιμήσεις, ατομικές και αναπτυξιακές ανάγκες και όχι ως δέκτης παθητικός, που πρέπει μόνο να μάθει συγκεκριμένη γνώση. Η διδακτική αυτή αρχή αποτελεί βασική ψυχολογική προϋπόθεση για την επιτυχία της διδασκαλίας.

- Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η συστηματική και εμπειριστατομένη μελέτη της παιδικής ηλικίας, που αναφέρεται στην κατάρτιση του εκπαιδευτικού, αποτελεί μόνο ένα σημείο αναφοράς κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί ο εντοπισμός των ενδιαφερόντων και των ικανοτήτων όλων των παιδιών της τάξης είναι αναγκαία συνθήκη, αλλά αποτελεί μόνο βάση δεδομένων που καλείται να αξιοποιήσει ο εκπαιδευτικός.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η αγάπη και το ενδιαφέρον του εκπαιδευτικού για το παιδί αποτελούν μια μόνο προϋπόθεση άσκησης εκπαιδευτικού έργου. Η παιδαγωγική κατάρτιση και η διερεύνηση του μαθητικού δυναμικού θα διευκολύνουν την αποτελεσματικότητά του και θα τον προφυλάξουν από απογοητεύσεις.

Η απάντηση δ, είναι επιλέξιμη, γιατί συνδυάζει όλες τις προηγούμενες συνιστώσες της εφαρμογής της παιδοκεντρικής αρχής.

ΕΡΩΤΗΣΗ 7

Πώς θα χαρακτηρίζατε το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα;

- α) Δασκαλοκεντρικό
- β) Παιδοκεντρικό
- γ) Συνεργατικό
- δ) Αλληλοδιδασκτικό

Σύντομος προσανατολισμός

Όλα τα εκπαιδευτικά συστήματα εξελίχθηκαν ακολουθώντας σχεδόν την ίδια εξελικτική πορεία. Αυτό είναι εύλογο, γιατί όλα στηρίζονται σε επιστημονικά και ερευνητικά δεδομένα και επηρεαζόμενα από τις εκάστοτε επικρατούσες φιλοσοφικές αρχές, αλλά και από την εμπειρία. Το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα στα αρχικά του βήματα αξιοποίησε την αλληλοδιδασκτική μέθοδο, για την κάλυψη των ελλείψεων σε διδακτικό προσωπικό. Η δασκαλοκεντρική οργάνωση αντικατέστησε στην πορεία του χρόνου την αλληλοδιδασκτική, ενώ η μαθητοκεντρική προσέγγιση είναι απαίτηση της εποχής μας. Η μαθητοκεντρική προσβλέπει σε μία κατεύθυνση συνεργατικού χαρακτήρα.

- Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί ο σχολικός μας πολιτισμός και η παιδαγωγική μας ενημέρωση δεν κατόρθωσε ακόμα να εφαρμόσει έμπρακτα τις νέες ιδέες του μαθητοκεντρικού σχολείου στο σύνολο του εκπαιδευτικού μας συστήματος.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η προσπάθεια στη χώρα μας για συνεργατικό σχολείο βρίσκεται σε εξέλιξη ή καλύτερα σε πειραματικό στάδιο, αν και συνεχώς πληθαίνουν οι εκπαιδευτικοί που ενστερνίζονται τις αρχές του.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί το αλληλοδιδασκτικό σύστημα ολοκλήρωσε τον κύκλο του και έδωσε δυνατή ώθηση, όταν οι αντίξοες συνθήκες μετά την επανάσταση του 1821 το κατέστησαν απαραίτητο.

Η απάντηση α, είναι επιλέξιμη, γιατί η ισχυρή παράδοση καθιστά το εκπαιδευτικό μας σύστημα δασκαλοκεντρικό, περισσότερο στην πράξη παρά στη φιλοσοφία του θεωρητικού του πλαισίου. Οι ελάχιστες δυνατότητες στον μαθητή για τη συμμετοχή του στη λήψη αποφάσεων και στην ανάληψη πρωτοβουλιών μόνο από τον δάσκαλο, τον προσδιορίζουν ως μεταδότη γνώσης και όχι ως καθοδηγητή του μαθητή στην διαδικασία της μάθησης.

ΕΡΩΤΗΣΗ 8

Πώς διαπιστώνεται η δημοκρατικότητα των διδακτικών στόχων;

- α) Από τη σαφή και λειτουργική τους διατύπωση
- β) Από την επιστημονική τους τεκμηρίωση
- γ) Από το δικαίωμα που παρέχουν στους εκπαιδευτικούς για πρωτοβουλία κινήσεων
- δ) Από την ιδεολογική τους καθαρότητα

- Επισημάνσεις:
Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Δημοκρατικοί στόχοι

Σύντομος προσανατολισμός

Η δημοκρατικότητα των διδακτικών στόχων διαφαίνεται από τις δυνατότητες που παρέχουν για την εναρμόνισή τους με τις ανάγκες, ενδιαφέροντα και ικανότητες όλων των μαθητών.

- Αιτιολογημένες απαντήσεις:
 Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η σαφής και λειτουργική διατύπωση δεν εμπεριέχει την ευελιξία, η οποία μπορεί να υλοποιήσει την αρχή της δημοκρατικότητας.
- Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η επιστημονική τεκμηρίωση των στόχων είναι απαραίτητη για την διασφάλιση της εγκυρότητάς τους, δεν συντελεί όμως απαραίτητα στην δημοκρατικότητά τους.
- Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η ιδεολογική καθαρότητα των στόχων είναι ένδειξη αυταρχισμού και αντιδημοκρατικής αντίληψης.
- Η απάντηση γ, είναι επιλέξιμη, γιατί η πρωτοβουλία κινήσεων του εκπαιδευτικού είναι αναγκαία συνθήκη για την εναρμόνιση των διδακτικών στόχων στις ιδιαιτερότητες του μαθητικού δυναμικού. Έτσι υπηρετείται καταρχήν η απαίτηση για παροχή «ίσων ευκαιριών».

ΕΡΩΤΗΣΗ 9

Αν ένας μαθητής προκαλεί προβλήματα πειθαρχίας, θα πρέπει ο εκπαιδευτικός να: ΓΑΒ 9

- α) τον προσβάλλει ενώπιον των συμμαθητών του, ώστε να αποφύγει στο μέλλον να εκδηλώσει απειθαρχη συμπεριφορά
- β) του απευθύνει μια δύσκολη ερώτηση, ώστε με αυτόν τον τρόπο να τον τιμωρήσει
- γ) τον εντάξει στο μάθημα, προσπαθώντας να τον ενθαρρύνει και να αξιοποιήσει γνώμες και απόψεις του
- δ) αδιαφορήσει και, αν αυτός επιμένει, τότε να τον αποβάλει από την αίθουσα

- Επισημάνσεις:
Λέξεις ή φράση κλειδί: Προβλήματα συμπεριφοράς-πειθαρχίας-τρόπος εκπαιδευτικής παρέμβασης
Λέξη ή φράση της θεματικής πρότασης με ιδιαίτερη βαρύτητα: προσβάλλει, τιμωρήσει, αδιαφορεί, ενθαρρύνει

Σύντομος προσανατολισμός

Τα προβλήματα πειθαρχίας είναι συχνό φαινόμενο που έχει να αντιμετωπίσει ο εκπαιδευτικός κατά τη μαθησιακή διαδικασία. Υπάρχουν προβλήματα πολλών ειδών που διαφέρουν στο είδος, στην ένταση, στη συχνότητα με την οποία εμφανίζονται. Ο εκπαιδευτικός κατά την αντιμετώπιση είναι προσανατολισμένος περισσότερο στις αιτίες και προσβλέπει πάντοτε στην βελτίωση της συμπεριφοράς του μαθητή.

- Αιτιολογημένες απαντήσεις:
 Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η προσβολή ενώπιον των συμμαθητών μειώνει το αυτοσυναίσθημα του μαθητή και τον οδηγεί σε επιθετική συμπεριφορά.
- Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η υποβολή δύσκολης ερώτησης με σκοπό να τον φέρει σε δύσκολη θέση είναι αντιπαιδαγωγική ενέργεια γιατί στοχεύει στη μείωση της προσωπικότητας του μαθητή και υπονομεύει τις διδακτικές λειτουργίες της ερώτησης.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η αδιαφορία είναι μεν επιλέξιμη ενέργεια από τον εκπαιδευτικό και έχει θετικά αποτελέσματα σε κάποιες περιπτώσεις αλλά η αποβολή από την αίθουσα είναι ακραία μορφή τιμωρίας η οποία πρέπει να παίρνεται συλλογικά. Να συμφωνούν και άλλοι: Διευθυντής, σύλλογος-γονέας-συμμαθητές.

Η απάντηση γ, είναι επιλέξιμη, γιατί ο σωστός παιδαγωγός πάντα προσπαθεί να εντοπίσει τις αιτίες και να βρει τρόπο να εντάξει τον μαθητή στο κλίμα της τάξης. Πρέπει να τονώνει το αυτοσυναισθημά του, να σεβεται τις ιδέες του μαθητή και γενικά να κάνει τη διαδικασία της μάθησης μια ενδιαφέρουσα και συναρπαστική υπόθεση για κάθε μαθητή.

ΕΡΩΤΗΣΗ 10

Η σύγχρονη αντίληψη θεωρεί ότι η ομοιογενής από πλευράς μαθητικού δυναμικού τάξη είναι:

- α) παιδαγωγικά ορθή, αλλά οργανωτικά δύσκολη επιλογή
- β) παιδαγωγικά λανθασμένη επιλογή
- γ) παιδαγωγικά αδιάφορη επιλογή
- δ) παιδαγωγικά χρήσιμη και κοινωνικά επιβεβλημένη

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράση κλειδί: Ομοιογενείς τάξεις

Σύντομος προσανατολισμός

Η ομοιογένεια του μαθητικού δυναμικού δεν έχει την υποστήριξη του συνόλου των παιδαγωγών, που εκφράζουν επιφυλάξεις. Δεν εξυπηρετεί την ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας και την κοινωνικοποίηση, στόχους που καλείται να υπηρετήσει η εκπαιδευτική πράξη.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η παιδαγωγική άποψη δεν υποστηρίζει τις ομοιογενείς τάξεις.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η παιδαγωγική δεν αδιαφορεί για καμία παράμετρο της εκπαίδευσης, όλες τις μελετά και τις ερευνά.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί ούτε παιδαγωγικά χρήσιμη είναι αλλά ούτε και κοινωνικά ωφέλιμη. Ο σεβασμός στην διαφορετικότητα είναι το ζητούμενο της κοινωνικής πραγματικότητας.

Η απάντηση β, είναι επιλέξιμη, γιατί η ομοιογένεια δεν δίνει σε όλα τα παιδιά τη δυνατότητα να αλληλεπιδράσουν με την ποικιλία των προσώπων, ώστε να προετοιμαστούν για την αυριανή ζωή. Επιπλέον η ομοιογένεια θα δημιουργήσει επάρσεις ή αισθήματα κατωτερότητας.

ΕΡΩΤΗΣΗ 11

Το μοντέλο σχολικής πειθαρχίας που είναι γνωστό ως «μοντέλο τροποποίησης της συμπεριφοράς» (behavior modification)

- α) εμπεριέχει στοιχεία μίμησης και αυτοκαθοδήγησης
- β) βασίζεται αποκλειστικά στις δυνατότητες αυτο-ρύθμισης του μαθητή
- γ) προϋποθέτει την οργάνωση της τάξης σε ιεραρχικά δομημένες μικρο-ομάδες
- δ) προσφέρεται μόνο για μαθητές που παρουσιάζουν βαριάς μορφής συναισθηματικές διαταραχές

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: τροποποίηση συμπεριφοράς – πειθαρχία

Σύντομος προσανατολισμός

Η κοινωνιογνωστική θεωρία δίνει έμφαση στην παρατήρηση, στη μίμηση και στην αυτοκαθοδήγηση του ατόμου. Ένα άτομο μπορεί να τροποποιήσει τη συμπεριφορά του παρατηρώντας πρότυπες συμπεριφορές, που ενισχύονται. Με αυτοκαθοδήγηση μιμείται μέρος ή το σύνολο της συμπεριφοράς, προσδοκώντας να δεχθεί τις ενισχύσεις που δέχεται και το πρότυπο.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί σε κάθε συμπεριφοριστικό μοντέλο η αυτορύθμιση δεν παίζει σημαντικό ρόλο.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί το μοντέλο αυτό δεν απαιτεί ιεραρχία και ομάδες.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί το μοντέλο είναι εφαρμοσμένο σε όλο τον μαθητικό πληθυσμό.

Η απάντηση α, είναι επιλέξιμη, γιατί πράγματι το μοντέλο τροποποίησης συμπεριφοράς εμπεριέχει στοιχεία μίμησης και αυτοκαθοδήγησης.

ΕΡΩΤΗΣΗ 12

Η σχετική με τα προβλήματα συμπεριφοράς έρευνα διαπιστώνει ότι:

- α)** οι αποτελεσματικοί σε θέματα πειθαρχίας εκπαιδευτικοί από την πρώτη μέρα δίνουν στους μαθητές το μήνυμα ότι «δεν αστειεύονται»
- β)** οι αναποτελεσματικοί εκπαιδευτικοί υστερούν κυρίως στον τρόπο αντιμετώπισης των προβλημάτων
- γ)** οι αναποτελεσματικοί εκπαιδευτικοί υστερούν κυρίως στα μέτρα πρόληψης των προβλημάτων
- δ)** οι αποτελεσματικοί εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν επιδέξια το συνδυασμό ποινών και αμοιβών

- **Επισημάνσεις:**

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Πειθαρχία

Σύντομος προσανατολισμός

Οι αναποτελεσματικοί εκπαιδευτικοί δεν υστερούν στον τρόπο αντιμετώπισης των προβλημάτων, αλλά κυρίως στα μέτρα πρόληψής τους. Επιτυχημένοι εκπαιδευτικοί θεωρούνται αυτοί που έχουν την ικανότητα να τα προλαβαίνουν. Οι ενέργειες πρόληψης προϋποθέτουν την ενεργητική συμμετοχή των μαθητών στο μάθημα. Οι δάσκαλοι οφείλουν να επανεξετάσουν τις διαπροσωπικές σχέσεις.

- **Αιτιολογημένες απαντήσεις:**

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί ο εκπαιδευτικός δεν χρησιμοποιεί όρους «Δεν αστειεύομαι», αλλά επιβάλλεται προβάλλοντας πρότυπο που κερδίζει τον σεβασμό και εφαρμόζει μεθόδους, που δημιουργούν ψυχοπαιδαγωγικό κλίμα συνεργασίας.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί οι αναποτελεσματικοί δεν υστερούν, ΚΥΡΙΩΣ στην αντιμετώπιση, αφού η επιβολή τιμωριών είναι ικανότητα μικρής εμβέλειας που την διαθέτουν όλοι οι εκπαιδευτικοί. Τα προβλήματα συμπεριφοράς με τις τιμωρίες αναστέλλονται, δεν θεραπεύονται.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η διαχείριση της τάξης από τον εκπαιδευτικό δεν πρέπει να στηρίζεται στην επιβολή ποινών και αμοιβών, μόνο, αλλά να διαθέτει εναλλακτικές προσεγγίσεις για την αποφυγή των προβλημάτων.

Η απάντηση γ, είναι επιλέξιμη, γιατί οι αναποτελεσματικοί εκπαιδευτικοί υστερούν στην ικανότητα να προβλέπουν, να προνοούν, να καταστέλλουν τις αιτίες που ενδεχομένως θα δημιουργήσουν προβλήματα. Ένα δημιουργικό περιβάλλον συνεργασίας και καλής αλληλεπίδρασης αναιρεί πολλές από τις αιτίες που διαφορετικά θα γεννούσαν προβληματικές συμπεριφορές.

ΕΡΩΤΗΣΗ 13

Οι γενικοί σκοποί της εκπαίδευσης αποκτούν λειτουργική σημασία, όταν:

- α)** σχετίζονται με τις ανάγκες της κοινωνίας και τις προσωπικές επιδιώξεις
- β)** πηγάζουν από φιλοσοφικές θεωρήσεις του γραφείου
- γ)** στερούνται εμπειρικής βάσης και απέχουν από την πραγματικότητα
- δ)** αποτελούν δημιουργήματα του στοχασμού των ειδικών

- **Επισημάνσεις:**

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Σκοποί εκπαίδευσης και κοινωνίας

Σύντομος προσανατολισμός

Λειτουργική σημασία αποκτά μια μάθηση όταν βοηθάει να προσαρμοστεί το άτομο στην κοινωνία που ζει και δραστηριοποιείται. Κάθε γνώση πρέπει να πηγάζει και να στοχεύει στις ανάγκες της ζωής και της κοινωνίας, για να μπορεί το άτομο να προσαρμόζεται και να ζει ευτυχισμένο.

Αν και η φιλοσοφία πρέπει να συνεισφέρει στους στόχους, ωστόσο τη λειτουργικότητά τους την καθορίζουν οι κοινωνικές ανάγκες. Όταν λέμε εκπαίδευση, εννοούμε όλα τα επίπεδά της, τα οποία προετοιμάζουν τους αυριανούς πολίτες για να ζήσουν και να εργαστούν σε μια συγκεκριμένη μορφή κοινωνία. Πρέπει λοιπόν να λαμβάνουν υπόψη τους οι στόχοι τις ανάγκες αυτής της κοινωνίας και τις προσωπικές κλίσεις, ενδιαφέροντα και επιδιώξεις των μαθητών.

- **Αιτιολογημένες απαντήσεις:**

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί όταν πηγάζουν από τις φιλοσοφικές θεωρήσεις του γραφείου, δεν εξασφαλίζεται η λειτουργική τους σημασία.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η εμπειρία είναι αυτή που επιβεβαιώνει τη λειτουργικότητα των σκοπών της εκπαίδευσης.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η λειτουργικότητα δεν εξαντλείται από τον στοχασμό των ειδικών αλλά από την πράξη.

Η απάντηση α, είναι επιλέξιμη, γιατί η λειτουργικότητα των σκοπών σχετίζεται με τις ανάγκες και τις επιδιώξεις των μελών της κοινωνίας.

ΕΡΩΤΗΣΗ 14

Οι συγκλίνουσες ερωτήσεις κατά τη διδακτική διαδικασία:

- α) στοχεύουν σε ευρύτερη και βαθύτερη εξέταση του θέματος
- β) απαιτούν από τους μαθητές να δώσουν συγκεκριμένη απάντηση
- γ) χρησιμεύουν για τη μεταφορά της συζήτησης σε άλλες περιοχές της γνώσης
- δ) ωθούν στην ανακάλυψη μιας απάντησης με πολύ λίγη βοήθεια από τον εκπαιδευτικό

- **Επισημάνσεις:**

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Συγκλίνουσες ερωτήσεις

Σύντομος προσανατολισμός

Οι Συγκλίνουσες ερωτήσεις ασκούν κυρίως τη μνήμη και την παρατηρητικότητα και στοχεύουν στην ανάπτυξη της δηλωτικής γνώσης. Είναι οι ερωτήσεις που απευθύνονται με σκοπό να πάρουμε μια συγκεκριμένη απάντηση, που είναι μοναδική και δε μπορεί να παρερμηνευτεί ή ακριβολογία της. Μπορούν να διατυπωθούν ως εξής: Θυμάσαι ή παρατήρησες ποτέ ή πού ή τι ή πώς έγινε..... Τα ακόλουθα είναι ενδεικτικά παραδείγματα:

Πότε συνέβη το περιστατικό που διάβασες; Ποιος είναι ο πρωταγωνιστής/ρια της ιστορίας;

- **Αιτιολογημένες απαντήσεις:**

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί αυτό τον στόχο επιδιώκουν οι αποκλίνουσες ερωτήσεις.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί αυτός ο στόχος επιτυγχάνεται με τις αποκλίνουσες ερωτήσεις και με τον διαθεματικό τρόπο προσέγγισης της γνώσης.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η ανακάλυψη υπηρετείται με ερωτήσεις εκμαίευσης, διευκρίνισης, αιτιολόγησης, δικαιολόγησης, οι οποίες όλες είναι αποκλίνουσες ερωτήσεις.

Η απάντηση β, είναι επιλέξιμη, γιατί όπως αναφέραμε οι συγκλίνουσες ερωτήσεις απαιτούν μια συγκεκριμένη ή πολύ μικρού εύρους απόκλιση από τη μια ιδανική συγκεκριμένη απάντηση.

ΕΡΩΤΗΣΗ 15

Η γενική άποψη είναι ότι όλα τα παιδιά μπορούν να σκέπτονται δημιουργικά σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό, αρκεί να:

- α) μαθαίνουν απέξω το μάθημά τους
- β) βρίσκονται σε περιβάλλον δεκτικό σε νεωτεριστικές ιδέες
- γ) αφιερώνουν αρκετό χρόνο σε επαναλήψεις μαθημάτων
- δ) ακολουθούν μια βήμα - βήμα διαδικασία στην επίλυση των προβλημάτων

Σύντομος προσανατολισμός

Η δημιουργική ή αποκλίνουσα σκέψη αποσκοπεί στην αναζήτηση πολλών πιθανών λύσεων. Υλοποιείται μέσα από την ικανότητα ασυνήθιστων συνθέσεων, μετασχηματισμών, επαναπροσδιορισμών και αναδιαρθρώσεων.

- **Αιτιολογημένες απαντήσεις:**

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η στεία απομνημόνευση απευθύνεται σε διαφορετική νοητική διεργασία, στη μνήμη, την ικανότητα ανάκλησης των παραστάσεων. Χωρίς την χρήση μνημονικών τεχνικών και στρατηγικών μάθησης, καταλήγει σε αδρανή γνώση.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η επανάληψη των μαθημάτων έχει την θέση της στην μαθησιακή διαδικασία, δεν εξυπηρετεί όμως την ανάπτυξη της δημιουργικής σκέψης, αφού οδηγεί στη σταθεροποίηση των προϋπαρχουσών νοητικών παραστάσεων του μαθητή.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η λύση παρόμοιων ασκήσεων με απλή εφαρμογή, χωρίς τροποποίηση, είναι γνώση μονότονη και δεν προωθεί τη δημιουργικότητα.

Η απάντηση β, είναι επιλέξιμη, γιατί η νοητική ευχέρεια και ευλυγισία, η πρωτοτυπία ως χαρακτηριστικά προϊόντα της δημιουργικής σκέψης του ατόμου, που επιδιώκεται με τη δημιουργική διδασκαλία, μόνο σε περιβάλλον δεκτικό σε νεωτεριστικές ιδέες μπορεί να αναπτυχθεί.

ΕΡΩΤΗΣΗ 16

Τα εποπτικά μέσα διδασκαλίας χρησιμοποιούνται στις σχολικές τάξεις, διότι:

- α) εκσυγχρονίζουν τη διδασκαλία
- β) υπηρετούν τους στόχους της διδασκαλίας
- γ) διευκολύνουν τον εκπαιδευτικό
- δ) προσελκύουν το ενδιαφέρον των μαθητών

• **Επισημάνσεις:**

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Εποπτικά

Σύντομος προσανατολισμός

Τα εποπτικά μέσα διδασκαλίας είναι υποστηρικτικά μέσα μάθησης, γιατί προκαλούν την προσοχή των μαθητών με την αμεσότητά τους. Επιλέγονται με βάση τους στόχους της διδασκαλίας. Όποια σύγχρονα εποπτικά μέσα συμβάλλουν στη βελτίωση της διδασκαλίας, την εκσυγχρονίζουν και διευκολύνουν το έργο του εκπαιδευτικού.

• **Αιτιολογημένες απαντήσεις:**

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η εποπτεία πρέπει να υπηρετεί τη μάθηση και όχι τον τυπικό εκσυγχρονισμό της διδασκαλίας.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η εποπτεία στοχεύει στον μαθητή και τη μάθηση. Η διευκόλυνση του εκπαιδευτικού είναι θεμιτή, μόνο στο βαθμό κατά τον οποίο εξυπηρετείται η επίτευξη των διδακτικών στόχων.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί αν και η πρόκληση του ενδιαφέροντος είναι σημαντική, ωστόσο δεν χρησιμοποιούνται μόνο για την προσέλκυση του ενδιαφέροντος.

Η απάντηση β, είναι επιλέξιμη, γιατί η σημαντικότητα των εποπτικών μέσων έγκειται στο γεγονός ότι υπηρετούν τους στόχους, της διδασκαλίας.

ΕΡΩΤΗΣΗ 17

Η μάθηση του παιδιού στο σχολείο επιτυγχάνεται καλύτερα:

- α) Ατομικά
- β) στη δυάδα
- γ) στη συνεργαζόμενη ομάδα
- δ) είναι ανεξάρτητη από την α, β, γ

• **Επισημάνσεις:**

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: μάθηση και ομάδα

Σύντομος προσανατολισμός

Παιδαγωγικές, διδακτικές, ψυχολογικές και κοινωνιολογικές θέσεις προβάλλουν ως πρωταρχικό σκοπό του σχολείου τον εκδημοκρατισμό, την κοινωνικοποίηση του παιδιού και την εξέλιξή του σε αυτόνομη και ολοκληρωμένη προσωπικότητα. Προτείνουν για την υλοποίησή του την αξιοποίηση της δυναμικής της ομάδας.

• **Αιτιολογημένες απαντήσεις:**

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η ατομική μάθηση στην σχολική τάξη βασίζεται και διεξάγεται μέσα από την ενεργοποίηση δασκαλο-μαθητικών σχέσεων. Οι σχέσεις αυτές είναι ιεραρχικές και ασύμμετρες.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η δυάδα αποτελεί εταιρικό σχήμα επικοινωνίας ισότιμων ή σχεδόν ισότιμων μελών και βασίζεται στην ενεργοποίηση των διαμαθητικών σχέσεων. Δεν αξιοποιεί όμως πλήρως την δυναμική της ομάδας.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η μάθηση που συντελείται μέσα στην ομάδα της σχολικής τάξης δεν μπορεί να είναι ανεξάρτητη των αλληλεπιδράσεων, που ενεργούν μεταξύ των μελών της.

Η απάντηση γ, είναι επιλέξιμη, γιατί τα ομαδοσυνεργατικά σχήματα αποτελούν εναλλακτικές μορφές διδασκαλίας, που ουσιαστικοποιούν τον μαθητοκεντρικό προσανατολισμό του σύγχρονου σχολείου και προσφέρουν άριστο πλαίσιο για την γνωστική, κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών.

ΕΡΩΤΗΣΗ 18

Ποιο στοιχείο από τα παρακάτω συμβάλλει περισσότερο ώστε να μετατρέψει τους μαθητές μιας σχολικής τάξης από απλό άθροισμα ατόμων σε οργανωμένη κοινωνική ομάδα:

- α) το συναισθηματικό
- β) το συνεργατικό
- γ) το ταξικό
- δ) το στοιχείο της κοινής ηλικίας

• **Επισημάνσεις:**

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Οργάνωση ομάδας

Σύντομος προσανατολισμός

Proslipsis.gr

Μια οργανωμένη κοινωνική ομάδα, για να είναι αποτελεσματική στο στόχο της, πρέπει τα μέλη της να τα χαρακτηρίζουν καλές συναισθηματικές σχέσεις και διάθεση για συνεργασία. Στοιχεία που έχουν σχέση με καταγωγή, πλούτο, ηλικία, δεν πρέπει να την επηρεάζουν.

- Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί το συναίσθημα είναι απαραίτητο, αλλά δεν είναι συγκριτικά αυτό που συμβάλλει περισσότερο στην οργάνωση της ομάδας.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί το στοιχείο της ταξικής οργάνωσης δεν πρέπει να επηρεάζει την οργάνωση της ομάδας.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η ηλικία έχει μικρή συμβολή στην οργάνωση και λειτουργία της ομάδας.

Η απάντηση β, είναι επιλέξιμη, γιατί η διάθεση για συνεργασία και ο βαθμός επίτευξής της είναι το στοιχείο που συμβάλλει περισσότερο στην οργάνωση μιας κοινωνικής ομάδας.

ΕΡΩΤΗΣΗ 19

Οι θεωρίες υποστηρίζουν ότι η μάθηση του παιδιού επιτυγχάνεται καλύτερα, όταν η σχολική τάξη λειτουργεί ως:

- α) τυπική ομάδα-σχολική τάξη
- β) άτυπη ομάδα-σχολική τάξη
- γ) εναλλασσόμενη μορφή (α-β) ομάδας-σχολικής τάξης
- δ) ελεύθερη ομάδα-σχολική τάξη

- Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Τυπικές-Άτυπες ομάδες

Σύντομος προσανατολισμός

Τυπική χαρακτηρίζεται μια ομάδα όταν την οργάνωσή της την επιβάλλουν εξωτερικοί παράγοντες και διακρίνεται από τους ατομικούς στόχους που βάζουν τα μέλη της, με βάση την όμοια απασχόληση και τον συναγωνισμό. Τέτοια ομάδα είναι καταρχήν η σχολική τάξη.

Άτυπη χαρακτηρίζεται μια ομάδα όταν συγκροτείται αυθόρμητα, αλλά συνεργάζεται για την επίτευξη κοινού στόχου. Στην τυπική ομάδα υπηρετείται το ατομικό αξίωμα ενώ στην άτυπη ομάδα το αξίωμα των κοινωνικοσυναισθηματικών αναγκών.

- Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η τυπική ομάδα ικανοποιεί σημαντικούς τομείς της μάθησης αλλά όχι κοινωνικοσυναισθηματικές ανάγκες των μαθητών.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η άτυπη ομάδα ικανοποιεί ορισμένες βασικές ανάγκες αλλά δεν μπορεί να καλύψει το εύρος των εκπαιδευτικών επιδιώξεων.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η ελεύθερη ομάδα χαρακτηρίζεται από χαμηλή οργάνωση και αποτελεσματικότητα.

Η απάντηση γ, είναι επιλέξιμη, γιατί ο συνδυασμός τυπικής και άτυπης ομάδας σε μια εναλλασσόμενη μορφή, ικανοποιεί τις μαθησιακές ανάγκες των μαθητών πληρέστερα.

ΕΡΩΤΗΣΗ 20

Ποια κατά τη γνώμη σας είναι η καταλληλότερη μέθοδος, προκειμένου ένας «αδύνατος» μαθητής να βελτιώσει την επίδοσή του στα μαθήματα:

- α) τιμωρούμε το μαθητή
- β) του αναθέτουμε λιγότερες ασκήσεις
- γ) τον παραπέμπουμε σε ειδική τάξη
- δ) του αφιερώνουμε περισσότερο χρόνο

- Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Βελτίωση επίδοσης

Σύντομος προσανατολισμός

Η καλύτερη μέθοδος για να βελτιώσει ένας «αδύνατος μαθητής» την επίδοσή του είναι η εξατομικευμένη καθοδήγηση και περισσότερη υποστήριξη. Αυτό όμως είναι επόμενο ότι απαιτεί περισσότερο χρόνο.

- Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η τιμωρία των αδύνατων μαθητών συνδέει την τιμωρία με την μάθηση και ταυτίζει την μάθηση με αναγκαστικό και αναπόφευκτα δυσάρεστο γεγονός.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η ανάθεση λιγότερων ασκήσεων ενδεχομένως να ελαττώνει την συναισθηματική πίεση, αλλά ο αδύνατος μαθητής δεν μπορεί να βελτιωθεί, αφού ασκείται λιγότερο.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί στόχος του σύγχρονου σχολείου είναι να κρατήσουμε όσο το δυνατόν περισσότερους αδύνατους μαθητές στο κύριο ρεύμα της τάξης τους.

Η απάντηση δ, είναι επιλέξιμη, γιατί έτσι δίνεται στον αδύνατο μαθητή η αναγκαία υποστήριξη και διασφαλίζεται το επίπεδο της επιτυχίας του, από τυχόν συγκρίσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 21

Θετικό θεωρείται το ψυχολογικό κλίμα της τάξης που συνδυάζει:

- α) χαμηλό βαθμό δυσκολίας στα μαθήματα και υψηλό επίπεδο υλικο-τεχνικής υποδομής
- β) υψηλό βαθμό συνοχής της ομάδας και μέτριο βαθμό δυσκολίας μαθημάτων
- γ) υψηλό βαθμό ανταγωνιστικότητας και ταχείς ρυθμούς εργασίας
- δ) χαμηλό βαθμό διένεξης, αλλά υψηλό βαθμό δράσης

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράση κλειδί: **Θετικό κλίμα**

Σύντομος προσανατολισμός

Θετικό θεωρείται το ψυχολογικό κλίμα που περιλαμβάνει αίσθημα ασφάλειας, διάθεση συνεργασίας, αίσθημα ότι ανήκει κάθε μαθητής στην ομάδα της τάξης, αυτοπεποίθηση ότι μπορεί να κατανοήσει την ύλη, αίσθημα μη απειλής.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί ο χαμηλός βαθμός δυσκολίας πρέπει να προσδιορίζεται από την ικανότητα των μαθητών και όχι από την υπεραπλούστευση των απαιτήσεων. Η υλικοτεχνική υποδομή βοηθάει, αλλά δεν επαρκεί.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η ανταγωνιστικότητα υπονομεύει τη δημιουργία θετικού ψυχολογικού κλίματος. Οι ταχείς ρυθμοί εργασίας δεν μπορούν να ακολουθούνται από όλους τους μαθητές.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί αν και ο χαμηλός βαθμός διένεξης και η υψηλή δράση είναι θετικά στοιχεία, δεν επαρκούν για να δομήσουν το θετικό ψυχολογικό κλίμα που είναι το ζητούμενο.

Η απάντηση β, είναι επιλέξιμη, γιατί η συνοχή, η συνεργασία, η αλληλεπίδραση, η αίσθηση της αλληλεγγύης σε συνδυασμό με το μέτριας δυσκολίας μάθημα κτίζουν την ψυχολογία της ομάδας και βοηθούν στη δόμηση θετικού ψυχολογικού κλίματος.

ΕΡΩΤΗΣΗ 22

Κατά την αξιολόγηση ενός μαθητή ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να :

- α) τον συγκρίνει με τους άλλους μαθητές
- β) να τον κρίνει με βάση το στόχο που καλείται να πετύχει
- γ) να τον συγκρίνει πάντοτε με έναν καλύτερο μαθητή
- δ) να τον συγκρίνει πάντοτε με έναν αδύνατο μαθητή

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: **Αξιολόγηση**

Σύντομος προσανατολισμός

Αξιολόγηση σημαίνει διερεύνηση του βαθμού κατάρκτησης των στόχων, διαπίστωση του βαθμού της προσπάθειας, επισήμανση των σημείων που θα παρωθήσουν τον μαθητή για βελτίωση και στοχεύει στην βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί κατά την αξιολόγηση ενός μαθητή πρέπει να λαμβάνεται υπόψη μόνο η προηγούμενη επίδοσή του και όχι η επίδοξη άλλων μαθητών, αφού τότε καλλιεργείται ο ανταγωνισμός μεταξύ μαθητών.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί σε μια τέτοια περίπτωση καταργείται ο παρωθητικός ρόλος της αξιολόγησης και καλλιεργείται κλίμα ανταγωνισμού. Επίσης η λέξη «πάντοτε» δείχνει μια απολυτότητα και καθολικότητα, που η παιδαγωγική δεν μπορεί να ενστερνίζεται.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η επίδοξη ενός αδύνατου μαθητή δεν πρέπει να αποτελεί σημείο αναφοράς για την αξιολόγηση ενός άλλου. Οφείλουμε να υπηρετούμε τον σεβασμό στην διαφορετικότητα. Δεν επιδιώκουμε την ομοιογένεια και δεν στηρίζουμε το αίσθημα της επιτυχίας μας στην αποτυχία του άλλου.

Η απάντηση β, είναι επιλέξιμη, γιατί βασικός στόχος της αξιολόγησης είναι ο έλεγχος της επίτευξης των διδακτικών στόχων. Ο εκπαιδευτικός πρέπει να αξιολογεί έναν μαθητή, με βάση τον βαθμό επίτευξης των στόχων, ατομικώς την προσπάθεια που κατέβαλλε για να πετύχει έναν συγκεκριμένο στόχο και τον βαθμό της βελτίωσής του.

ΕΡΩΤΗΣΗ 23

Κατά την εφαρμογή της διερευνητικής μορφής διδασκαλίας:

- α) ο εκπαιδευτικός διερευνά από πριν ποιο υλικό είναι απαραίτητο για τη διδασκαλία του
- β) ακολουθείται η πορεία: καθορισμός προβλήματος, διατύπωση υποθέσεων, συγκέντρωση πληροφοριών, έλεγχος των υποθέσεων, συμπεράσματα
- γ) ακολουθείται η πορεία: προσφορά γνώσεων και πληροφοριών από τις οποίες προκύπτει ένα πρόβλημα
- δ) καλείται ένας ερευνητής στην τάξη, ο οποίος επιδεικνύει τον τρόπο επίλυσης ενός προβλήματος

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Διερευνητική διδασκαλία

Σύντομος προσανατολισμός

Η διερευνητική μορφή διδασκαλίας στηρίζεται στον ορισμό της αυθεντικής μάθησης ως διαδικασία ενεργητικής διερεύνησης προβληματικών καταστάσεων. Στοχεύει στην αυτόνομη επίλυση προβλημάτων και στη λειτουργική κατανόηση των διδασκομένων γνώσεων.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η συγκέντρωση και επιλογή του κατάλληλου υλικού από τη μεριά του εκπαιδευτικού είναι απαραίτητη σε όλες τις μορφές διδασκαλίας.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η μορφή διδασκαλίας που περιγράφεται εδώ είναι η επίδειξη. Ο ρόλος των μαθητών περιορίζεται σε εκείνον του δέκτη πληροφοριών.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί ο εντοπισμός μιας προβληματικής κατάστασης αφορά την αρχική μόνο φάση της διερευνητικής διδασκαλίας.

Η απάντηση β, είναι επιλέξιμη, γιατί με τη διαδικασία διδασκαλίας που ακολουθεί τα στάδια που περιγράφονται, αναβαθμίζεται η σχέση του μαθητή με το γνωστικό αντικείμενο και μέσα από ελεύθερη και δημιουργική αλληλεπικοινωνία «ανακαλύπτεται» η λύση στην προβληματική κατάσταση από τους μαθητές.

ΕΡΩΤΗΣΗ 24

Η κύρια αποστολή της ερώτησης του εκπαιδευτικού είναι:

- α) Να ελέγχει αν οι μαθητές απέκτησαν συγκεκριμένες γνώσεις.
- β) Να δραστηριοποιεί τη σκέψη των μαθητών, προκαλώντας προβληματισμό και διάλογο.
- γ) Να επιβάλει την πειθαρχία.
- δ) Να προβάλει την αυθεντία του.

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Ερώτηση

Σύντομος προσανατολισμός

Η κριτική και δημιουργική σκέψη είναι ζητούμενα των σύγχρονων εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Οι ερωτήσεις αναβαθμίζουν και αξιοποιούν τη μαθησιακή διαδικασία, όποια μορφή και αν ακολουθεί.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί ενώ η ερώτηση μπορεί να χρησιμοποιηθεί και ως μέσο αξιολόγησης της δηλωτικής γνώσης, οι διδακτικές της λειτουργίες καλύπτουν πολύ ευρύτερο φάσμα.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί υποβαθμίζει το ρόλο της ερώτησης ο έμμεσος έλεγχος της μαθητικής συμπεριφοράς, ως κύρια αποστολή της.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί σε μια δημοκρατική σχολική τάξη, που λειτουργεί συνεργατικά, η αυθεντία δεν έχει θέση. Ο εκπαιδευτικός συντονίζει τη μαθητική δράση και η ενεργητική του καθοδήγηση μειώνεται σταδιακά, όσο μεγαλύτερα είναι τα παιδιά.

Η απάντηση β, είναι επιλέξιμη, γιατί ο προβληματισμός και ο διάλογος αποτελούν εκφράσεις αντενέργειας των μαθητών και πρέπει να εξυπηρετούνται από την ερώτηση του εκπαιδευτικού και τη δημιουργία του κατάλληλου πλαισίου, μέσα στο οποίο θα διατυπωθεί η ερώτηση.

ΕΡΩΤΗΣΗ 25

Τόσο ο έπαινος όσο και η αποδοκιμασία ως εξωτερικά παρωθητικά μέσα πρέπει να επιλέγονται προσεκτικά με βάση:

- α) την προσωπικότητα του μαθητή
- β) την αιτία για την οποία επαινείται ή αποδοκιμάζεται ο μαθητής
- γ) την ψυχολογική κατάσταση του μαθητή
- δ) το συνδυασμό όλων των παραπάνω

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Παρώθηση – Έπαινος – Αποδοκιμασία

Σύντομος προσανατολισμός

Ο έπαινος ή η αποδοκιμασία είναι παρωθητικά μέσα, τα οποία ο εκπαιδευτικός πρέπει να χειρίζεται με ιδιαίτερη προσοχή και ευαισθησία, αφού στοχεύουν στο να δομηθεί καλή αυτοεικόνα και καλό αυτοσυναίσθημα. Επίσης, επηρεάζουν σημαντικά τις προσδοκίες και τα κίνητρα του ατόμου.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί ενώ ο ίδιος έπαινος ή η ίδια αποδοκιμασία δεν μπορεί να λειτουργήσει παρωθητικά σε όλους τους μαθητές, πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη η ψυχολογική κατάσταση του μαθητή και η αιτία.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί αποτελεί, κι αυτή μέρος της αλήθειας.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί αποτελεί, κι αυτή μέρος της αλήθειας.

Η απάντηση δ, είναι επιλέξιμη, γιατί δεν υπάρχει έπαινος ή αποδοκιμασία που λειτουργεί παρωθητικά για όλους τους μαθητές και σε όλες τις περιπτώσεις.

Ο παρωθητικός ρόλος τους μεγιστοποιείται όταν κατά την εφαρμογή τους υπάρχει μέτρο, διάθεση επιείκειας και αιτιολογείται ακριβώς ο λόγος για τον οποίον επιβάλλονται ή απονέμονται.

ΕΡΩΤΗΣΗ 26

Το σημαντικότερο στοιχείο για τη διαμόρφωση του ψυχολογικού κλίματος στο σχολικό περιβάλλον είναι:

- α) Το συναισθηματικό
- β) Το κοινωνικό
- γ) Το εργασιακό
- δ) Τίποτε από τα παραπάνω

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Ψυχολογικό κλίμα στο σχολείο

Σύντομος προσανατολισμός

Για να διαμορφωθεί κατάλληλο ψυχολογικό κλίμα στο σχολείο, που θεωρείται ότι είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τη διδασκαλία, το στοιχείο που συντελεί σε σημαντικότερο βαθμό είναι το συναισθηματικό. Στην έννοια συναισθηματικό στοιχείο περιλαμβάνονται οι καλές σχέσεις, η αίσθηση ασφάλειας, η επίδειξη επιείκειας, το αίσθημα φιλίας κ.λπ.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί το κοινωνικό στοιχείο επιδρά σε λιγότερο βαθμό.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί οι εργασιακές συνθήκες βοηθούν αλλά δεν είναι το σημαντικότερο στοιχείο.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί όλα τα παραπάνω βοηθούν.

Η απάντηση α, είναι επιλέξιμη, γιατί όπως προείπαμε το συναισθηματικό στοιχείο είναι η προϋπόθεση για την οικοδόμηση κατάλληλου ψυχολογικού κλίματος.

ΕΡΩΤΗΣΗ 27

Αποτελεί κριτήριο αξιολόγησης της προόδου ενός μαθητή και συγχρόνως κριτήριο της μαθησιακής επίδοσής του:

- α) Η σύγκριση επίδοσης του μαθητή με πρότυπα έργα
- β) Η σύγκριση επίδοσης του μαθητή με έργα των συμμαθητών του
- γ) Η σύγκριση του μαθητή με δείγματα της δικής του προηγούμενης επίδοσης
- δ) Η σύγκριση της επίδοσης του μαθητή με τις προσδοκίες του δασκάλου

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράση κλειδί: Αξιολόγηση επίδοσης και προόδου, σύγκριση

Σύντομος προσανατολισμός

Η αξιολόγηση της προόδου του μαθητή και της γενικότερης σχολικής του επίδοσης γίνεται πάντοτε με βάση ένα συγκριτικό στοιχείο το οποίο αποτελεί γνώμονα για τον εκπαιδευτικό και σημείο αναφοράς του.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η σύγκριση με πρότυπα έργα φέρνει πάντοτε τον μαθητή σε θέση υστέρησης, υπονομεύοντας το αίσθημα αξιοσύνης του.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η σύγκριση με έργα συμμαθητών καλλιεργεί κλίμα ανταγωνιστικό, αυξάνει το άγχος για έκθεση του μαθητή και υπονομεύει το σεβασμό στη διαφορετικότητα.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί οι προσδοκίες του δασκάλου οφείλουν να αναπροσαρμόζονται ανάλογα με τα δεδομένα. Επιπλέον, ενδέχεται να είναι ανακριβείς. Οι υψηλές προσδοκίες θα απογοητεύσουν τον μαθητή, ενώ οι χαμηλές προσδοκίες δεν αποτελούν προκλητικό στόχο.

Η απάντηση γ, είναι επιλέξιμη, γιατί είναι το δικαιότερο συγκριτικό στοιχείο η προηγούμενη πρόοδος του μαθητή αλλά και επειδή η παρατηρούμενη προσωπική πρόοδος παρωθεί για παραπέρα προσπάθεια.

ΕΡΩΤΗΣΗ 28

Ο εκπαιδευτικός με το στιλ διδασκαλίας-αγωγής που εφαρμόζει στην τάξη, μπορεί να προάγει καλύτερα τις διαπροσωπικές σχέσεις:

- α)** Αν διδάσκει κυρίως με μονόλογο, απευθυνόμενος συχνά και απρόσωπα σε όλη την τάξη
- β)** Αν διδάσκει με χαλαρό τρόπο, αφήνοντας πολλή ελευθερία στην προσπάθεια που καταβάλλουν οι μαθητές για την κατάκτηση της γνώσης
- γ)** Αν διδάσκει ωθώντας τους μαθητές σε συμμετοχικές και συνεργατικές δραστηριότητες
- δ)** Αν διδάσκει αγαπώντας και υποβοηθώντας εξίσου όλους ανεξαιρέτως τους μαθητές

• **Επισημάνσεις:**

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Στυλ διδασκαλίας

Σύντομος προσανατολισμός

Το στιλ διδασκαλίας-αγωγής που εφαρμόζει ο εκπαιδευτικός στην τάξη μπορεί να είναι αυταρχικό, ελευθεριάζον ή δημοκρατικό. Οι διαπροσωπικές σχέσεις που διαμορφώνονται επηρεάζονται άμεσα από το στιλ που επιλέχθηκε. Το δημοκρατικό στιλ προάγει καλύτερα τις διαπροσωπικές σχέσεις.

• **Αιτιολογημένες απαντήσεις:**

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η κατά κύριο λόγο χρήση του μονόλογου γίνεται στα πλαίσια μιας αυταρχικής τάξης, όπου οι εκπαιδευτικοί θεωρούν τους μαθητές **ανόητους**. Για το λόγο αυτό θεωρούν ότι οι ίδιοι **δικαιούνται** να αποφασίζουν για όλα.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η μεγάλη ελευθερία που επιτρέπεται στον μαθητή προκαλεί πολλές φορές σύγχυση. Ο εκπαιδευτικός περιορίζεται στην έκθεση γενικών και αόριστων θέσεων και παραμένει μάλλον **απαθής** για ό,τι συμβαίνει στην τάξη.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί οι διαπροσωπικές σχέσεις σε μια σχολική τάξη είναι δασκαλομαθητικές και διαμαθητικές. Η προαγωγή των διαμαθητικών σχέσεων μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσα από την **αγάπη** και την διαφοροποιημένη υποβοήθηση.

Η απάντηση γ, είναι επιλέξιμη, γιατί το **συμμετοχικό στιλ** διδασκαλίας και ο δημοκρατικός ηγέτης, που στηρίζεται έντονα στην νεοβυγκοτσκιανή θεωρία μάθησης και ανάπτυξης, στοχεύει στη δημιουργία **ανεξάρτητων** και **υπεύθυνων** ατόμων, μέσα από συνεργατικές δραστηριότητες.

ΕΡΩΤΗΣΗ 29

Η αυτο-αντίληψη και αυτο-εκτίμηση που αναπτύσσουν οι μαθητές

- α)** έχουν κυρίως βιολογική βάση
- β)** καθορίζονται με βάση τα αντικειμενικά χαρακτηριστικά του παιδιού
- γ)** καθορίζονται από τον τρόπο που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί τους μαθητές
- δ)** καθορίζονται από τη σχολική τους επίδοση

• **Επισημάνσεις:**

Λέξεις ή φράση κλειδί: Αυτοεκληρούμενη προφητεία – Αυτοαντίληψη - Αυτοεκτίμηση

Σύντομος προσανατολισμός

Η αυτοεκτίμηση και αυτοαντίληψη του μαθητή βασίζεται, κυρίως, στον τρόπο που αντιλαμβάνεται ότι οι άλλοι εκτιμούν τις ικανότητές του. Οι άλλοι είναι οι δάσκαλοι και οι γονείς και γενικά το περιβάλλον του. Αυτός ο μηχανισμός δρα άλλες φορές ευεργετικά ή καταστροφικά για το παιδί, για τούτο πρέπει το περιβάλλον να αξιολογεί δίκαια και πραγματικά το παιδί.

• **Αιτιολογημένες απαντήσεις:**

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η αυτοεκτίμηση και η αυτοαντίληψη δεν είναι θέμα κληρονομικότητας.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η αυτοεκτίμηση και η αυτοαντίληψη στηρίζεται στα αντικειμενικά χαρακτηριστικά του παιδιού, όπως τα αντιλαμβάνονται οι άνθρωποι του περιβάλλοντος του.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η σχολική επίδοση από μόνη της επηρεάζει την αυτοεκτίμηση και την αυτοαντίληψη του μαθητή αλλά από τον τρόπο που την αντιμετωπίζουν και εκτιμούν συμμαθητές, δάσκαλοι, γονείς.

Η απάντηση γ, είναι επιλέξιμη, γιατί ο τρόπος που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός τον μαθητή έχει ισχυρή επίδραση στον μαθητή. Έτσι λοιπόν, όταν έρχεται σε αντίθεση η εκτίμηση του δασκάλου για έναν μαθητή με την εκτίμηση του ίδιου του μαθητή για τον εαυτό του, επικρατεί η κρίση του δασκάλου.

ΕΡΩΤΗΣΗ 30

Η ανθρωπιστική σχολή του C. Rogers θεωρεί ότι βασικός ρόλος του εκπαιδευτικού είναι:

- α)** να ανατροφοδοτεί άμεσα και συστηματικά με αμοιβές και ποινές τη μαθησιακή και κοινωνική συμπεριφορά του μαθητή
- β)** να διαμεσολαβεί και να στηρίζει άμεσα τη διαδικασία μάθησης
- γ)** να προβάλλει με πειστικό τρόπο την όλη συμπεριφορά του ως πρότυπο προς μίμηση
- δ)** να εξασφαλίζει στο μαθητή προϋποθέσεις για ελεύθερη επιλογή και αυτορρύθμιση

• **Επισημάνσεις:**

Λέξεις ή φράση κλειδί: Ανθρωπιστική σχολή Rogers

Λέξη ή φράση της θεματικής πρότασης με ιδιαίτερη βαρύτητα: ο ρόλος του εκπαιδευτικού

Σύντομος προσανατολισμός

Ο Maslow, ο Rogers και ο Combs είναι οι κύριοι εκπρόσωποι της ανθρωπιστικής ψυχολογίας και υποστηρίζουν ότι η εκπαίδευση πρέπει να στοχεύει στις συναισθηματικές ανάγκες των μαθητών, στις αξίες τους, τη συμπεριφορά τους και την ηθική τους. Τα άτομα δεν είναι μόνο προϊόν του περιβάλλοντος αλλά έχουν ελεύθερη επιλογή που κινητοποιείται από την ανάγκη τους να ολοκληρωθούν σαν ανθρώπινα όντα.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί οι αμοιβές και οι ποινές είναι στοιχεία που τα υποστηρίζουν οι συμπεριφοριστές.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η διαμεσολάβηση και η στήριξη της μαθησιακής διαδικασίας είναι στοιχεία που τα συναντάμε στη θεωρία του Piaget (γνωστική σχολή) και κυρίως στο Vygotsky, στην Κοινωνικο-ιστορικο-γνωστική σχολή.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η προβολή προτύπων με κατάλληλους τρόπους είναι στοιχείο της κοινωνιογνωστικής σχολής, με κύριο εκπρόσωπο τον Bandura.

Η απάντηση δ, είναι επιλέξιμη, γιατί η Ανθρωπιστική Σχολή με τους κύριους εκπροσώπους Maslow-Combs & Rogers υποστηρίζει ότι ο μαθητής πρέπει να επιλέγει με ελεύθερη βούληση και να αυτορρυθμίζει τον τρόπο που μαθαίνει. Αυτό προϋποθέτει σεβασμό στην προσωπικότητα του μαθητή, κατανόηση των αναγκών του και διασφάλιση ενός κλίματος με αμοιβαία αλληλοκατανόηση.

ΕΡΩΤΗΣΗ 31

Η εσωτερική οργάνωση θρανίων και επίπλων στη σχολική αίθουσα πρέπει να προβληματίζει τον εκπαιδευτικό, διότι:

- α) καθορίζει το είδος της επικοινωνίας που αναπτύσσεται
- β) καθορίζει τη χωρητικότητα της τάξης
- γ) διευκολύνει την ακουστική της τάξης
- δ) διευκολύνει την είσοδο και την έξοδο των μαθητών

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Διάταξη θρανίων

Σύντομος προσανατολισμός

Η κατασκευή του σχολικού κτιρίου γενικότερα και η διαρρύθμιση του χώρου της σχολικής τάξης υπαγορεύουν συγκεκριμένες μορφές διδασκαλίας και επικοινωνίας. Η εσωτερική οργάνωση θρανίων και επίπλων στη σχολική αίθουσα μπορεί να βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς να αντιμετωπίσουν πολύπλοκες διδακτικές απαιτήσεις.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η χωρητικότητα της τάξης είναι προκαθορισμένη. Μπορεί βεβαίως να αξιοποιηθεί με διαφορετικούς τρόπους, που θα κρίνει ο εκπαιδευτικός της τάξης. Π.χ. η ύπαρξη κέντρων δραστηριότητας.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί προϋπόθεση που πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά τη διαρρύθμιση της σχολικής αίθουσας είναι η ακουστική της τάξης, η οποία επηρεάζει τη μαθησιακή διαδικασία. Δεν είναι όμως άμεσα η βασικότερη.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η διευκόλυνση της εισόδου και εξόδου των μαθητών είναι μία μόνο από τις παραμέτρους, που πρέπει να ληφθούν υπόψη.

Η απάντηση α, είναι επιλέξιμη, γιατί η διαρρύθμιση του χώρου της σχολικής αίθουσας δηλώνει τον αυταρχικό ή δημοκρατικό εκπαιδευτικό από την δυνατότητα και φορά επικοινωνίας που επιτρέπει ή εξασφαλίζει μεταξύ των μαθητών, μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικού, μεταξύ μαθητών και διδακτικού υλικού.

ΕΡΩΤΗΣΗ 32

Οι προσδοκίες των εκπαιδευτικών για τις δυνατότητες που έχουν οι μαθητές αποδεικνύεται ότι:

- α) δικαιώνονται, διότι βασίζονται σε αντικειμενικά δεδομένα
- β) διαφοροποιούν τη διδακτική συμπεριφορά τους και μέσω αυτής της διαφοροποίησης «δικαιώνονται»
- γ) δεν επηρεάζουν τη συμπεριφορά των εκπαιδευτικών
- δ) δε συσχετίζονται με την πορεία μάθησης των μαθητών

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Επιβεβαίωση προσδοκιών

Σύντομος προσανατολισμός

Οι προσδοκίες του δασκάλου για ένα μαθητή τον οδηγούν σε συμπεριφορές που δείχνουν το βαθμό που πιστεύει ο εκπαιδευτικός ότι μπορεί να ανταποκριθεί ο μαθητής στη μάθηση. Όταν έχει υψηλές προσδοκίες ρωτάει με επιμονή, δίνει νύξεις, παρωθεί για μια απάντηση. Όταν έχει χαμηλές προσδοκίες ρωτάει βιαστικά, δεν έχει υπομονή, δεν δίνει περαιτέρω νύξεις, δεν παρωθεί, γιατί το θεωρεί αυτό απόλυτα χρόνου.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί οι προσδοκίες δικαιώνονται όχι επειδή στηρίζονται σε αντικειμενικά δεδομένα, αλλά επειδή δρουν σε ένα φαύλο κύκλο προσδοκιών και ανταποκρίσεων.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί επηρεάζουν τη συμπεριφορά των εκπαιδευτικών οι προσδοκίες τους. Η συχνή εξέταση της ακρίβειας των προσδοκιών από τον εκπαιδευτικό είναι ζητούμενο.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί οι προσδοκίες των εκπαιδευτικών σχετίζονται με την πορεία μάθησης των μαθητών τους.

Η απάντηση β, είναι επιλέξιμη, γιατί η διαφοροποίηση της συμπεριφοράς η οποία εκδηλώνεται με λεκτικό ή μη λεκτικό τρόπο, στέλνει συγκεκριμένα μηνύματα στο μαθητή ο οποίος σύμφωνα με τη λειτουργία της διακριτικότητας, τα κατηγοριοποιεί και τα αξιολογεί και προσανατολίζεται ανάλογα. Συνήθως επιβεβαιώνει τις προσδοκίες των εκπαιδευτικών, όταν οι προσδοκίες επιμένουν για μεγάλο χρονικό διάστημα, οπότε οι αντιστάσεις του μαθητή δεν μπορούν να διατηρηθούν.

ΕΡΩΤΗΣΗ 33

Παιδαγωγοί υποστηρίζουν ότι «ένα παιδί χρειάζεται την ενθάρρυνση, όπως ένα φυτό χρειάζεται νερό» για να:

- α) τονίσουν την αδύνατη θέση του παιδιού στην τάξη σε σχέση προς τον εκπαιδευτικό
- β) υποδηλώσουν τη σημασία της ενθάρρυνσης για το παιδί στην προσπάθειά του για κατάκτηση της γνώσης
- γ) δείξουν ότι το παιδί πρέπει να καθοδηγείται και να ελέγχεται συστηματικά
- δ) εξισώσουν την ενθάρρυνση με την αμοιβή που παρέχεται στο παιδί

• **Επισημάνσεις:**

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Παρώθηση – ενθάρρυνση

Σύντομος προσανατολισμός

Ενθάρρυνση είναι η παρότρυνση ενός μαθητή για προσπάθεια. Η ενθάρρυνση, όπως και η γενική αρχή της παρώθησης, έχουν στόχο να υποκινήσουν τη συμπεριφορά, να της δώσουν κατεύθυνση, να την κάνουν μόνιμη και να οδηγήσουν τον μαθητή στην υιοθέτηση ή επιλογή μια συγκεκριμένης συμπεριφοράς.

• **Αιτιολογημένες απαντήσεις:**

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί ο τονισμός αδυναμιών γενικά ατονεί το ενδιαφέρον για μάθηση, αφού συνδέεται με οικοδόμηση αρνητικής αυτοεικόνας.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί αν και η καθοδήγηση ενθαρρύνει, ο έλεγχος ο συστηματικός υπονομεύει την μάθηση.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η αμοιβή είναι ενίσχυση που έπεται μιας πράξης, ενώ η ενθάρρυνση προηγείται και ως εκ τούτου δεν εξισώνονται ως έννοιες.

Η απάντηση β, είναι επιλέξιμη, γιατί η ενθάρρυνση πρέπει να προηγείται ως προσπάθεια ή να την ακολουθεί για να είναι αποτελεσματικότερη η μάθηση. Όπως ακριβώς το φυτό χρειάζεται την υγρασία, έτσι και η ενθάρρυνση βοηθάει στη μάθηση.

ΕΡΩΤΗΣΗ 34

Σε ποια από τις παρακάτω ενέργειες προβαίνει ο εκπαιδευτικός, για να αντιμετωπίσει τη συμπεριφορά κάποιων μαθητών του, οι οποίοι επιδιώκουν να αποσπάσουν την προσοχή του στην τάξη;

- α) τους επιπλήττει αυστηρά
- β) τους αναθέτει περισσότερες εργασίες
- γ) αναγνωρίζει τη θετική και αγνοεί την αρνητική συμπεριφορά τους
- δ) τους παραπέμπει στο διευθυντή του σχολείου

• **Επισημάνσεις:**

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: Αντιμετώπιση πειθαρχίας

Σύντομος προσανατολισμός

Πολλές φορές στη σχολική τάξη ορισμένοι μαθητές προσπαθούν να αποσπάσουν την προσοχή. Αυτό μπορεί να οφείλεται σε πάρα πολλές αιτίες τις οποίες πρέπει να διερευνά ο εκπαιδευτικός για να βρει τους κατάλληλους τρόπους αντιμετώπισης.

• **Αιτιολογημένες απαντήσεις:**

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η δημόσια επίπληξη μειώνει το αυτοσυναισθήμα και αποθαρρύνει τον μαθητή. Επιπλέον, προσφέρει την προσοχή του εκπαιδευτικού στον μαθητή, λειτουργώντας ως ενίσχυση σε ανεπιθύμητες συμπεριφορές.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η ανάθεση εργασιών σαν επιβολή τιμωρίας είναι άστοχος παιδαγωγικός χειρισμός γιατί συνδέει την εργασία με την τιμωρία.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η παραπομπή στο διευθυντή μειώνει το κύρος του εκπαιδευτικού ο οποίος εμμέσως δηλώνει αδυναμία αντιμετώπισης της πειθαρχίας.

Η απάντηση γ, είναι επιλέξιμη, γιατί η επιλεκτική ενίσχυση ή αγνόηση μορφών συμπεριφοράς βοηθάει στην απομάθηση της ανεπιθύμητης και στην εμπέδωση της επιθυμητής συμπεριφοράς.

ΕΡΩΤΗΣΗ 35

Τα προβλήματα πειθαρχίας της τάξης συχνά προλαμβάνονται, όταν ο εκπαιδευτικός:

- α) καταστήσει αρκετά ενδιαφέρον το μάθημά του
- β) επιβάλλει κανόνες συμπεριφοράς των μαθητών
- γ) αποδοκιμάζει την ενοχλητική συμπεριφορά στην τάξη
- δ) ειρωνεύεται και σαρκάζει τους άτακτους μαθητές

• **Επισημάνσεις:**

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: **Πειθαρχία**

Σύντομος προσανατολισμός

Οι κανόνες αναφέρονται στα γενικά πλαίσια συμπεριφοράς ή στις διαδικασίες που θα πρέπει να ακολουθήσουν οι μαθητές στις τάξεις. Η εκπαιδευτική θεωρία και πράξη επισημαίνει πως οι μαθητές δεσμεύονται περισσότερο από τους κανόνες, αν βοηθήσουν στη διαμόρφωσή τους. Όμως, οι κανόνες είναι αποτελεσματικοί είτε εμπλακούν οι μαθητές είτε όχι στη διαμόρφωσή τους.

Η σημαντικότερη συμβολή σε θέματα πειθαρχίας είναι να υπάρχουν δραστηριότητες που θα εγείρουν το ενδιαφέρον των μαθητών, να σχετίζονται με τα ενδιαφέροντά τους και να είναι μέσα στα πλαίσια των δυνατοτήτων τους.

• **Αιτιολογημένες απαντήσεις:**

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί είναι πρόχειρη η αντιμετώπιση. Η αναγκαιότητα των κανόνων πρέπει να είναι αποδεκτή από τους μαθητές.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η αποδοκιμασία δεν προλαμβάνει, αντίθετα ενισχύει την ανεπιθύμητη συμπεριφορά.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η ειρωνεία είναι αντιπαιδαγωγική ενέργεια, που στρέφεται εναντίον της προσωπικότητας του μαθητή.

Η απάντηση α, είναι επιλέξιμη, γιατί όπως αναφέραμε παραπάνω, όταν υπάρχει ενδιαφέρον και κατάλληλα οργανωμένες δραστηριότητες στην τάξη, παρεμποδίζονται τα προβλήματα πειθαρχίας. Αυτό φαίνεται άλλωστε και από το γεγονός ότι όταν ο εκπαιδευτικός θέλει να αντιμετωπίσει προβλήματα πειθαρχίας του μαθητή, του αναθέτει καθήκοντα που τον ενδιαφέρουν και έτσι δεν έχει χρόνο να εκδηλώσει απείθαρχη συμπεριφορά.

ΕΡΩΤΗΣΗ 36

Τα τελευταία χρόνια δόθηκε ιδιαίτερη σημασία στην ανάπτυξη των διαπροσωπικών σχέσεων οικειότητας στη σχολική τάξη, γιατί:

- α) οι μαθητές μαθαίνουν τους κανόνες του σχολείου γρήγορα
- β) ο εκπαιδευτικός αποδεικνύει την αυθεντία του
- γ) η παρότρηση των μαθητών για μάθηση αυξάνει σημαντικά
- δ) η διδακτέα ύλη ολοκληρώνεται ευκολότερα

• **Επισημάνσεις:**

Λέξεις ή φράσεις: **οικειότητα**

Σύντομος προσανατολισμός

Η ανάπτυξη των διαπροσωπικών σχέσεων επιτυγχάνεται όταν καλλιεργούμε τη δυνατότητα κάποιου ή του υποδεικνύουμε μεθόδους, ώστε να κατανοεί τα συναισθήματα του άλλου και να χρησιμοποιεί κατάλληλους τρόπους συμπεριφοράς για να επικοινωνεί μαζί του με ευχάριστο τρόπο. Η ανάπτυξη διαπροσωπικών σχέσεων βοηθάει τη λειτουργία της ομάδας και την προσωπική ανάπτυξη.

• **Αιτιολογημένες απαντήσεις:**

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η μάθηση κανόνων δεν αρκεί για τη δόμηση διαπροσωπικών σχέσεων.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί δεν είναι ζητούμενο η επιβεβαίωση της αυθεντίας του εκπαιδευτικού.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η ανάπτυξη των σχέσεων δεν στοχεύει, κυρίως, στη διδακτέα ύλη.

Η απάντηση γ, είναι επιλέξιμη, γιατί οι καλές διαπροσωπικές σχέσεις βοηθούν να διευθετούνται εύκολα συγκρούσεις, να κατανοούνται συμπεριφορές και να περνούν προσωπικά μηνύματα. Δημιουργούν κατάλληλο ψυχοπαιδαγωγικό κλίμα, που παρωθεί την αποτελεσματική μαθησιακή διαδικασία.

ΕΡΩΤΗΣΗ 37

Τα στερεότυπα που αναπτύσσουμε βασίζονται κυρίως:

- α) στη φυλή
- β) στην εθνότητα
- γ) στον πολιτισμό του ατόμου
- δ) στα χαρακτηριστικά του ίδιου του ατόμου

• **Επισημάνσεις:**

Λέξεις ή φράσεις κλειδί: **Στερεότυπα**

Σύντομος προσανατολισμός

Στερεότυπα είναι αντιλήψεις που περιγράφονται με εκτενή κείμενα ή σύντομες προτάσεις ή λέξεις και αναφέρονται με υπερβολικό τρόπο σε απόψεις ή χαρακτηριστικά ανθρώπων στην κοινωνία. Έχουν σαν σημείο αναφοράς, τη φυλή, την εθνότητα, τον πολιτισμό ή και τα χαρακτηριστικά του ατόμου. Όμως αυτά που είναι πιο συχνά, έχουν ισχυρότερη επίδραση και δυσκολεύουν τις σχέσεις του ανθρώπου, είναι τα στερεότυπα που αναφέρονται στον πολιτισμό του ατόμου.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί δεν βασίζονται, κυρίως, στη φυλή.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί δεν βασίζονται, κυρίως, στην εθνότητα.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί δεν βασίζονται, κυρίως, στα χαρακτηριστικά του ατόμου.

Η απάντηση γ, είναι επιλέξιμη, γιατί όπως αναφέραμε παραπάνω βασίζονται, κυρίως, στον πολιτισμό.

ΕΡΩΤΗΣΗ 38

Ποια από τις παρακάτω μορφές διαμαθητικών σχέσεων θεωρείτε την καταλληλότερη:

- α) την ανταγωνιστική μορφή
- β) την ατομική μορφή
- γ) τη συνεργατική μορφή
- δ) τη συναγωνιστική μορφή

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράση κλειδί: διαμαθητικές σχέσεις, μορφή

Σύντομος προσανατολισμός

Οι διαμαθητικές σχέσεις αποτελούν ενδιαφέροντα στόχο του σχολείου, τον οποίο προσπαθεί να υπηρετήσει. Η μορφή λειτουργίας της σύγχρονης κοινωνίας μας απαιτεί τη συνεργασία των ανθρώπων για να ανταπεξέλθουν στην πολυπλοκότητα που επιβάλλει η εξειδίκευση.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί ο ανταγωνισμός υποδηλώνει αντιπαλότητα και δεν προάγει τις διαμαθητικές σχέσεις. Ανταγωνίζομαι σημαίνει ότι αντιτίθεμαι στον αγώνα άλλου προσώπου.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η ατομική μορφή ακυρώνει τη διαμαθητική σχέση και ενισχύει την ατομική προσπάθεια του μαθητή.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί αν και ο συναγωνισμός βοηθάει στη διαμόρφωση θετικών διαμαθητικών σχέσεων, ωστόσο δεν συμβάλλει τόσο όσο η συνεργατική μορφή.

Η απάντηση γ, είναι επιλέξιμη, γιατί κατά τη συνεργατική μορφή επιτελείται ένα έργο από κοινού. Αλληλοενισχύονται οι μαθητές να επιτύχουν καλύτερες επιδόσεις, οι οποίες θα βοηθήσουν τους ίδιους αλλά και το σύνολο των μελών της συνεργαζόμενης ομάδας. Οι σχέσεις συσφίγγονται και υπάρχει μεγαλύτερη μαθητική αλληλεπίδραση.

ΕΡΩΤΗΣΗ 39

Η πνευματική ανεπάρκεια του ατόμου οφείλεται κυρίως:

- α) στην κληρονομικότητα
- β) στο περιβάλλον
- γ) στην εκπαίδευση
- δ) σε αστάθμητους παράγοντες

Σύντομος προσανατολισμός

Η κληρονομικότητα καθορίζει τα όρια μέσα στα οποία κυμαίνεται σταθερά ο δείκτης νοημοσύνης, το δε περιβάλλον προσδιορίζει τον ακριβή, εντός των ορίων αυτών, δείκτη νοημοσύνης.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί το περιβάλλον δεν οδηγεί το άτομο σε πνευματική ανεπάρκεια. Μπορεί αντίθετα με την κατάλληλη αγωγή να λειτουργήσει εντός των ορίων της κληρονομικότητας, αντισταθμιστικά.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί η εκπαίδευση δεν δημιουργεί πνευματικά ανεπαρκή άτομα. Η πνευματική ανεπάρκεια επηρεάζει την επίδοση ενός μαθητή στο σχολείο που είναι χαμηλή.

Η απάντηση δ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί οι παράγοντες που έχουν συνάφεια με την πνευματική ανεπάρκεια έχουν διασαφηνιστεί.

Η απάντηση α, είναι επιλέξιμη, γιατί η κληρονομικότητα έχει την μεγαλύτερη συνάφεια με την πνευματική ανεπάρκεια.

ΕΡΩΤΗΣΗ 40

Ο απομονωμένος μαθητής μπορεί να ενταχθεί καλύτερα στην ομάδα της σχολικής τάξης όταν ο δάσκαλος:

- α) «τοποθετήσει» έναν άλλο μαθητή πλάι σε αυτόν
- β) «τοποθετήσει» αυτόν πλάι σε έναν άλλο μαθητή
- γ) Αναθέσει σ' αυτόν μια εργασία μαζί με έναν άλλο
- δ) Αναθέσει ομαδικές εργασίες στους μαθητές

• Επισημάνσεις:

Λέξεις ή φράση κλειδί: Απομονωμένος μαθητής

Σύντομος προσανατολισμός

Στη σχολική τάξη, ορισμένες συμπεριφορές που δεν «ενοχλούν» τη διαδικασία μάθησης, οι εκπαιδευτικοί δεν τις αξιολογούν ως σοβαρά προβλήματα τόσο όσο αξιολογούν εκείνες τις συμπεριφορές που ενοχλούν και διαταράσσουν το έργο τους. Ωστόσο αυτά τα προβλήματα των συνεσταλμένων μαθητών με τάσεις απομόνωσης ή υπερβολικής συμμόρφωσης μπορεί να είναι ιδιαίτερος σοβαρότερα από τις ενοχλητικές συμπεριφορές.

• Αιτιολογημένες απαντήσεις:

Η απάντηση α, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί αν και αυτό βοηθάει δεν είναι η ιδανικότερη επιλογή. Είναι «δοτή» απάντηση, από θέση ισχύος, που μπορεί να στιγματίσει τον απομονωμένο μαθητή.

Η απάντηση β, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί είναι μια παρόμοια με την προηγούμενη ενέργεια και μικρής αποτελεσματικότητας.

Η απάντηση γ, δεν είναι επιλέξιμη, γιατί αν και είναι μια θετική παιδαγωγική ενέργεια που βοηθάει, φαίνεται να γίνεται διάκριση για τον συγκεκριμένο μαθητή.

Η απάντηση δ, είναι επιλέξιμη, γιατί η «εμπλοκή» του μαθητή μέσα σε μια συνεργαζόμενη ομάδα θα προσφέρει διακριτικά ευκαιρίες για την αβίαστη επικοινωνία και αλληλεπιδράσεις του με τους άλλους μαθητές.